

Bài ca tuổi trẻ

Biên soạn: NGUYỄN THỤY KHA

70

CA KHÚC CỦA 14 TÁC GIẢ
ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG HỒ CHÍ MINH - THẾ KỶ 20

Vừa phải - sâu lắng

Nhạc : TRẦN HOÀN

Lời thơ : THANH HẢI

Mọc giữa dòng sông xanh, một bông hoa tím biếc

chiến hót chi mà vàng trời. Từng

về

Mùa xuân người

lung. Mùa xuân người ra đồng

THANH NIÊN

NHIỀU TÁC GIẢ

BÀI CA TUỔI TRẺ

(70 ca khúc dành cho tuổi trẻ của 14 tác giả
được giải thưởng Hồ Chí Minh - Thế kỷ 20)

Biên soạn và giới thiệu
NGUYỄN THỤY KHA

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN
HÀ NỘI - 2003

LỜI NÓI ĐẦU

 hân dịp kỷ niệm 70 năm ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26/3/1931 - 26/3/2001) và chào mừng thiên niên kỷ mới, Nhà xuất bản Thanh Niên trân trọng gửi đến các bạn tập ca khúc **Bài Ca Tuổi Trẻ**.

Tập hợp 70 ca khúc chọn lọc của 14 tác giả được Giải thưởng Hồ Chí Minh - giải thưởng cao quý của Nhà nước về nghệ thuật, Nhà xuất bản Thanh Niên giới thiệu với độc giả những sáng tác đã sống với thời gian của các nhạc sĩ: Văn Cao, Nguyễn Văn Thương, Nguyễn Xuân Khoát, Phan Huỳnh Điểu, Đỗ Nhuận, Huy Du, Nguyễn Văn Tý, Xuân Hồng, Nguyễn Đức Toàn, Hoàng Vân, Hoàng Hiệp, Lưu Hữu Phước, Trần Hoàn, Hoàng Việt.

Đặc trưng của **Bài Ca Tuổi Trẻ** là âm hưởng trữ tình - đó là tình yêu đất nước, tình yêu đôi lứa và tình yêu cách mạng. Chính âm hưởng chủ đạo này đã làm nên sức trẻ của tác phẩm.

Để làm sách, chúng tôi lựa chọn cách sắp xếp xen kẽ về mặt phong cách - nhằm làm sinh động nội dung âm nhạc của các tác phẩm mà không câu nệ thứ tự thời gian. Rất mong được sự thông cảm của các tác giả và độc giả.

Một lần nữa xin trân trọng gửi tới các bạn đọc và chân thành cảm ơn các tác giả.

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

Nguyễn Xuân Khoát

Người anh cả của tân nhạc

1. Bình Minh
2. Tiếng chuông nhà thờ
3. Con voi
4. Thăng Bờm
5. Lúa thu

Nhạc sĩ Nguyễn Xuân Khoát sinh ngày 11/2 năm Canh Tuất (1910) ở Hà Nội. Ông là một trong số không nhiều các học viên của Nhạc Viện Viễn Đông. Ấn phẩm *"Bình Minh"* (1938) là cái mốc son mở đầu cho thời đại Tân nhạc Việt Nam. Nhưng cũng ngay từ đây ông đã tự đặt lên vai mình trách nhiệm xây dựng Tân nhạc Việt Nam từ gốc cổ truyền. Cũng với ý tưởng này, ông có mặt trong nhóm Xuân Tân Nhâ Tập (năm 1942) như một thành viên quan trọng khi phổ bài thơ bát hủ *"Màu thời gian"* của Đoàn Phú Trú.

Cách mạng tháng Tám rồi kháng chiến trường kỳ, ông Khoát cùng đồng nghiệp lên chiến khu. Bài hát *"Tiếng chuông nhà thờ"* được đánh giá như một sáng tác đặc sắc của ông trong những năm gian khó này cùng với những bài *"Con voi"*, *"Hát mừng bộ đội chiến thắng"*, *"Hòa bình"*. Ở vị trí Chủ tịch Hội nhạc sĩ Việt Nam, ông vẫn dấn đuổi và chia sẻ với đồng nghiệp trách nhiệm nặng nề mà mình đã tự chọn. Bài hát *"Lúa thu"* của ông đã khởi đầu sự nghiệp của ca sĩ Diệu Thuý. Bài hát dành cho tuổi thiếu niên mà sao trầm lắng vào tâm hồn người lớn một nỗi niềm mong ngóng thống nhất đất nước. Bài hát *"Lúa thu"* đã được đưa vào sách giáo khoa âm nhạc cho phổ thông trung học cơ sở. Chống Mỹ, ông lại hào hùng cất lên *"Theo lời Bác gọi"* (thơ Lê Văn Kỳ), *"Ngành y ta đi"* v.v... Là người anh cả, là con chim đầu đàn của nền âm nhạc Việt Nam hiện đại, ông thấu hiểu nghệ thuật này đến tận cốt lõi. Ông thấy rõ sự khác biệt sâu sắc giữa những nốt hoa mỹ ghi trong bản nhạc Tây phương với các nốt nhạc nhấn nhá huyền ảo ký hiệu trong bản nhạc Việt Nam. Và đặc biệt là sự nhận thức đầy tự tin về bộ gõ dân tộc. Ý tưởng này của ông thực sự được chia sẻ với các nhạc sĩ Nguyễn Thiện Đạo (người Việt sống tại Pháp) trong tác phẩm *"Hòa tấu 95"* mà Nguyễn Thiện Đạo mới cùng Dân nhạc giao hưởng Việt Nam trình diễn. Còn ở ông là *"Tiếng pháo giao thừa"* và *"Cúc - Trúc - Tùng - Mai"*. Nhóm nhạc Phù Đồng của bốn anh em Đắc Lợi toàn sử dụng nhạc cụ gõ đã được ông đồ đầu và giao cho thể hiện.

Là một cá tính sáng tạo độc đáo, dù sống trong một

cần phòng đón sơ, tuyểnh toàng, gia tài lớn nhất mà ông Khoát để lại cho đời là nhân cách nghệ sĩ và những bản thảo hoàn chỉnh cũng như những bản thảo còn đang dang dở ngắn dài. Ông Khoát hình như sinh ra để làm âm nhạc. Ngày đầu của nghệ thuật hiện đại Việt Nam, cái gì cũng mới mẻ, cả văn, thơ, hội họa. Nhưng cái làm cho người ta lạ lẫm hơn vẫn là âm nhạc. Từ việc nhìn và nghe cái nhị, cái nguyệt của ta đến việc nhìn và nghe những cây đàn phương Tây như dương cầm, vĩ cầm, ghi ta... quả là một biến chuyển thanh âm không dễ dàng. Vì thế, theo lời kể lại, khi lần đầu tiên người Việt Nam nhìn thấy một người Việt Nam biểu diễn dương cầm thì lạ lẫm. Con người Việt Nam lạ lẫm đó chính là Nguyễn Xuân Khoát. Ông có thể chơi thành thạo khá nhiều loại nhạc cụ phương Tây, kể cả cây đại hồ cầm to hơn cả vóc người ông. Nhưng cái lạ lẫm hơn là từ khi nhập vào âm nhạc, ông Khoát lại lấy ý tưởng tìm hiểu và khai thác cái đẹp trong vốn âm nhạc cổ truyền Việt Nam làm con đường hành trình của mình. Viết ca khúc thì ông viết về những "Con cò", "Con mèo mà trèo cây cau", "Con voi" hay "Thằng Bờm" bằng cách khai thác, phát triển từ các giai điệu dân ca. Còn viết khảo cứu thì ông viết về ca trù, về bộ gõ Việt Nam. Ông thuần Việt trong sáng tác ở cả phương diện khí nhạc như huyền thoại về Sơn Tinh, Thủy Tinh, về Thánh Gióng, đã chứng tỏ con đường dài dằng dặc hơn nửa thế kỷ của ông trong âm nhạc, với ý tưởng ban đầu.

Ông Khoát đam mê âm nhạc trong một niềm ám ảnh kỳ dị. Ngay cả ở tuổi già, lúc đau ốm tưởng chừng như không thể gượng nổi, thế nhưng nếu có ai đến bàn điều gì đó về âm nhạc thì con người âm nhạc trong ông lại bừng sáng, tỉnh táo lạ thường. Ông hiểu âm nhạc đến cốt lõi, rung động trong từng nhấn phá của nốt để mừng tượng để bay về nhiều phía mơ hồ của tâm linh. Và có lẽ vì thế, ông thường buồn nhưng không nặng nề suy nghĩ trước cảnh nghèo túng, trước đời sống quá thanh bạch của mình. Ông cứ cặm cụi làm việc và hoàn toàn tin tưởng về triển vọng của nền âm nhạc hiện đại Việt Nam. Với lớp đàn em, lớp trẻ, ông có cái nhìn vô tư, công bằng trước những tài năng âm nhạc.

Có một lần, ông đến thăm nhà ông Văn Cao. Lúc ấy ông Văn Cao vừa ở Sài Gòn ra. Sau những thăm hỏi, đặc biệt là thăm hỏi Thế Lữ, ông Khoát chợt hỏi ông Văn Cao nghĩ thế nào về tiếng trống Chầu. Thì ra cái nợ tøm chất luôn ám ảnh tâm trí ông. Ông Văn Cao im lặng rót rượu mời và hai người đã chạm chén. Ông Khoát nói ngay "Cái tiếng này cũng là tiếng trống chầu". Rồi ông giải thích mừng tượng thế nào đó đến khi nhìn ra tiếng trống chầu như tiếng rơi khê của một mảnh thiên thạch từ thế giới thâm âm của người nghe chợt rơi vào chiếu hát ca trù. Ông trầm ngâm: "Cuộc sống cũng vui có kém gì chiếu hát. Vui lắm!". Rồi ông cười.

Thoát ngày nào mừng thọ tuổi 80 của ông. Ba năm sau, ông qua đời. Lưu Hữu Phước, Đỗ Nhuận, tiếp đó là Nguyễn Xuân Khoát, cả Văn Cao cũng đã đi vào cõi bất tử. Hai người khi sống chỗ ở không gần nhau nhưng khi quy thổ lại cùng chung ở Mai Dịch.

NGUYỄN THUY KHA

Bình minh

Lời : THẾ LỮ

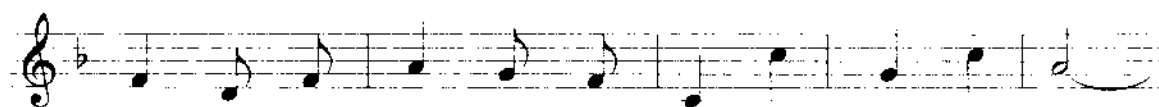

Chờ đợi bình minh, hồn non nước đang âm

thâm sống trong gió sương.

Chờ đợi bình

minh hồn hoa thắm đang êm đêm dằm trong giấc hương.

Đàn chim mai xuyên xao trên cành. Vầng mây

trông đón đưa tin lành. Khắp nơi mơ màng, khắp

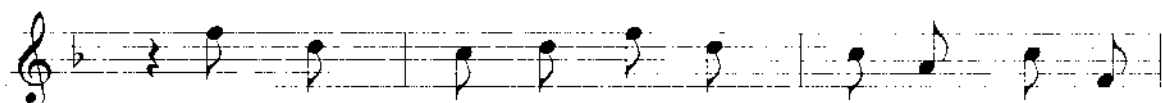
nơi vui mừng chờ đợi ánh dương.

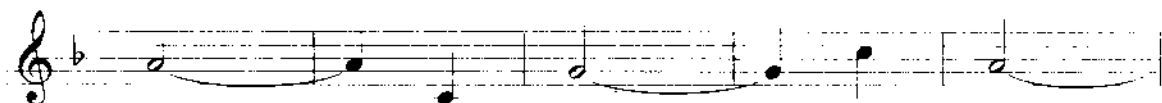
Bao nguồn sáng! Bao từng bưng. Dãy mây

nước tiếng vang lòng. Nhường reo.

Bướm đang bay say nắng trên hoa hoa đón làn

gió. Cùng nhau múa theo

khúc thanh âm bình minh tươi sáng tươi khắp non

sông. Khắp non sông lan tiếng ca

vui mừng reo ánh đông.

Tiếng chuông nhà thờ

Rất chậm

Thánh đường tôn nghiêm. Giặc sàm tới chiếm

gác cao đèn thánh. Đặt súng thay chuông. Hung ác bạo cuồng

Tàn sát dân lành. Giê su Ma ri a lay chúa tôi.

Đây xưa nay ngày nhất ngày những hồi chuông. Đây xưa

nay ngày lại ngày tiếng tiếng buồn. Tiếng buồn

hồi chuông nhắc nhở cầu chúa ban phước ơn lành

cho nhân loại. Đây xưa nay ngày nhất ngày. Đây xưa

nay ngày lại ngày tiếng tiếng buồn. Tiếng buồn
 hồi chuông tươi cười nói duyên đôi lứa duyên ương
 lập gia đình. Đây xưa nay ngày nhất
 ngày những hồi chuông. Đây xưa nay ngày lại
 ngày tiếng tiếng buồn. Tiếng buồn hồi chuông nhân từ
 vui đón rửa tội tổ tông trẻ sơ sinh. Đây xưa
 nay ngày nhất ngày. Đây xưa nay ngày lại ngày tiếng tiếng
 buồn. Tiếng buồn hồi chuông rĩ rĩ đưa cất linh hồn
 kẻ chết về thiên đường. Thế mà giờ đây

thánh đường tôn nghiêm. Giặc sàm tới chiếm
gác cao toà thánh. Đặt súng thay chuông
hung ác bạo cuồng tàn sát dân lành.
Nhịp đi
pp Tàn sát dân lành. *mf* Nhưng rồi đây rồi
đây kháng chiến thành công. Nhưng rồi đây rồi
Chậm - Say mê
f đây kháng chiến thành công. Nhạc thánh buông lời
đổ tiếng vàng đời đời ám động gác nghiêm
1.
2.
trang ...gác nghiêm trang.

Con voi

Lời : CA DAO

Vừa phải

Con voi ý con voi cái

vòi òi đi trước, hai chân trước ước đi ịch

trước ước hai chân sau ậu đi ịch sau ậu còn cái

Nhẹ nhàng

đuôi đi sau rớt tôi xin kể

nốt cái chuyện con voi.

Thằng Bờm

Chậm vừa

Lời : CA DAO

Thằng Bờm, thằng Bờm có cái quạt
mo, phụ phụ phú ông, phú ông muốn
đổi ba bò chín trâu chẳng chẳng lấy
trâu Bờm rằng Bờm chẳng chẳng lấy
trâu phụ phụ phú ông phú ông muốn
đổi ao sâu cá mè chẳng chẳng lấy

mè Bờm rằng Bờm chẳng chẳng lấy
 mè phù phu phú ông phú ông muốn
 đôi một bè gỗ lim chẳng chẳng lấy
 lim Bờm rằng Bờm chẳng chẳng lấy
 lim phù phu phú ông phú ông muốn
 đôi con chim đôi mỗi chẳng chẳng lấy
 mỗi Bờm rằng Bờm chẳng chẳng lấy
 mỗi phù phu phú ông phú ông muốn
 đôi năm xôi. Ha...
 ha Bờm cười.

Lúa thu

Gió thu vờn nhẹ lay lúa thu vàng, nắng hanh vàng toả
Nhấn thu về miền Nam lúa thu mừng, lúa thu mừng Điện

thơm mùi lúa. Nắng hanh vàng toả thơm mùi lúa mà
Biên cười nắng. Lúa thu mừng Điện Biên cười nắng mà

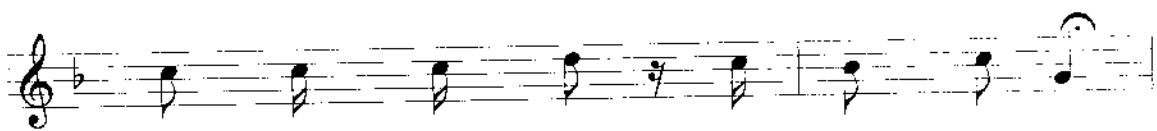
gió thu vờn nhẹ lay lúa thu. Đêm đêm hôm trước em
nhấn thu về miền Nam lúa vui

ngủ em nằm mơ bay bay với pháo bông bay đêm hội.

Mơ bay với pháo bông bay đêm hội A

ha em trông thấy ở kia dưới trần.

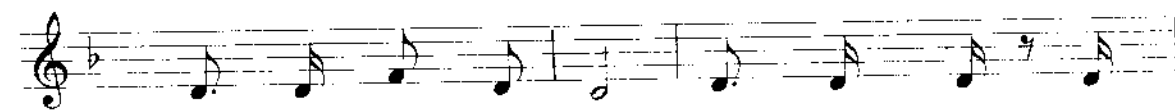
Núi sông miền Nam kia vẫn mong chờ vẫn mong chờ Điện

Biên cười nắng vẫn mong chờ Điện Biên cười nắng mà

núi sông miền Nam kia nhớ mong. A em mơ em

mơ em khóc em cười. A em mơ em

mơ em lắng lắng nghe.

Nguyễn Văn Thương

"Đêm đông"

1. Đêm đông
2. Bình Trị Thiên Khói lửa
3. Dâng người tiếng hát mùa xuân
4. Tổ quốc tôi chưa đẹp thế bao giờ
5. Hà Nội mùa thu tuyệt vời

Tối ngày 29 và 30-11-1996, tại Cung văn hoá thiếu nhi Hà Nội đã diễn ra Đêm nhạc Nguyễn Văn Thương nhân kỷ niệm 60 năm hoạt động âm nhạc của người nhạc sĩ thuộc lớp đầu tiên ở phong trào tân nhạc. Đêm nhạc diễn ra thật huy hoàng. Ở phần ca khúc, người nghe được chìm lắng trong những giai điệu quen thuộc như "Đêm đông", "Bình Trị Thiên Khói lửa", "Bài ca trên núi"... Mặc dù phần múa phụ hoạ không tương xứng lắm với tầm cỡ những bài ca này. Ở phần khí nhạc, dường như tất cả đã lắng đi trong thơ giao hưởng "Đồng khởi" thật cuốn hút với một tư tưởng lớn rành mạch. Dù cho phần kết thúc bị hẫng đi bởi mấy câu vè của nhà thơ bạn học, Đêm nhạc Nguyễn Văn Thương vẫn khiến chúng ta lại thêm lần nữa cảm nhận về ông.

Từ thập niên qua, người mến mộ nhạc sĩ khi đã nghe và đã thuộc bài "Đêm đông" của Nguyễn Văn Thương khá nhiều. Bây giờ "Đêm đông" còn là cái tủ lớn của nhiều ca sĩ karaoke. Nhưng chắc không mấy ai biết 60 năm trước, chính trên căn gác nhà số 10 ngõ Hội Vũ, vào đêm giao thừa, chàng thiếu niên 15 tuổi Nguyễn Văn Thương đã phôi thai nét nhạc lời ca bản tình ca vượt qua năm tháng này sau một cuộc dạo chơi đêm tắt đèn với tâm trạng người cô lữ, ảnh hưởng Tự Lực Văn Đoàn và tiểu thuyết Lê Văn Trương. Khi qua nhà thương Phủ Doãn (Bây giờ là Bệnh viện Việt Đức), tiếng rao "tắm... quất" đã gợi ý cho Nguyễn Văn Thương cái quảng tám như một cái khung âm chứa đựng chủ đề: "Chiều chưa đi màn đêm buông xuống...". Khi qua Khâm Thiên, đích thị thấy những cô gái bán hoa cô đơn không gia đình đứng thờ dài soi gương và xoã tóc bên song, Nguyễn Văn Thương mới có thể ghi ra: "Đêm đông, bên song ngăn ngơ kìa ai mong chồng... Đêm đông ca nhi đối gương ôm sầu riêng bóng...". Và chính từ cái đêm đông ấy, trên căn gác ấy, Nguyễn Văn Thương đã bắt đầu hành trình âm nhạc cho tới ngày hôm nay khi đã ở tuổi 77.

Khi đã có một "Đêm đông" như thế, nhưng nếu không có cách mạng, Nguyễn Văn Thương chắc sẽ chỉ loanh quanh với những giai điệu lãng mạn như "Trên

sông Hương" rồi cùng với Ngô Oanh, Văn Giảng, Nguyễn Hữu Ba làm ra một nhóm Tân nhạc của kinh thành Huế. Cách mạng đã là một nguồn lực tạo nên những thành công không ngừng ở Nguyễn Văn Thương. Tại mặt trận Bình Trị Thiên ác liệt năm đó, chính cuộc càn quét thảm khốc của quân thù trên mảnh đất quê hương đã thôi thúc người cán bộ thông tin tuyên truyền nơi ông thét lên bi tráng một "*Bình Trị Thiên*". Bài hát đã đốt cháy nỗi buồn và nước mắt đã giục giã các chiến sĩ Bình - Trị - Thiên giành lấy chiến thắng. Ngày Bắc - Nam chia cắt, Nguyễn Văn Thương tập kết ra Bắc rồi đi tu nghiệp âm nhạc ở Đức. Những năm tháng ấy, vẫn một niềm xưa, bên cạnh bài hát "*Dân ta đánh giặc anh hùng*", Nguyễn Văn Thương còn làm ra một bài thơ giao hưởng "*Đồng khởi*" căng tràn những cảm xúc tranh đấu, những khát vọng tự do. Và còn bao nhiêu tác phẩm khí nhạc khác nói về những đau thương của tổ quốc.

Giáo sư Nguyễn Văn Thương với tư cách là Giám đốc Nhạc viện Hà Nội một thời kỳ dài cũng có những đóng góp không nhỏ trong việc đào tạo các nhạc sĩ, nghệ sĩ biểu diễn âm nhạc. Những tên tuổi như: Đặng Thái Sơn, Tôn Nữ Nguyệt Minh... đều ngời rạng trong những năm đương nhiệm của Nguyễn Văn Thương.

Năm ngoái, gặp ông ở Thành phố Hồ Chí Minh, thấy ông còn yếu sau một kỳ đau ốm. Năm nay, gặp ông ở lễ kỷ niệm 40 năm Nhạc viện Hà Nội, thấy ông khỏe ra và trẻ trong giao tiếp. Ở tuổi 77, còn được như ông, nghĩ cũng đã là quá viên mãn.

Đã có Đêm nhạc Nguyễn Văn Thương ở Thành phố Hồ Chí Minh. Nhưng thật đặc biệt cho mùa đông Hà Nội năm nay, Đêm nhạc Nguyễn Văn Thương diễn ra dường như để nhắc nhớ về mùa đông của 60 năm trước và một vận hội của riêng một nhạc sĩ đã lấy mùa đông làm cảm hứng đầu tiên cho sự nghiệp âm nhạc của mình.

NGUYỄN THUY KHA

Đêm đông

Chậm

Chiều chưa đi màn đêm rơi xuống. Đâu đây buồn lững lờ tiếng
Đời như vô tình ta ngao ngán. Non nước thê thảm mang cảnh

chuông. Đôi cánh chim băng khuâng rã rời. Cùng mây xám về ngang lưng
tang. Thân lãng du cô liêu chán chường. Về đâu giữa trời đông đêm

trời. Thời gian như ngừng trong tê tái. Cây trút lá cuốn theo chiều
trường. Sâu lên khơi hồn quê lai láng. Ta van gió nhả mưa ngừng

mây. Mưa giăng mắc nhỏ nhưng tiêu điều. Sương thướt tha bay ôi điều
than. Cho ta lắng tiếng vang muôn lòng. Rên rĩ qua không gian buồn

hiu. Đêm đông, xa trông có hương buồn lòng chinh
mong.

phu. Đêm đông, bên song ngăn ngơ kia ai mong

chông. Đêm đông thì nhân lắng nghe tâm hồn tương

tư. Đêm đông ca nhi đối gương ôm sầu riêng

bóng, gió nghiêng chiều say, gió lay ngàn cây, gió nâng thuyền

mây, gió reo sầu miên, gió đau niềm riêng, gió than triển

miên. Đêm đông ôi ta nhớ nhung đường về xa

xa. Đêm đông ta mơ giấc mơ gia đình yêu

thương. Đêm đông ta . lê bước chân phong trần tha

phương. Có ai thấu tình cô lữ đêm đông không nhà?

Bình Trị Thiên khói lửa

Chậm vừa

mf

Hương về Nam! Ai từng vô sông

Hương, từng nương Thiên Mụ, từng ngụ Đập Đá, Văn Xá, Truồi, Nong.

Hương về Nam! Ai đã vô Đông

Hà, đã qua Ngô Xá, đã đi Bích La, Thủy Ba, Triệu Phong.

Hương về Nam! Ai đã qua Đền

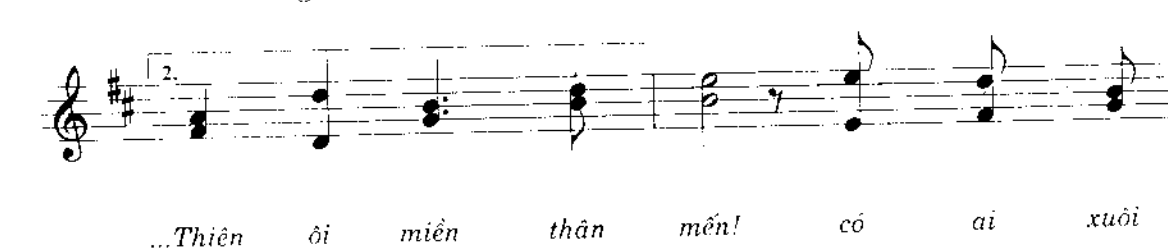
Ngang, đã sang Ba Rền, mền dòng sông Gianh biết danh Luỹ Thầy.

dim

Giờ đây *Rall* 3 lửa cháy 3 ngút trời, máu nhuộm đồng

xanh. Ôi! Đau thương điêu tàn! Hái Lãng mỗ chen thôn

xóm. Cát trắng ven làng máu hoen. Dân
 lạnh yên vui, giấc lên tàn sát. Chí Long đồng quê tan
 tác. Trung Năm đường vắng lối không. Xót thương đàn em xác
 chìm dòng sông. Làng cháy cây héo khô đồng
 nương nồng hơi súng. Xa tập còn đâu bóng lúa
 xanh. Nhà thiêu nên tro đất. Người
 đi lòng u uất. Sôi cháy máu căm hờn trào
 dâng. Đồng bào ơi! Cùng Bình - Trị - Thiên đừng
 (Đồng bào) ơi! Cùng Bình - Trị - Thiên đừng
 lên! Đứng lên ta nguyên giết loài lang
 lên! Giết quân tham tàn xéo giày thôn

Dâng Người tiếng hát mùa xuân

Vừa phải, tình cảm

Ta về đây hôm nay trên quảng trường Ba Đình.
Trông trời cao mây bay trên quảng trường Ba Đình.

Cùng dâng lên Bác kính yêu biết bao ân tình. Một niềm tin son
Đường như nghe Bác kính yêu nói câu ân tình. Từ mùa thu sông

sắt vô bờ. Và cả bao hy vọng ước mơ A . . . a Khắp miền quê hoa
núi rợp cờ. Và đẹp bao hy vọng ước mơ. A . . . a Ta về đây qua

thơm mang về đây dâng Người thoả lòng từ đây Bắc Nam chung vui mùa xuân
bao nhiêu dòng sông, núi đồi. Ngàn dặm đường đi khắp nơi vui xây mùa xuân

mới. Độc lập Tự do, sáng tươi công ơn Người như núi.
mới. Độc lập Tự do, sáng tươi công ơn Người như núi.

chúng cháu kể vai đi tới hiến dâng cuộc đời vì Cộng hoà Xã hội Chủ
chúng cháu kể vai đi tới hiến dâng cuộc đời. Vì Cộng hoà Xã hội Chủ

nghĩa Việt Nam, đất nước anh hùng
...nghĩa Việt Nam, đất nước anh hùng.

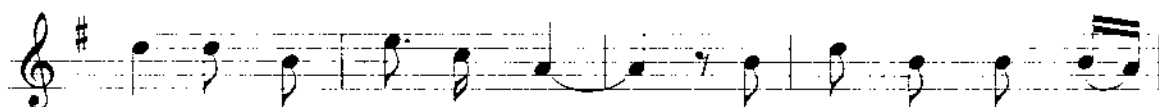
Tổ quốc tôi chưa đẹp thế bao giờ

Thơ : TỐ HỮU

Vừa phải - Tình cảm

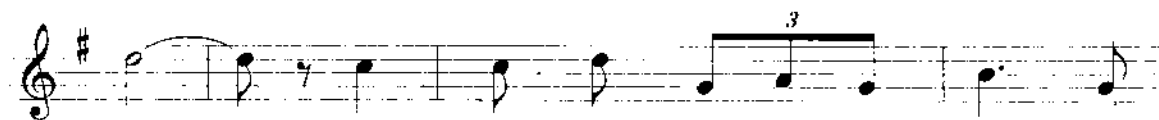
Tôi lại nhìn như đôi mắt trẻ thơ. Tổ quốc

tôi chưa đẹp thế bao giờ. Xanh núi, xanh sông, xanh

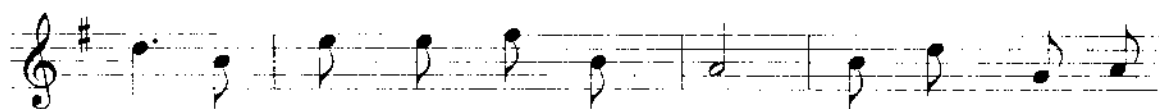
đồng, xanh biển. xanh trời, xanh của những giấc

mơ. Tôi bay giữa màu xanh giải phóng. Tầng

thấp, tầng cao, chiều dài, chiều rộng Ôi Việt Nam!

Ôi Việt Nam! Yêu suốt một đời. Nay mới được ôm

Người trọn vẹn, Người ơi! Hùng vĩ
 thay, toàn thân đất nước. Tựa Trường Sơn, vươn tới Trường
 Sa. Từ Trà Cổ rừng dương đến Cà Mau rừng
 được. Đỗ bình minh mặt sóng khơi xa. Đã
 qua, thuở âm u bóng giặc. Trắng khăn
 tang tàn lụi có cây. Đã
 qua nổi đêm Nam ngày Bắc. Giữa quê
 hương mà như kiếp đi đây.

mf
Ta đã thắng. Ta đã thắng. Hãy thắng đường đi
tôi. Lấp những hố bom xóa mọi đau buồn. Từ tro bụi
rit
ta lại xây dựng mới Phố làng ta và cả những linh
Vừa phải
hồn. Tôi lại mơ trên Thái Bình
Dương. Tổ quốc ta như một thiên đường của muôn triệu anh
hùng làm nên cuộc sống của tự
rall
do hy vọng tình thương.

Hà Nội, mùa thu tuyệt vời

Vừa phải

The musical score is written on a single staff in G major (one sharp) and 2/4 time. It begins with a repeat sign. The melody is simple and melodic, with lyrics in Vietnamese. The score consists of 10 lines of music, each with a corresponding line of lyrics. The lyrics are: "Ai không yêu mùa thu, mùa thu Hà Nội. Một mùa thu, bao kỷ niệm khó phai phôi. Ai không yêu mùa thu, mùa thu Hà Nội. Mỗi độ về, mỗi lay động tâm hồn tôi. Quên sao được màu thu hồng năm ấy, Bao triệu người cùng viết nên trang sử mới. Quên sao được thu dư dội mùa chinh chiến, mắt lệ nhòa nhìn pháo nổ sáng Điện Biên. Nhưng còn bao mùa".

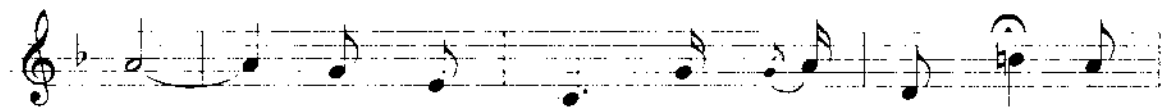
Ai không yêu mùa thu, mùa thu Hà
Nội. Một mùa thu, bao kỷ niệm khó phai phôi.
Ai không yêu mùa thu, mùa thu Hà Nội. Mỗi độ
về, mỗi lay động tâm hồn tôi. Quên sao được
màu thu hồng năm ấy, Bao triệu người cùng viết
nên trang sử mới. Quên sao được thu dư
dội mùa chinh chiến, mắt lệ nhòa nhìn pháo
nổ sáng Điện Biên. Nhưng còn bao mùa

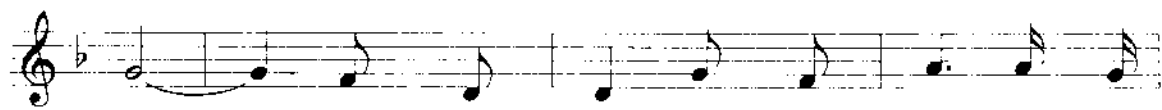
thu, mùa thu xanh đợi chờ. Cho cuộc tình, cho hy

vọng và ước mơ. Dáng thu sang sao nhẹ nhàng mà thâm

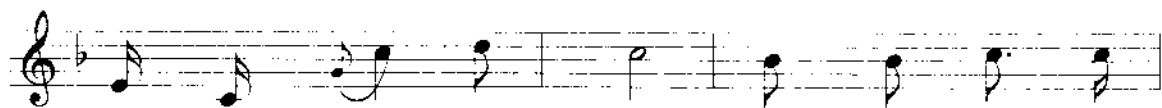
kín, chết đi rồi, vẫn khắc đậm mãi trong

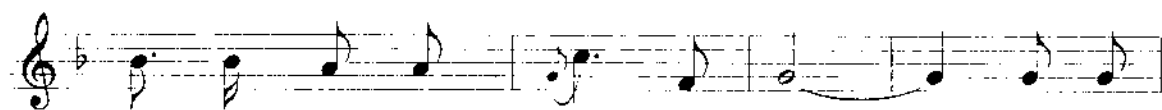
tim! Thu chiều vàng tung tà áo sắc thu

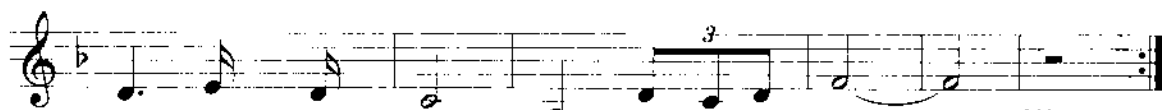
quyện gót sen, thu trắng sáng ôm vai tròn

thu đọng đáy mắt em. Thu hương cốm, sấu

chua, hay thu hoa sữa, dạ hương, thu muôn

vẻ, thu muôn màu, thấy đều thương. (Nhạc...)

...tôi. Trên đường thu, hương thoảng nhẹ vương đầu

đáy. Ngắm là thu vàng như bướm đậu mái tóc mây.

Ngồi bên nhau, sương bàng bạc thu buông xuống. Đôi bóng

minh nét thủy mặc, tranh Hồ Gươm Tuy đi xa nhưng cô

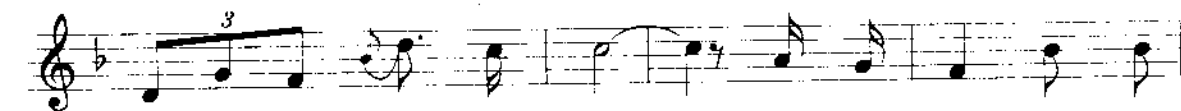
về vào mùa thu Hà Nội. Cúc lòng thay, thu nay chưa

hẹn mà đã vội về. Thu quàng áo trắng, tường đời

minh rồi theo lá thu vàng bay! Ôi may sao, thu nắng

trắng chưa vội nở chia tay. Sáng mai này, chim thu

hót thu cao vời vời. Yêu sao cuộc đời, yêu Hà

Nội mùa thu tuyệt vời!

Lưu Hữu Phước

Một đời hành khúc và hai bài ca về Bác Hồ

1. Tiếng gọi thanh niên
2. Lên đảng
3. Reo vang bình minh
4. Tình Bác sáng đời ta
5. Tiến về Sài Gòn

Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước đã rời xa gia đình âm nhạc Việt Nam đúng 12 năm. Sinh thời khi Bác còn sống và từ khi Bác Hồ mất, đã có nhiều bài ca về Bác. Nhưng với riêng Lưu Hữu Phước, hai bài ca về Bác được ông viết: Bài đầu từ năm 1947, còn bài chót hồi 1969 là hai bài ca mang đậm dấu ấn của kỷ niệm.

Trong số các nhạc sĩ Việt Nam, Lưu Hữu Phước là người có thể nói là duy nhất trung thành với việc sáng tác những bản hành khúc chính luận. Là linh hồn của Tổng hội sinh viên trong phong trào ca hát "Thanh niên và lịch sử", sau khi viết nhiều bài ca mang chất sử thi như "*Bạch Đằng giang*", "*Ái Chi Lăng*", "*Hội nghị Diên Hồng*", Lưu Hữu Phước đã nổi tiếng bởi "*Tiếng gọi thanh niên*", "*Lên đảng*", "*Xếp bút nghiên*" - những bài ca này đã được hát vang trong ngày Sài Gòn khởi nghĩa 23/8/1945.

Sau Cách mạng tháng Tám, Lưu Hữu Phước trở thành Giám đốc phòng xuất bản Nam Bộ. Khi Nam Bộ kháng chiến, cuối năm 1945 ông viết hành khúc "*Đoàn quân ca*", ca ngợi những người du kích Nam Bộ dũng cảm. Nếu số phận gắn bó Lưu Hữu Phước với cuộc kháng chiến ở Nam Bộ tới cùng thì chắc chắn những giai điệu ông viết về Bác khác với những gì chúng ta đã biết. Nhưng tháng 5 năm 1946, Lưu Hữu Phước được điều ra Hà Nội. Ở Hà Nội, trong kỳ họp thứ hai của Quốc hội khoá I tháng 10 năm 1946, lần đầu tiên, ông đã xúc động khi gặp Bác Hồ. Ông từng kể với bạn bè: "Khi nhìn thấy Bác Hồ ôm anh Tạo (tức ông Nguyễn Văn Tạo - NTK) tôi tưởng chừng như Bác đang ôm tôi, ôm cả ba má chú bác, bà con gần xa của tôi và toàn dân Nam Bộ. Nước mắt của Bác rơi lên vai anh Tạo, tôi cảm thấy nóng hổi như rơi lên vai tôi. Bỗng tôi sực nhớ ra là chính nước mắt tôi đang chảy ròng ròng trên mặt tôi". Khi kháng chiến toàn quốc bùng nổ, mở chiến khu Việt Bắc, Lưu Hữu Phước có dịp gặp Bác ở an toàn khu (ATK). Càng ngày ông càng ý thức sâu sắc rằng Hồ Chủ tịch không những là người bác, người cha mà còn là linh hồn kháng

chiến là lãnh tụ vĩ đại của dân tộc.

Bài "*Ca ngợi Hồ Chủ tịch*" ra đời vào năm 1947. Ngay sau khi ra đời, nó đã được gọi là "Lãnh tụ ca". Âm nhạc ngợi ca chậm chậm, trang nghiêm cùng lời ca thành kính mà Lưu Hữu Phước soạn cùng Nguyễn Đình Thi, làm xúc động cả dân tộc: "Sao vàng phấp phới ánh hồng sáng tươi - toàn Việt Nam đón chào ngày mới - Hồ Chí Minh dắt toàn dân nước ta...". Bây giờ, ngay cả giai điệu này chỉ được ngân lên hàng ngày như tiếng chuông trên nóc nhà Bưu điện Bờ Hồ trước khi điểm giờ, lòng ta vẫn không khỏi bồi hồi thương nhớ về Bác.

Kháng chiến thành công, những năm đầu hòa bình ở Hà Nội, Lưu Hữu Phước vẫn tiếp tục những giai điệu chính luận qua "*Đông Nam Á châu*", "*Cả cuộc đời về ta*" - và ngay cả khi chính quyền Sài Gòn lấy "*Tiếng gọi thanh niên*" của ông làm "Quốc ca" với biệt danh Huỳnh Minh Siêng, Lưu Hữu Phước đã viết "*Giải phóng miền Nam*" bài ca chính thức cho Mặt trận dân tộc Giải phóng miền Nam. "Vận nước đã đến rồi, bình minh chiếu khắp nơi. Dựng xây non nước sáng tươi muôn đời", cái vỏ thức của lời ca đã đến "vận nước" một quy luật thống nhất Nam Bắc không thể nào đảo ngược.

Năm 1965, sau khi viết những bài ca thúc giục thanh niên lên đường như "*Sẵn sàng chiến đấu*", "*Bài ca thanh niên lên đường*", Lưu Hữu Phước vào công tác miền Nam, ông vẫn tiếp tục rền vang những hành khúc của mình sau những "*Hành khúc giải phóng*", "*Giờ hành động*", "*Bài ca giải phóng quân*" là "*Xuống đường*", "*Tiến về Sài Gòn*". Những tưởng Lưu Hữu Phước đã trọn vẹn hiến dâng mình cho việc khẳng định hành khúc Việt Nam thì 4 năm sau, khi nghe tin Bác Hồ vĩnh biệt toàn dân tộc, Lưu Hữu Phước đã nghẹn ngào đưa ra "*Tình Bác sáng đời ta*" tha thiết và trữ tình và dạt dào xúc cảm. Có thể nào không rưng rưng con tim khi nghe Quốc Hưng thốn thức cất lên: "Từ trong chiến hào hôm nào nghe tiếng Bác - Hồn ta sáng rực như nở hoa...". Nếu như lần trước, Lưu Hữu Phước soạn lời chung với nhà thơ Nguyễn Đình Thi thì lần này lời cũng được soạn chung với nhà thơ Diệp Minh Tuyền và điều kỳ lạ là cả nhà thơ Nguyễn Đình Thi và nhà thơ Diệp Minh Tuyền đều là nhạc sĩ nữa. Đó cũng là duyên nợ tình cảm riêng biệt ông Phước dành cho Bác Hồ kính yêu.

NGUYỄN THỤY KHIA

Tiếng gọi thanh niên

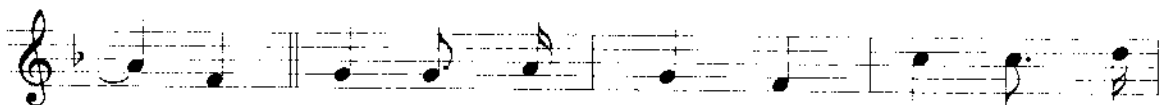
Nhịp đi

Này anh em ơi! Tiến lên đến ngày giải phóng.
(Này sinh viên) ơi! Đừng lên đáp lời sông núi.
(Này thanh niên) ơi! Tiến lên dưới cờ giải phóng.

Đồng lòng cùng nhau ta đi sá gì thân sống.
Đồng lòng cùng đi đi đi mở đường khai lối.
Đồng lòng cùng đi đi đi sá gì thân sống.

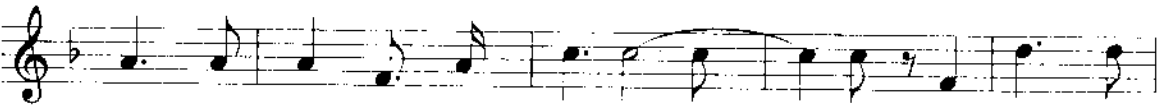
Cùng nhau ta tuốt gươm, cùng nhau ta đứng
Kia non sông nước mắt, xưa, truyền nhau muôn năm chờ
Nhìn non sông nát tan, thù nung tâm chí

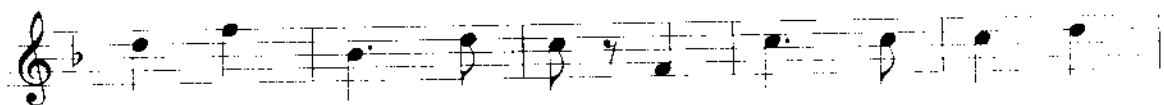
lên. Thù kia chưa trả xong thì ta luôn cố
quên. Nào anh em Bắc Nam cùng nhau ta kết
cao. Nhìn muôn dân khóc than, hơn sôi trong máu

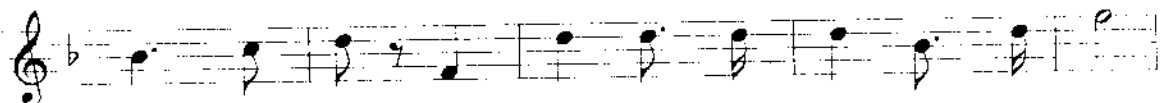
bên. Lâm than bao năm ta đau khổ biết mấy. Vàng
đoàn. Hôn thanh xuân như gương trong sáng Đừng
đào. Liều thân sông pha, ta tranh đấu. Cờ

đá găm vóc, loài muông thú cướp lấy. Loài nó hút
tiếc máu nông, tài xin rắng, Thời khô, thế
nghĩa pháp phối, vàng pha máu. Cùng tiên, quết

lấy máu đào chúng ta. Làm ta gian nan, cửa
khó khó làm yếu ta. Dù muôn chông gai, vũng
hết những loài già man. Hầu đem quê hương thoát

nhà tan rã. Bầu máu, nhắc tới đó, càng thêm nóng
lòng chi sa. Đường mới, kịp phòng mát, nhìn xa bốn
vòng u ám. Thể quyết lấy máu nóng mà rửa oán

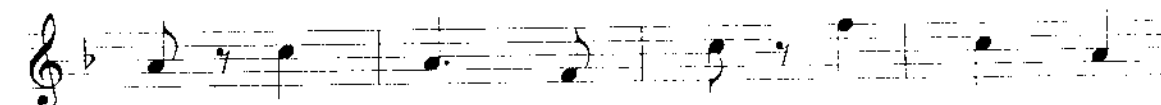
sôi. Ta quyết thể phá tan quân già man
phương. Tung cánh hồn thiếu niên. ai đó can
chung. Muôn thuở vi núi sông nếu tiếng anh

rồi. Vung gươm lên ta quyết đi tới cùng! Vung gươm
trường. Sinh viên ơi! Mau tiến lên dưới cờ. Anh em
hùng. Anh em ơi! Mau tiến lên dưới cờ. Sinh viên

lên ta thể đem hết lòng. Tiến lên đóng
oi! Quạt cờ nay đến giờ. Tiến lên cùng
oi! Quạt cường nay đến giờ. tiên lên cùng

tiên, sá chi đời sống. Chờ quên rằng
tiên, gió tung nguồn sông. Cháy trong lòng
tiên, gió tung nguồn sông. Cháy trong lòng

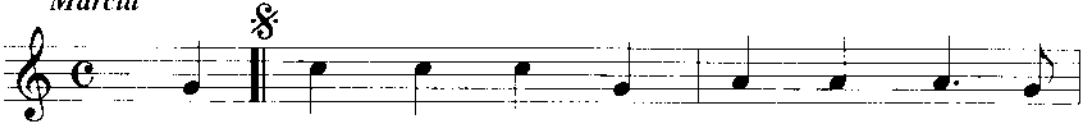

ta là giống Lạc Hồng! này sinh viên...
ta ngàn mở lửa hồng. Đây thanh niên...
ta ngàn mở lửa ...hồng.

Lên đàng

Lời : HUỖNH VĂN TIẾNG
LƯU HỮU PHƯỚC

Marcia

Nào anh em ta cùng nhau xông pha lên
Nhìn non sông ta trời mây bao la muôn
Kìa gương trung kiên truyền lưu muôn năm lên

đàng, kiếm nguồn tươi sáng. Ta nguyên đồng lòng điểm
đời, tâm hồn phơi phơi. Mau nhìn hoàn cầu, khá
đàng, kết đoàn hùng tráng. Danh lừng Bạch Đằng, tiếng

tô non sông, từ nay ra sức anh tài. Đoàn
trông năm châu, cùng nhau tung chí anh hào. Đoàn
vang Chi Lăng, đồng tâm nơi dấu anh hùng. Ngày

ta chen vai nể chi chông gai, lên đàng, ta người Việt
ta đi mau lòng trai không nao lên đàng ta người Việt
xưa ai đem tài cho quê hương bao lần, khuông phò nhà

Nam. Nhìn tương lai huy hoàng, đoàn ta
Nam. Nhìn non sông tưng bừng, đoàn ta
Nam. Đoàn ta ghi trong lòng, thể hy

bước lên đàng cùng hiên ngang hát vang.
hát vang đàng, cùng nhìn non sông thắm trai.
sinh đèn cùng, non sông thắm trai. xong...

Reo vang bình minh

Lời : NGUYỄN MỘNG NGỌC
LƯU HỮU PHƯỚC

Vui - Nhộn nhịp

The musical score is written on ten staves of five-line systems. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The melody is composed of eighth and quarter notes, with some measures containing rests. The lyrics are written below the staves, aligned with the notes. The score ends with a double bar line.

Reo vang reo, ca vang ca. Cất tiếng hát vang rừng
xanh, vang đồng la bao la, tươi xanh tươi ánh
sáng từng bình hoa lá. Cây rung cây, hoa đua hoa, khắp
nơi bình minh rắc gieo hương nồng. Gió đón gió, sáng chiều
sáng. Bình minh sáng ngập hồn ta. Liu liu liu lo
lo! Ta ca hát say sưa. Hát lên chào mừng trời xuân luôn luôn
tươi sáng. La la la la! Ta ca hát say
sưa. Hát lên chào mừng bình minh sáng muôn năm!

Tình Bác sáng đời ta

Lời: LONG HÙNG - MINH TUYẾN

Andantino - Tràn trọng, tha thiết

(Đơn ca) 1. Từ trong chiến hào hôm nào nghe tiếng Bác.
2. Nhìn về quê nhà ôi thành đô rôm rả máu.
3. Cứu Long sông còn như giục cơn bão tố.

Hồn ta sáng rực như nở hoa.
Mẹ ta héo mòn trong khổ đau.
Trương Sơn sấm động ba thành đô.

Còn chi cao quý hơn Độc lập tự do. Lời Người vang
(Đông ca) Thành đô tên Bác nhờ Cách mạng mùa thu. Sài Gòn thân
(Đơn ca) Biển đông reo mãi tiếng của Người dạy ta. Cá đời công
Người đi xa vắng tiếng của Người còn đây. Tình Người bao

vang gió xuân đưa về khắp mọi nhà.
yêu nẫu nung cầm hồn giữa ngực tù.
ơn khắc sâu bia lòng bao giờ nhòa.
la sáng soi cuộc đời ta hàng ngày. (Trở lại A)

Hơi nhanh - Sôi nổi

(Đồng ca)

Ôi thiêng liêng tiếng Bác nghe như
 Nay tin ta có anh năng mắt
 Ôi vinh quang biết mấy tiên dưới

lời Tổ quốc. Xuyên đêm tôi đất đường
 trời của Bác. Trong tranh đấu ta mạnh
 cờ của Bác. Ta đi tới giữa bình

ta tiến tới. Cho mưa tuôn cho bom rơi, dẫu
 chân tiến bước. Cho quê ta cho cho muôn nơi dứt
 mình chiến thắng. Trên cao nguyên, nơi ven đò, giữa

có tiếng chết ta chẳng màng. Lời
 xóm khóc ấp, trong phò cười. Lòng
 Tình...

Bác chiếu lòng ta huy hoàng.
 Bác thăm lòng dân đời đời.

...Bác sáng đường ta đi, tình

Rall ...
 Bác sáng đời ta.

Tiến về Sài Gòn

Nơi thành đô trong ánh điện quang tiếng nắc nhen
Ta về quê khi ánh bình minh đang hé rang
Bao ngày qua tang tóc khổ đau đã biến thàn

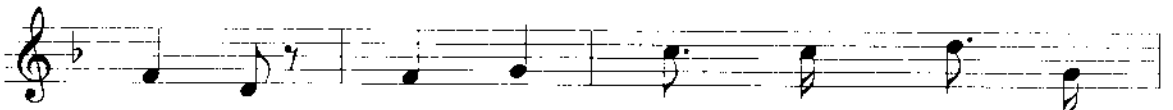
câu cười. Khu nhà tranh năm cánh ngoại
chân trời. Ta về hờn quê khi lũ ngoại
cắm hồn. Cắm hờn dâng tranh đấu sục

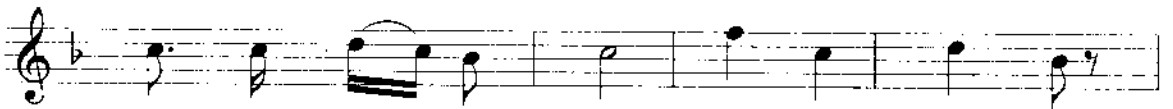
ô rên xiết đêm ngày. Quê nhà
xâm hấp hối tới bởi. Trên đường
sỏi dân phố xuống đờng. bom rên

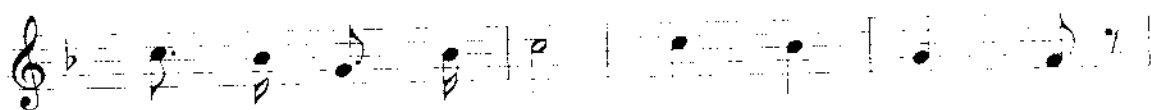
ta đau đồn lâm than sao bóp nghẹt
quê nghe tiếng mẹ ta đang khắc khoải
vang vang khắp thành đô tiếng súng diệt

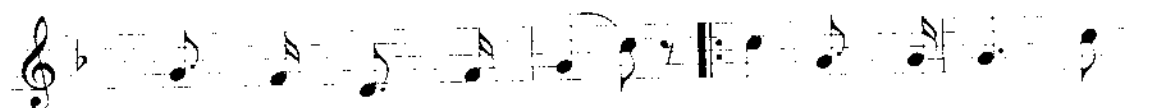
tim người? Sài Gòn ơi! Ta đã về
mong chờ. Nào vượt lên mau bước đoàn
quân thù. Đồng bào ơi! Giải phóng về

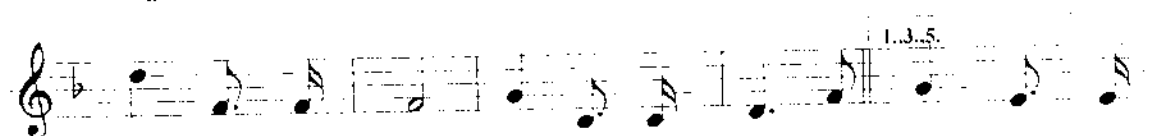
đây, ta đã về đây! Lướt qua nắng mưa
quân giải phóng thành đô! Đứng lên phò phượng
đây tung cánh tự do! Tiên lên giết giặc

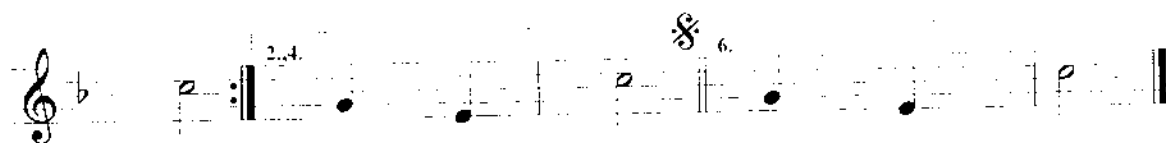
Súng bom nhịp chân đi Quê hương kêu gọi
Đánh tan giặc ngoại xâm Đứng lên võ ngoại thành
siết thêm chặt vòng vây Tiên vô Sai Gòn

tiến lên diệt quân Mỹ tiến về Sai Gòn ta
tiến lên đường no ấm Nước nhà còn chờ trận
đánh tan tàn giặc Mỹ

quét sạch giặc thù hương về đồng bằng ta tiến về thành
cuối là trận này tiến về đồng bằng giải

đô phóng thành đô! phóng thành đô!

Đỗ Nhuận

Cánh chim đầu đàn

Tin nhạc sĩ Đỗ Nhuận tạ thế đến vào đúng ngày Phật Đản ở Sài Gòn, đúng lúc Tập chí âm nhạc số 9 lên bàn móng-tạ. Tin buồn về cái chết của ông đã lấp đi khoảng trống cuối cùng của tập chí.

Giống như Lưu Hữu Phước, Đỗ Nhuận vào âm nhạc bằng những bài ca yêu nước hồi đầu cách mạng thập niên 40. Trưởng thành giữa cái nổi văn nghệ của cửa biển Hải Phòng, giữa “Hòn vọng phu” của Lê Thương, “Chùa Hương” của Hoàng Quý, “Đống Đa” của Văn Cao, Đỗ Nhuận đã có “Côn Đảo”. Người yêu nước thời đó làm sao quên được “Kìa xa xa nơi Côn Đảo...” khi cả nước trong tình trạng của một “Côn Đảo ở ngoài Côn Đảo”. Ông có một kỷ niệm với Đoàn Chuẩn ở “Nhớ chiến khu” và với Văn Cao ở “Du kích ca”. Đây là bước đi đầu tiên của hành khúc Đỗ Nhuận.

Sau cách mạng tháng Tám, khi giặc Pháp khởi hấn ở miền Nam, Đỗ Nhuận kịp thời có ngay “Tiếng súng Nam Bộ” cùng với “Nam Bộ kháng chiến” của Tạ Thanh Sơn. Trong kháng chiến chống Pháp, bên cạnh “Người Hà Nội” của Nguyễn Đình Thi, “Sông Lô” của Văn Cao, Đỗ Nhuận cũng làm ra một bức hoành tráng âm nhạc. Đó là “Người du kích sông Thao” bề thế. Và giữa những hùng tráng ấy, âm nhạc Đỗ Nhuận không quên một chợt se sắt, nhớ thương trong “Áo mùa đông”, bỗng ngân nga đầu dây, quanh miệt vườn Phú Nhuận đêm khuya cái giai điệu thân thuộc ấy: “Này người ơi tôi nhớ đến nhiều - bà mẹ tôi trong nắng quai chiếu - chiếu miền quê đan áo...”. Nhưng giai đoạn quan trọng nhất trong cuộc đời sáng tạo của Đỗ Nhuận có lẽ là thời kỳ cùng đồng đội đi vào “một Điện Biên Phủ” chấn động địa cầu, chấn động cho đến hôm nay và mãi mãi. Đây là khi mà Đỗ Nhuận tìm đến một điệu hành khúc kiểu riêng mình bằng “Hành quân xa”, “Trên đồi Him Lam” và “Giải phóng Điện Biên”.

Ông có lẽ cũng là một nhạc sĩ độc nhất ở các thế hệ nhạc sĩ trước Cách mạng tháng Tám có được một học vấn âm nhạc chính quy. Sau thời kỳ du học ở Liên Xô, Đỗ Nhuận đã bước vào một thời kỳ sáng tạo “Hoàng

1. Du kích ca
2. Áo mùa đông
3. Việt Nam
quê hương tôi
4. Vui mở đường
5. Hát mừng các cụ
dân quân.

kim” nhất trong toàn bộ cuộc đời. Ông đã tìm vào cốt lõi bản thể của từng đơn vị âm nhạc để bắt đầu từ đấy “lập ngôn” ra một “Ngôn ngữ âm nhạc Đỗ Nhuận” không thể lẫn vào một ai khác.

Vừa khẳng định mình trong hành khúc Việt Nam, ông đã kịp góp phần mình với loại nhịp 3/4 bằng “*Việt Nam quê hương tôi*”. Thật đa diết một tình Việt khi ngân lên: “Người thiếu nữ dạt dào tuổi trẻ - Dáng xinh tươi sao chẳng muốn cười - Lòng trai tráng rộng lớn như biển khơi - Với cánh tay dựng lên đất trời”. Và sau đó là việc đưa tiết tấu trống ngũ liên vào nhịp 5/8 là nhịp tiêu biểu cho phong cách Đỗ Nhuận trong chống Mỹ.

Ở giai điệu, Đỗ Nhuận đã pha chế dân ca Việt Nam theo từng liều lượng. Có khi chỉ là cải biên và phát triển đôi chút như với “*Bắc Kim thang*” của Nam Bộ trong “*ABC chúng ta cùng hay*” hoặc như ví dặm Nghệ Tĩnh trong “*Trông cây lại nhớ tới Người*”. Ông đã dùng dân gian tới mức “phù thủy” như trong: “Loa vang tin khắp nơi các cụ vừa hạ rơi máy bay... ôi dồ trên đất này có cụ già bắn rơi máy bay”. Và lại chọt đùa đặt một nhịp lao động hồn nhiên như trong: “Ô tường trắng ơ tường xanh tường vàng - em là thợ quét vôi...”.

Không dừng lại ở ca khúc, Đỗ Nhuận còn thành công ở các tác phẩm khí nhạc và đặc biệt là trong thể loại kịch (opera). Nhạc kịch “*Cô Sao*” và “*Người tạc tượng*” là hai cái đỉnh đóng chặt tên tuổi Đỗ Nhuận vào vị trí xứng đáng trong nhạc kịch Việt Nam.

NGUYỄN THỤY KHA

Du kích ca

Nhịp đi

(Nhạc

) Anh em
Đi lên

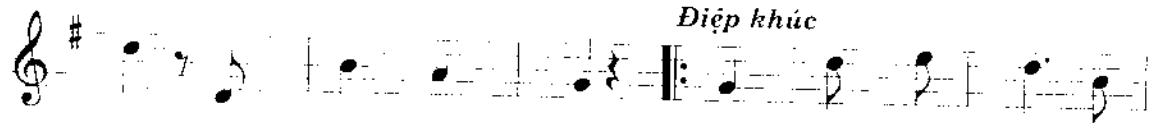

trong đoàn quân du kích cùng vác súng lên nào! Đi lên! đi
trong đoàn quân du kích cùng lấp lườì lè vào. Xung phong! xung

lên! Xuyên qua rừng qua núi. Trong mây mù đêm
phong! Nhắm quân thù xông tới. Cướp lương thực khí

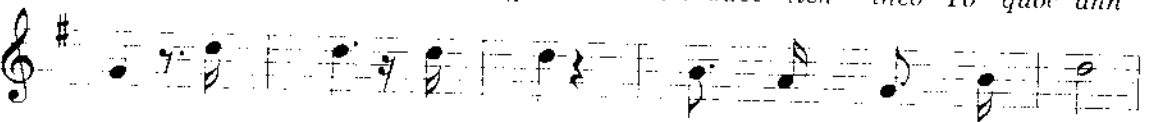
Điệp khúc

tôi, vượt suối băng ngàn. Giặc tiến tới đây, súng
giới cùng đánh phá đồn... Đoàn du kích quân với

kia cùng nhau cướp lấy! Nhắm cùng nhau bắn, mấy viên là mấy quân
dân nhường như cá nước. Nhịp đều chân bước tiến theo Tổ quốc anh

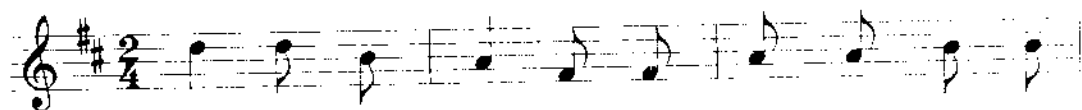

thù. Đi lên! đi lên! Giết quân thù cho hết.
hùng. Đi lên! đi lên! Ta trung thành hăng hái.

Chúng ta thế kiên quyết giải phóng nước nhà
Dưới quốc kỳ phấp phới màu đỏ sao... nhà
...vàng.

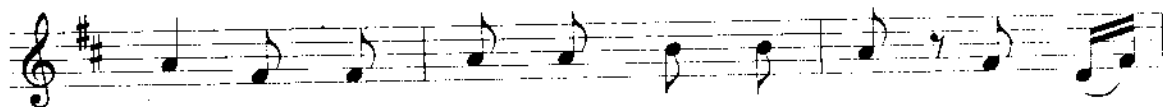
Áo mùa đông

Gió bắc heo may xào xạc rung cây lá lá
Đừng gác đêm qua nhìn về muôn phương khuất khuất

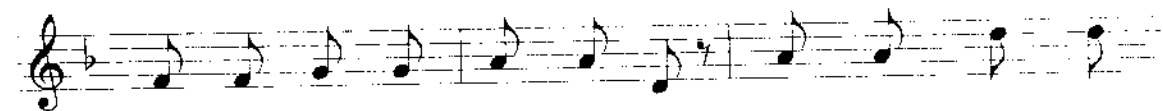
bay một mùa đông bao người đan áo. Gió hút theo
xa từng người quân ơn người đan áo. Tắm áo xông

mây người nào đem mảnh áo tới đây cho người
phá mùa lạnh che thân chiến sĩ ta đây là

lính đem đông này Đây người ơi tôi nhớ thấy nhiều
áo nơi quê nhà Đây người ơi tôi thấy phút nào

người bạn tôi trong nắng quả chiều chiều miền quê đan
từng bạn tôi anh đừng máu trào máu cừ loang trên

áo. Đây người ơi tôi nhớ thấy nhiều
áo. Đây người ơi cô thấy phút nào

người mẹ mong con ngóng những chiều chờ cảm áo đưa theo.
từng đoàn quân khâu áo nhuộm đào thành cờ cuốn lên cao.

Việt Nam quê hương tôi

Khoan thai - Tha thiết

(Nhạc)

(Đơn ca nam)

.....) Ban ơi hãy đến quê hương chúng
Mùa xuân đã tới quê hương chúng

tôi. Ngắm mắt biển xanh xa tít chân trời. Nghe sóng
tôi. Mía ngọt chè xanh bông trắng lưng đôi. Đồng xanh

vỗ dạt dào biển cả. Vút phi lao gió thổi trên
lúa rập rờn biển cả. Tiếng ai ru con ngủ ru

bờ. Buồm vườn cánh vượt sông ra ngoài
hời. Đồng xanh lúa thẳng cánh bay có

khởi. Trong năng hồng bưng lên sáng
bay. Đưa nước về làng quê sáng

ngồi. Miên Nam đất nước quê
rời. Việt Nam yêu dấu xanh

hương chúng tôi. Có rừng dừa xanh xa
xanh lũy tre. Suối đỏ về sông qua

tít chân trời. Người thiếu nữ đất
những nương chè. Dòng sông cuốn dòn

dào tỉnh trẻ. Dáng xinh tươi sao
về biển cả. Lửa thanh niên vui

Đông ca nam nữ

chẳng muốn cười. Lòng trai tráng rộng lớn như biển
thoả cuộc đời. Mùa xuân tới nguồn sống dâng sục

khởi, với cánh tay dựng nên đất trời.
sôi. Đất nước tôi Việt Nam sáng ngời.

Vui mở đường

Vừa phải - Lạc quan

Adlib...

Ơ! Ơ! Trông lên (mà) đỉnh núi (ơ) thời cao,
Ơ! Ơ! Khi nao (mà) giải phóng (ơ) miền Nam,

tinh thần (mà) cứu nước (ơ) còn cao (ơ ơ) hơn nhiều.
nước nhà (à) thống nhất (ơ) giặc tan (ơ) ta mới về.

Nhịp nhàng - hơi nhanh

Bạn thanh niên ơi! lên cao trên núi mà trông sông vô
Chị em ta ơi! Ai qua khu bốn mà nghe tiếng hát

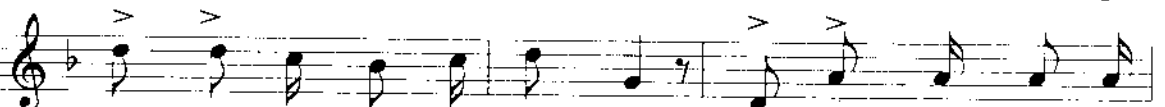
biển đông mênh mông đất nước. Như nhấc (ư) nhủ
đoàn ta xung phong (đi) cứu nước Trong năng toả

khó khăn không lùi, mưa nắng gian khổ gió sương không ngại,
nước đã thêm hồng, qua khói (ì) lửa vững thêm trong lòng,

bạn thanh niên ơi! Phá núi bắc cầu ta đắp đường.
chị em ta ơi! Gánh đá bên đôi ta lát đường.

Bước gấp lên đường, ra chiến trường. Đoàn thanh niên đi vui
Lấp hồ xe vượt ra chiến trường. Tuổi xanh ta đi vui

phời phời. Chị em thanh niên ta ơi!
phời phời. Bạn thanh niên ta ơi!

Chúng ta (a) đi đắp đường ngày đêm không mỏi, nguyện
Chúng ta (a) theo Bác Hồ, vượt qua gian khổ. Người

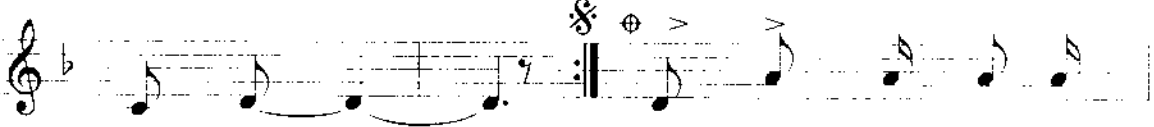
tất cả vì miền Nam (ư) ta. A! a lửa tuổi ta
vật và vì toàn dân ta. A! a lửa tuổi ta

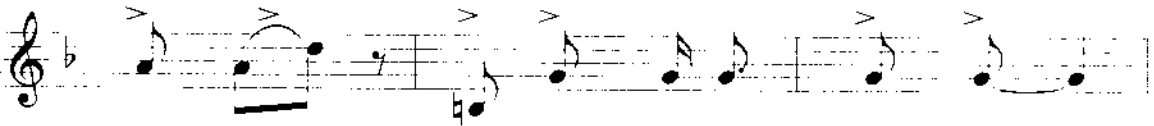
vì cứu nước chị em ta ra công trường,
vì cứu nước nguyện xung phong ta lên đường,

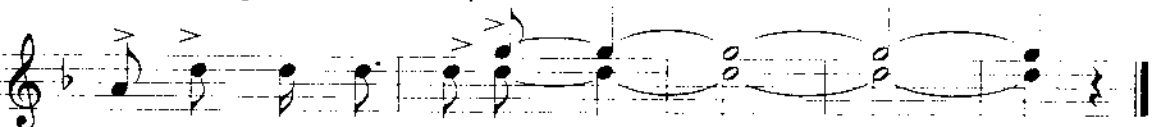
thanh niên ta ba sẵn sàng, phụ nữ (ơ) ba
thanh niên ta ba sẵn sàng, tiên tuyến (ơ) bên

đăm đăm. Tuổi xanh ta đi vui
hậu phương.

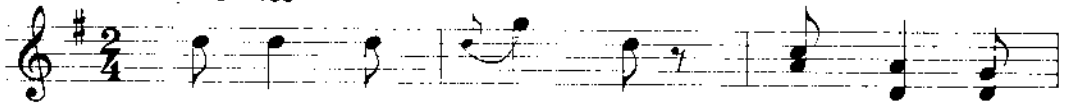
phời phời Bạn thanh (a) niên ta ơi!

Bạn thanh (a) niên ta ơi!

Hát mừng các cụ dân quân

Vui hoạt $\text{♩} = 135$

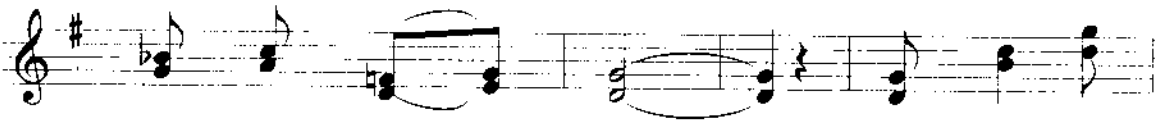
Loa vang tin khắp nơi, các cụ vừa
Tin vui vang núi sông, Bắc Hồ gửi
Nghe tin vui khắp nơi, các cụ hạ
Ai vô Thanh Hoá coi. Mát lòng trẻ

hạ rơi máy bay. Những cây súng
thư khen chiến công. Đất ta các
thêm chiếc nữa rơi. Rửa nơi (i)
già vui khắp nơi. Năng mưa các

bộ binh rất tài. Nhắm trúng tan xác
cụ xưa anh hùng. Hoàng Hoa Hoa tô thăm
là dân quân không tài. "Thần sám" "Con (ư)
cụ đi không ngại. Sườn núi nheo mắt

ngay giữa biển. Ham trời. "Tuổi cao trí
thêm đất lửa. Rong. "Tuổi cao trí
ma" cũng bỏ biển đời. "Tuổi cao trí
canh giữ biển trời. "Tuổi cao trí

càng cao" sẵn sàng chiến đấu Khiến
càng cao" đêm ngày nung Bất
càng cao" nước lòng trai Thấu
càng cao" tay cày tay tay súng. Bước

quân giặc Mỹ diên đầu. Sóng vô
quân giặc Mỹ cùi đầu. Sóng reo
niên phụ lão anh hùng Quyết tâm
theo truyền thông anh hùng Ao thâm

ngoài khơi khắp làng xóm mừng vui (ơ
biển đông vậy chào các cụ ông. (ơ
lập công theo đường các cụ ông. (ơ
mỏ hời nhưng lòng các vụ vui (ơ

dô ô) Trên đất này những cụ già bắn rơi máy
dô ô) Chiến thắng này có cụ bà giúp thêm cánh
dô ô) Ta đánh giặc có trẻ già gái trai rất
dô ô) Bên lương cây tóc cụ bà phát phơ giỏ

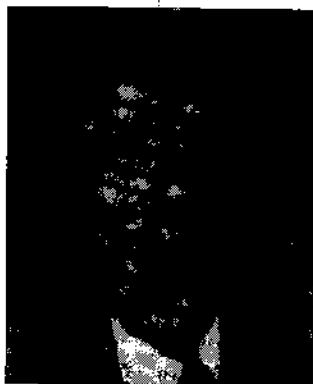
bay, (ơ dô ô) Trên đất này những cụ
tay, (ơ dô ô) Chiến thắng này có cụ
đông, (ơ dô ô) Ta đánh giặc có trẻ
bay, (ơ dô ô) Trong phút này, mắt cụ

già bắn rơi máy bay! (Đế ngoài)
bà giúp thêm cánh tay! (Đế ngoài)
già gái trai rất đông! (Đế ngoài)
già vắn canh mấy ...bay.

Văn Cao

1 & 108

1. Suối mơ
2. Bến xuân
(Đàn chim Việt)
3. Làng tôi
4. Tiến về Hà Nội
5. Mùa xuân đầu tiên

Buổi chiều trong biệt gia ông Á Châu - một ông chủ nhà in nổi tiếng ở Hà Nội khi xưa - ở đường Lê Lai thành phố Hồ Chí Minh chợt ăm lại một tình xứ Bắc. Các món ăn Bắc. Cách tiếp khách Bắc. Ở đây, Văn Cao đã gặp lại Lê Thương sau nhiều năm xa. Và cả Tâm Ván nữa. Dù khởi nghiệp tân nhạc ở Hải Phòng, nhưng Lê Thương vào Sài Gòn đã lâu. Còn Tâm Ván thì vào hồi năm 1954. Cô danh ca nổi tiếng kinh kỳ một thời ở dài phát thanh đường Quán Sứ, giờ bắt đầu cất giọng hát lại một bài hát cũ của Văn Cao - bài "*Thiên thai*". Nghe lại giai điệu mình sao nhớ nhà lạ lùng. Cõi thiên thai trong nỗi nhớ lúc này của Văn Cao là số nhà 108 Yết Kiêu Hà Nội. 1 và 108. Văn Cao và thế giới. Văn Cao sinh ở Hải Phòng. Căn nhà nhỏ của người cai nhà máy nước nhìn thẳng ra bến Bình là nơi cậu bé Văn Cao cất tiếng khóc chào đời. Ông học chữ ở trường Bon Nan (nay là trường TH Ngô Quyền) và học nhạc ở trường Xanh Giỏ Dẹp (nay là trường PTCS Ngô Quyền). Xóm Lạc Viên hẻo lánh khi xưa còn ghi dấu một thời tá túc, khởi nghiệp tân nhạc của ông Phạm Duy. Sau những bài hát đầu tiên, Văn Cao thấy hình như tân nhạc không chỉ là sự ghi ra của 7 nốt nhạc theo kiểu Tây phương. Nó còn ôm chứa sự cộng lại của tam thiên, tứ địa. Nó mang cả cuộc sống vương tròn của vũ trụ bao la. Nó gắn cùng ông những mối liên quan thiên - địa - nhân. Vì thế, chỉ trong khoảng thời gian rất ngắn ngủi, Văn Cao đã tìm đến "*Thiên Thai*" và "*Trương Chi*". Cái cô đơn nhất thế thoát ra từ "Ngồi đây ta gõ ván thuyền - ta ca trái đất còn riêng ta" đã đẩy Văn Cao tìm đến sự hòa nhập lớn lao thời ấy - hòa nhập vào cách mạng. Con người lịch sử hướng Văn Cao đã viết "*Tiến quân ca*" rồi sau cách mạng thì được chọn làm "Quốc ca Việt Nam". Nhưng cái chết bí ẩn của Vũ Quý đã ngấm dần vào Văn Cao, làm rã rời dần cái sự xoắn xuýt ban đầu giữa ông và đám đông. Văn Cao lại cô đơn giữa ồn ào xung quanh. Và cái thế sáng tạo của Văn Cao là cái thế giao động giữa cá nhân và đám đông, giữa đơn vị và toàn thể, nói cho hình tượng bằng con số tượng trưng giữa 1 và 108. Căn nhà số 108 ông chọn ở sau hòa bình như vô thức "an bài" số phận của ông. Ngẫu nhiên mà còn có thể đếm ra được tên một quân y viện là: Viện 108, 108 nguyên tử trong một băng tuần hoàn và 108 vị anh hùng Lương Sơn Bạc trong tác phẩm "Thủy Hử" bất hủ, có thể coi số 108 như một cái gì toàn vẹn trong cấu trúc mà nó được tạo ra từ 1 - tức là nhất nguyên.

Do ý thức được điều đó sâu sắc, ngay cả khi đi ra thế giới với tư cách là một tác giả quốc ca của nước Việt Nam hay khi bản "*Thiên thai*" được trở thành một bản nhạc trong băng nhạc của các phi công vũ trụ Mỹ đem theo trong hành trình vũ trụ lên tàu A - pô - lô, Văn Cao vẫn giữ được một tâm niệm: "Tôi không đi qua tôi - không để lại gì". Không để lại gì tức là để lại cái tôi - cái số một - cái nhất nguyên trong toàn bộ sáng tác độc nhất của mình. Điều ấy có thể nhận ra ở từng ca khúc gọn gẽ nhất như: "*Làng tôi*" hoặc bề thế nhất như: "*Tình ca Sông Lô*".

Sáng tạo âm nhạc của Văn Cao có thể xem như nằm gọn trong hai thập niên (1938 - 1958). Sau vụ "Nhân văn giai phẩm", hầu như Văn Cao làm nhạc không đáng kể. Nhưng cuối năm 1959, khi chuyển đến ban nghiên cứu âm nhạc thuộc bộ Văn hoá, chỉ sau một thời gian không lâu, ông đã biên soạn xong công trình nghiên cứu "*Điệu thức năm cung trong dân ca đồng bằng và trung du Bắc Bộ*". ở công trình này, ông đã nêu lên một luận điểm độc đáo là: Điệu thức Đô - rê - fa - sol - la (tương ứng với điệu Chủ trong âm nhạc của người Trung Hoa) là điệu thức gốc trong dân ca đồng bằng và trung du Bắc Bộ. Ở đó, âm quãng 4 của điệu thức (tức âm fa) đóng vai trò chủ âm nằm ở bụng điệu thức. Và ông còn một bài viết "*Con sáo sang sông*" theo phong cách Quan họ Bắc Ninh. Bài viết đã khẳng định "*Con sáo sang sông*" là Quan họ thực sự chứ không phải là mượn "*Lý con sáo*" như một số nhà nghiên cứu đã vội kết luận. Điều này, trong cuộc nói chuyện với bộ đội thông tin ở Cần Thơ, ông đã nhắc đến và kèm theo một câu đùa: "Nhưng hôm nay ở đất Tây Đô này, con sáo sang sông đã thành lý con sáo".

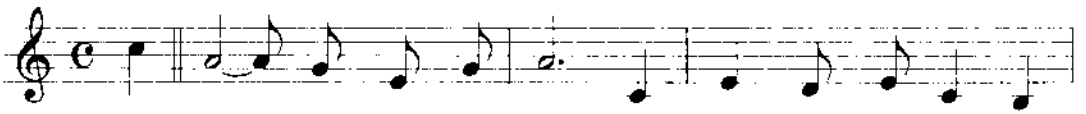
Trước căn nhà 108 ở phố Yết Kiêu của Văn Cao có một cây sấu nhỏ. Sấu nở hoa trắng rồi theo gió rắc đầy căn nhà nhạc sĩ vào đầu hè. Sấu vàng lá rồi theo gió rơi đầy căn nhà nhạc sĩ vào cuối thu. Nó hết như chính tâm hồn ông đứng qua bao thăng trầm. Bài thơ viết ra ở cuối bài viết này cũng được xây dựng từ ý tứ của đầu đề "Văn Cao - 1 & 108". Xin được ghi ra với một tình ngưỡng mộ khi hôm nay ở tuổi 72, ông đã ra đi khỏi cõi đời. Ngưỡng mộ và tưởng nhớ.

*Cây sấu cuối phố Yết Kiêu
Giống một ăng ten cực nhạy
Thu hút trong xanh biếc ấy
Bao năm linh hồn người nào
Hoa trắng phơ phơ tóc râu
Quả non dần thành nét nhạc
Đôi khi gặp được mảng màu
Ngày nắng óng lên bảy sắc
Câu thơ trái từng gan chất
Xù xì ôm bọc thân cây
Cuộc đời vẫy vùng chẳng tày
Cao mấy trời cao vẫn thấy
Tựa gốc cây bao xe đạp
Xích lô thực phẩm rau xanh
Đầu buồn vui vào rượu chát
Văn nuôi nắng mãi thanh xuân
Ám dương ở đây ngũ hành
Thế giới nhiều mà chỉ một
Đứng qua đập động bão táp
Linh hồn cuối phố Yết Kiêu
Cây sấu hôm nay gãy gục
Người ấy hôm nay khuất xa
Tôi đến tay ôm mắt khóc
Đừng nơi cây đứng hôm qua*

NGUYỄN THỤY KHA

Suối mơ

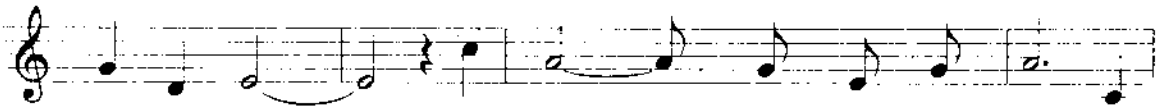
Nhịp chậm, êm

Suối mơ bên rừng thu vắng, dòng nước trôi lững lờ ngoài

nắng. Ngày chưa đi sao gió vương? Bờ xanh ngắt bóng đôi

cây thùy dương. Suối ơi! Ôi nguồn yêu mến, còn

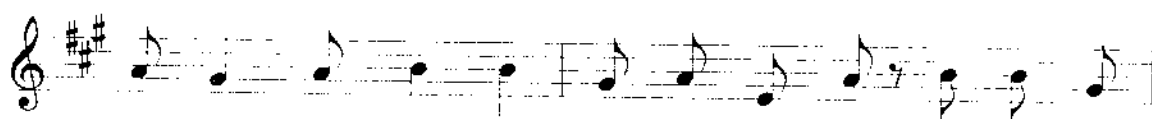
ghi khi bóng ai tìm đến. Đàn ai nấn buông lưu luyến.

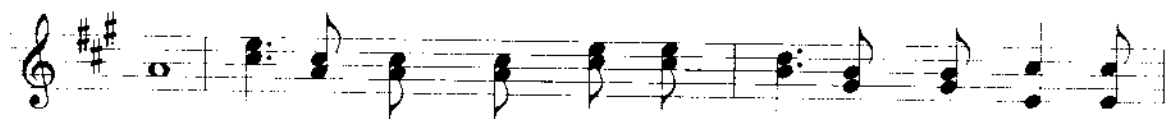
Suối hát theo đôi chim quên.

Từng hẹn mùa xưa cùng xây nhà bên suối. Nghe suối róc rách trôi

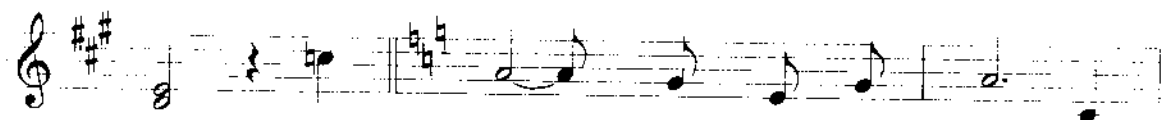
hoa lừng hương gió ngát. Đàn nai đùa trong khóm lá vàng

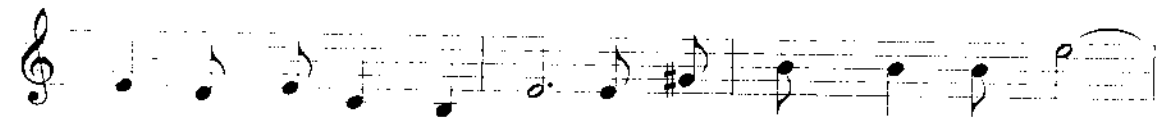
tươi. Tư đàn chúng theo với tháng năm, Rừng còn nhớ tới

người. Trong chiều nào giữa chốn đây, Hồn cảm lắng tiếng

đời. Suôi ơi! Nghe rừng heo hút, dòng

nước đưa lá khô già trút. Còn như lưu hương yêu dấu,

Với suối xưa trôi nơi đâu.

Bến xuân

(Đàn chim Việt)

TO DI BLUES

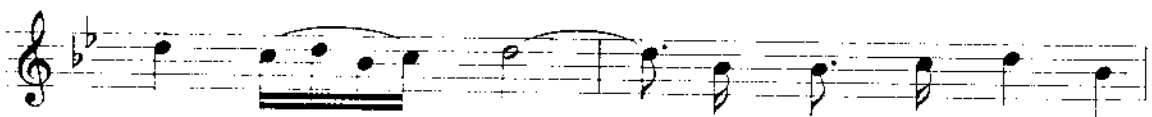
1. Nhà tôi bên chiếc cầu soi
2. Nhà tôi sao vẫn còn ngơ
3. Về đây khi gió mùa thơm

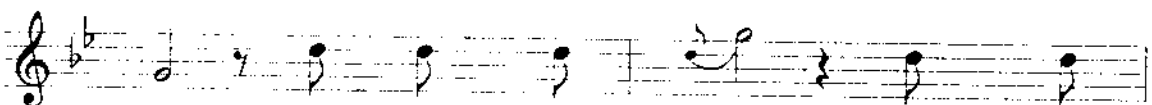
nước, Em đến tôi một lần Bao lũ chim rừng hóp
ngác Em vắng tôi một chiều Bến nước tiêu điều còn
ngát ơi lũ chim giang hồ Bao cánh đang cùng dật

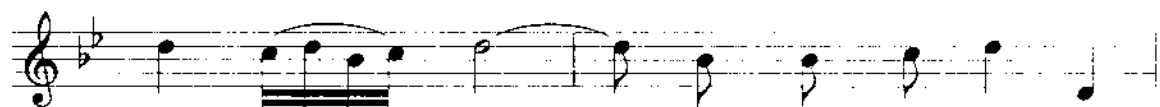
đàn trên khắp bến xuân Từng đôi rung cánh trắng riu rít
hắn in nét đáng yêu Từng đôi chim trong nắng khe khẽ
dờ trên khắp cỏ dỏ Từng đôi trên đất Bắc riu rít

ca u u u u ừ Cảnh đào chen nắng chan
ru u u u u ừ Lê mùa rơi lá chan
ca u u u u ừ Mờ mờ trong nắng ven

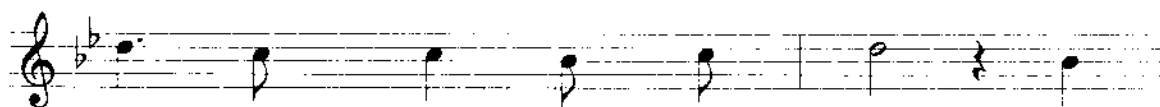
hoà chim ca thương mến chim ngân
hoà chim chim reo thương mến chim ngân
trời Chim reo thương nhớ chim ngân

xa u u u u u Hòn mùa ngày ngát trăm
 xa u u u u u Hòn mùa ngày ngát về
 xa u u u u u Hòn còn vương vãn về

vương Diu nhau theo dốc mới nơi ven đồi Còn
 đâu? Người đi theo mưa gió xa muôn trùng Lân
 xưa về nơi hoàng hôn Thái Nguyên tung hoành Tư

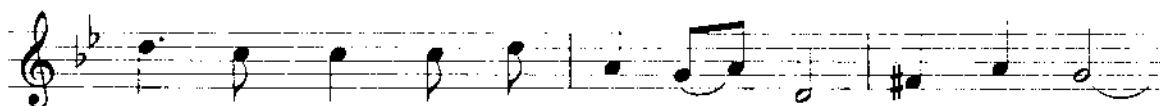
thấy chim ghen lời âu yếm Tới
 bước phiêu du về bên cũ Tới
 Bắc Sơn kia thời tung cánh Tới

đây chân bước cùng ngập ngừng Mất
 đây mây núi đôi chập chùng Liễu
 đây chìm thấy lòng ngập ngừng Nhớ

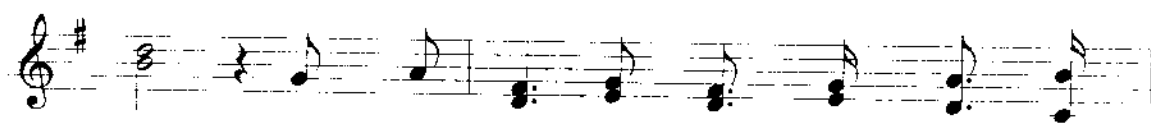
em như dáng huyền soi nước Tà
 dương tơ tóc vàng trong Giắt
 ai trên mây đôi đôi Yên Thê Kìa

áo em rung theo gió nhẹ then thùng ngoài bến xuân
 áo phong sương du khách còn ngại ngùng nhìn bến xuân
 nước xa xa sông Cấm còn mịt mù ngoài bến xuân

1.2. Sương mênh mông che lấp kín non
 3. Chim đang bay qua Bắc sang

xanh ôi cánh bướm nâu còn trên lớp sóng
Trung người Nam còn nghe lời chim nhẩn lúc

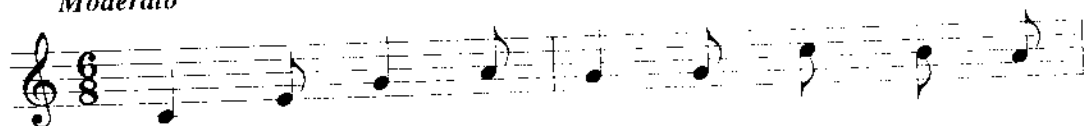
xuân ai tha hương nghe réo rất oanh
xa ai tha hương nghe réo rất oanh

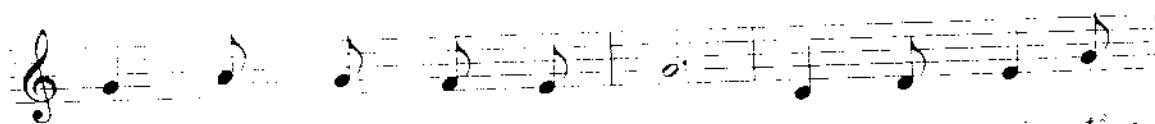
ca cánh nhận vào mây thướt tha lưu luyến tình vừa qua.
ca cánh nhận vào mây thiết tha lưu luyến một trời xa.

Làng tôi

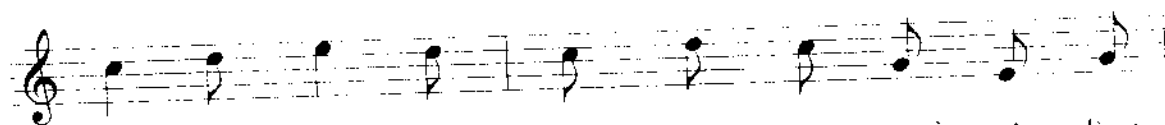
Moderato

Làng tôi xanh bóng tre, từng tiếng chuông ban
Chiều khi quân ác qua, chiều vắng tiếng chuông
Ngay diệt quân ác tan la lúc tiếng chuông

chiều, tiếng chuông nhà thờ rung. Đồi đang vui đông
ngân, phủ phủ tan nhà thờ xưa. Làng tôi theo đoàn
ngân, tiếng chuông nhà thờ rang. Làng tôi cùng đoàn

quê yêu dấu, bóng cau với con thuyền một dòng
quân du kích, cướp đánh súng quân thù trả thù
quân chiến thắng đánh tan lũ quân thù về làng

sông. Nhưng thôi rồi còn đâu quê nhà,
xưa. Bao cảm hờn từ xa quê nhà,
xưa. Dân từng bình chặt tre phá cầu,

ngày giặc ác tới làng triệt thôn. Đường ngập bao xương
rừng chiều nhớ cánh đồng chiều xưa. Từ xa quê trong
cùng lập chiến lũy đào hầm sâu. Giặc chưa tan, chiến

máu tới bồi, đồng không nhà trống tàn hoang,
lớp cây già, làng quê còn thấy buồn đau,
đầu chứa thôi, đồng quê chào đón ngày mai.

Tiến về Hà Nội

Tempo di marcia

Trùng trùng quân đi như sóng. Lộp lộp đoàn

quân tiến về. Chúng ta đi nghe vui lúc quân thù đầu

hàng, cờ ngày nào tung bay trên phố. Trùng

trùng say trong câu hát. Lấp lánh lưới lê sáng

ngôi. chúng ta đem vinh quang sức dân tộc trở

về. Cả cuộc đời tươi vui về đây. Năm cửa

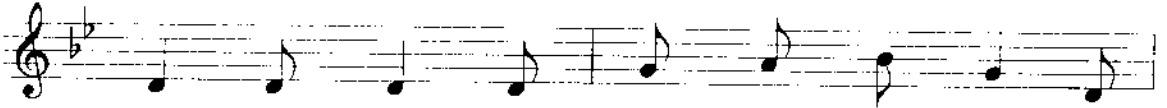
ô đón mừng đoàn quân tiến về. Như đại
 hoa đón mừng nở năm cánh đào chày
 dòng sương sớm long lanh. Chúng ta ước lại
 hoa. Sắc hương phai ngày xa. Ôi phố phường Hà Nội
 xưa yêu dấu. Những bông hoa ngày mai đón tương
 lai vào tay. Những xuân đời mỉm cười vui hát lên.
 Khi đoàn quân tiến về là đêm tan dần.
 Như mùa xuân xuống cánh, đường nghe gió
 về Hà Nội bừng. Tiến quân ca.

Mùa xuân đầu tiên

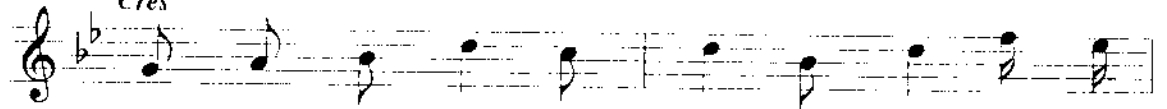
Moderato

Rồi đặt diu mùa xuân theo én về.

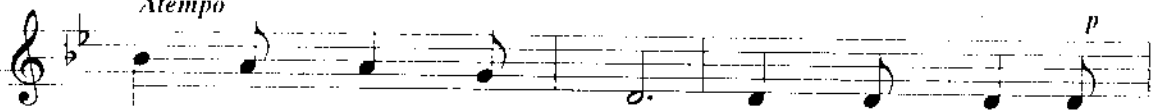
Mùa bình thường mùa vui nay đã về. Mùa

xuân mơ ước ấy đang đến đầu tiên với khối

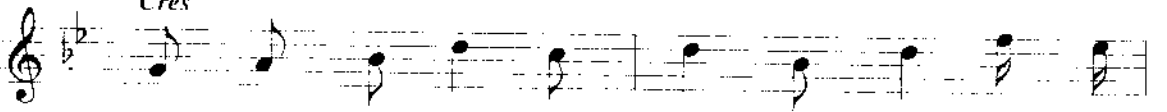
bay trên sông gà đang gáy trưa bên sông. Một trưa nắng

vui cho bao tâm hồn. Rồi đặt diu mùa

xuân theo én về. Người mẹ nhìn đàn con nay đã về. Mùa

xuân mơ ước ấy đang đến đầu tiên. Nước mắt

trên vai anh giọt rơi ẩm đôi vai anh. Niềm vui phút

giây như đang long lanh. Ôi giờ

phút yêu quê hương làm sao trong xuân vui đầu

tiên! Ôi giờ phút trong tay anh đầu

tiên một cuộc đời êm ấm! Từ

đây người biết quê người. Từ đây người biết thương

người Từ đây người biết yêu người. Giờ đặt đầu mùa

xuân theo én về. Mùa bình thường mùa

vui nay đã về. Mùa xuân mơ ước ấy xưa

có về đầu với khói bay trên sông gà đang gáy

trưa bên sông. Một trưa nắng thôi hôm nay mênh mông.

Nguyễn Văn Tý

Từ một "Dư âm"

1. Dư âm
2. Mẹ yêu con
3. Bài ca năm tấn
4. Tấm áo mẹ vá năm xưa
5. Dáng đứng Bến Tre

Nguyễn Văn Tý là dân Hà Nội "gốc". Chẳng về quốc mê dân nhạc này, chợt động lòng thương nhớ một mối tình đã qua ở một căn làng kháng chiến đã tấu lên khúc "Dư âm" trữ tình mà người đời không biết cứ ghép nó vào là một trong những bài hát tiền chiến. "Dư âm" cũng như "Cô hàng cà phê" của Canh Thân, "Sơn nữ ca" của Trần Hoàn, "Nu cười sơn cước" của Tô Hải, "Em đến thăm anh một chiều mưa" của Tô Vũ, "Tình nghệ sĩ" của Đoàn Chuẩn v.v... đều là những bài hát trữ tình trong kháng chiến chống Pháp. Có những giai điệu này, cuộc kháng chiến mới thực sự hào sảng, vừa lãng mạn. Có gì đâu cần tránh né. Đời vốn là vậy. Và tác giả của "Đêm qua mơ dáng em nâng cung đàn dịu muôn tiếng tơ..." đã trở thành Đội trưởng đội tuyển văn nghệ sư đoàn 304. Anh mới được cả Phạm Đình Chương, Ngọc Bích và gia đình Phạm Duy tham gia.

Ngay từ đầu hòa bình, tôi có thuộc bài ca ngợi nữ anh hùng du kích Dôia của Liên Xô do anh sáng tác: "Người Việt Nam có nghe tên Dôia - Du kích quân của Liên Xô không may sa vào tay thù - Mình trần đầy tuyết rơi bóng súng đánh - chị quyết không khai...". Rồi cũng ngay sau đó khi đang dịu dặt: "Mẹ thương con, mẹ có hay chăng - thương từ khi thai nghén trong lòng..." thì lại cùng anh "Vượt trùng dương": "Đây con thuyền vượt muôn trùng dương...". Bài hát được chọn làm nhạc hiệu cho buổi phát thanh bằng tiếng Quảng Đông ở Hải Phòng ngày đó, bên cạnh nhạc hiệu là bài "Cửa bể đã mở" của Đắc Nhân.

Lúc ấy, dường như người nghe muốn đón chờ một cái gì đó dịu dàng, sang trọng, đậm chất thành phố của nhạc sĩ hào hoa này thì bỗng đi một dạo, anh lại xuất hiện bằng "Bài ca năm tấn": "Năm tấn thóc để góp phần đánh Mỹ - ruộng đất quê ta không muốn nghỉ lấy một ngày - Đất với người cùng một dòng suy nghĩ - ấy phải làm gì cho tiền tuyến hôm nay - ấy phải làm gì góp phần thắng trong tay...".

Bài hát được tung ra vào những năm đánh Mỹ căng thẳng khiến cho tôi hiểu rằng nhạc sĩ đã chọn làng quê làm nơi cảm xúc của mình. Ngay cả bài hát anh viết chào mừng dịp ta bắn rơi 1000 máy bay Mỹ thì cũng

đậm đà chất chèo: “Cả nước đang tung bừng mừng chiến công lấy lòng miền Bắc. Cả nước đang tung bừng mừng chiến công chúng ta hôm nay - ta đã bắn tan xác một nghìn máy bay cướp Mỹ điên cuồng - ta giữ cho tươi sáng cả bầu trời quê ta xanh trong...”. Bài hát đã được chọn làm nhạc hiệu cho buổi “khắp nơi ca hát” của Đài Tiếng nói Việt Nam.

Thế rồi khi người ta đang “lịm ga” về một bài hát trữ tình anh viết về nghề tin dụng ngân hàng: “Trải mấy năm em đi làm tín dụng - làm tín dụng em mang tiền chính phủ - cho bản làng vay đủ... A! Anh đã đi xa em vẫn đợi chờ - rừng đào vẫn hẹn mùa hoa nở...”, thì anh lại đưa ra “Người chăn nuôi giỏi”: “Tôi đứng trông sang nhà người giỏi chăn nuôi...” lúc đầu nghe rất tức cười sau hát quen lại thấy hay hay, thương thương.

Nhưng sau những cái hay cho người ta yêu, Nguyễn Văn Tý đã vượt tới cái “đặc sắc”. Đây là khi anh trở lại khu bốn - nơi hoạt động thời chống Pháp - mà cụ thể là Hà Tĩnh thì anh làm bằng thức con người bằng “*Đường về Hà Tĩnh*” duyên dáng, điêu luyện và huyền diệu của mình: “Đi mô rồi cũng nhớ về Hà Tĩnh - Nhớ núi Hồng Lĩnh - Nhớ dòng sông La - Nhớ biển rộng quê ta - những cánh đồng muối trắng - tình sâu nghĩa nặng - Biển ta lại nhớ rừng - nên chi giữa đồng bằng gió ngàn lay...”. “Đường Đồng Lộc - Đường Khe Giao - Đường đèo Ngang đường sang Lĩnh Cẩm cùng bao nhiêu con đường ra mặt trận - Giặc điên cuồng trút ngàn vạn bom rơi - đường hiền ngang qua sông qua suối - thêm bao nhiêu con đường lúa tuổi 20...”.

“*Đường về Hà Tĩnh*” của anh giai điệu đẹp chuyển từ chiến tranh sang hòa bình.

Sau cái “Đặc sắc” này, anh nhấn tiếp “*Bài ca hồ Kẻ Gỗ*” với những ca từ mới lạ, gây ấn tượng: “Nay da em nâu tươi màu suy nghĩ...”. Bài “*Bài ca hồ Kẻ Gỗ*” cùng bài “*Mùa xuân em đi dạy trẻ*” là hai bài hát của Nguyễn Văn Tý được hát với mật độ dày đặc trong một khoảng thời gian của thập niên trước.

Vào cư trú tại thành phố Hồ Chí Minh cuốn cuộn nhịp công nghiệp, Nguyễn Văn Tý không “nhạc trẻ” hóa mình như nhiều nhạc sĩ khác. Anh vẫn giữ nguyên đúng cái tạng của mình. Thay vì cho việc khai thác đồng bằng Bắc Bộ, đồng bằng Trung Bộ, anh đến với Bến Tre - quê hương đồng khởi của đồng bằng sông Cửu Long. Và ở đây, anh đã tìm được một “*Dáng đứng Bến Tre*”. Bài hát khi tung ra với đậm đà chất dân ca Nam Bộ, cuốn hút người nghe bằng cái dáng vẻ vừa quen vừa lạ của giai điệu: “Ai đứng trông bóng dừa - Tóc dài bay theo gió - Có phải người còn đó (ơ) - là con gái của Bến Tre. Con gái của Bến Tre - năm xưa đi trong dạn lửa - đi như nước lũ tràn về - ơi những con người làm nên đồng khởi - ơi! những cây dừa để lại cho ta dáng quê - ơi tóc ai dài để lại dáng đứng Bến Tre”.

Nguyễn Văn Tý bắt đầu sự nghiệp bằng một “*Dư âm*”. Hy vọng rằng, qua năm tháng, những cảm hứng làng quê của anh sẽ là một “*Dư âm*” vang vọng trong lòng người dân Việt.

NGUYỄN THỤY KHIA

Dư âm

Đêm qua mơ dáng em đang ôm đàn diu muôn tiếng
tơ Không gian trầm lắng như âu yếm ru ai trong giấc
mơ mái tóc nhẹ rung trăng vờn làn
sóng yêu ai anh nắm cung đàn đây với đôi mắt xa
vời Anh yêu tiếng hát êm như lời nguyện đẹp như giấc
mơ. Anh như lâu vắng em như ánh trăng gieo muôn ý
thơ. Muốn nói cùng em đôi lời triu
mến tim anh bằng giá đang ngại ngừng câu năm tháng mong

chờ Hẹn em từ muôn kiếp trước Nhớ

em mấy thuở bạc đầu Anh đã u

sầu vì đường tơ vương vẫn Em để cung đàn

đưa anh về đâu. Dư âm tiếng hát reo lên trong

lòng anh bao nhớ nhung Đê mê lòng nhớ đêm qua giấc

mơ môi em hé rung Anh muốn thành mây

nương nhờ làn gió đưa anh tới cõi mơ hồ nào

đây muôn kiếp bên nàng

Mẹ yêu con

Bầu trời trong mắt con ngày một xanh hơn
 Là khi tóc mẹ ngày thêm sợi bạc
 Mẹ đã thành hiền nhiên như Trời - Đất
 Như cuộc đời không thể thiếu trong con

(Ngày xưa có mẹ - THANH NGUYỄN)

6/8 Rock

A á ru hời ơ hời ru Mẹ thương con có hay
 (Miếng) con chum chim xinh

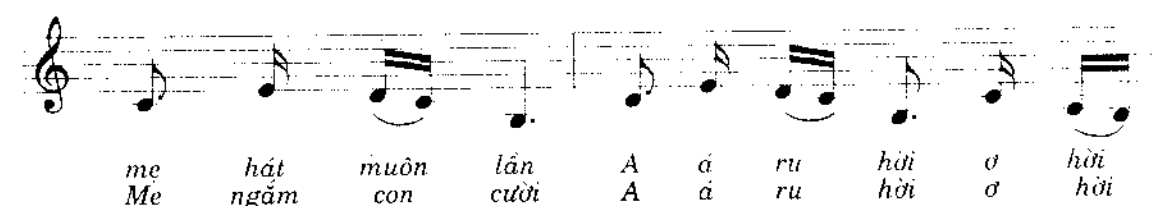
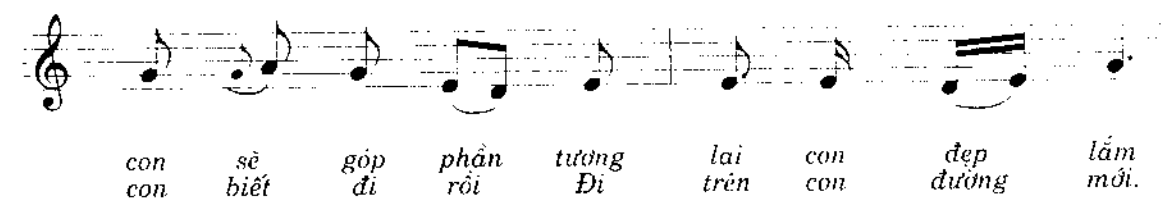
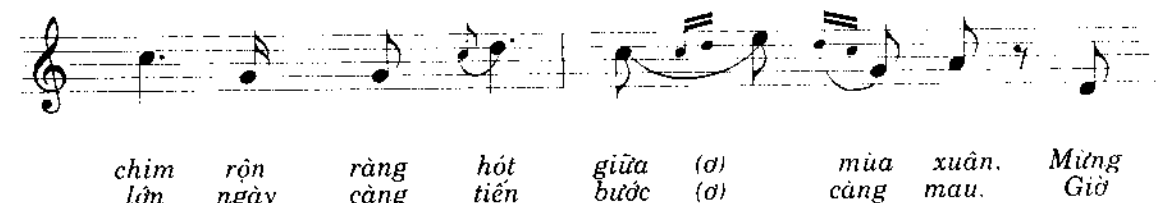
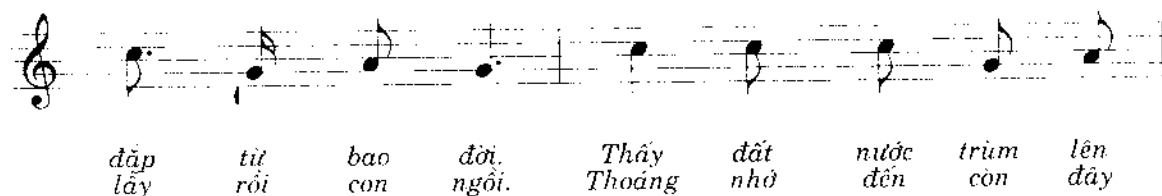
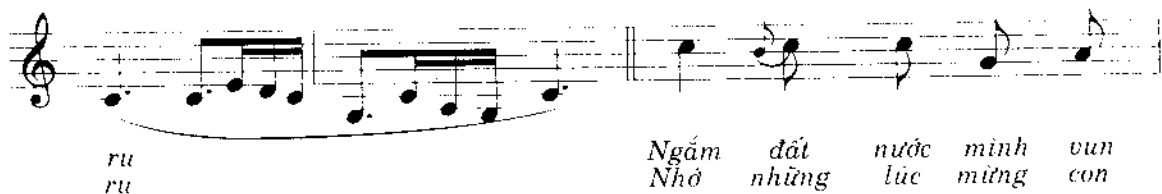
chẳng? Thương từ khi thai nghén trong lòng
 xinh. Như dài hoa đang hể trên cảnh

Mấy nắng sớm chiều mưa ròng Chín tháng so chín năm gian
 Khát nắng mới và sương lành Lá thăm rung cánh tay ôm

khó tính khôn cùng A á ru hời ơ hời
 ập lấy hoà bình A á ru hời ơ hời

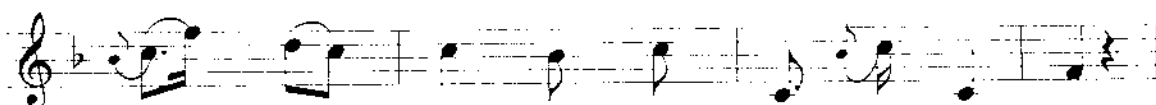

Bài ca năm tấn

Moderato agitato

Trong tiếng súng cả nước cùng đánh Mỹ ruộng
Năm tấn thóc để góp phần đánh Mỹ một

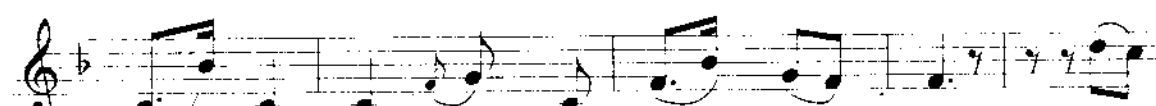
đất quê ta không muốn nghỉ lấy một ngày
đóa hoa thơm mang tất cả sức trẻ già

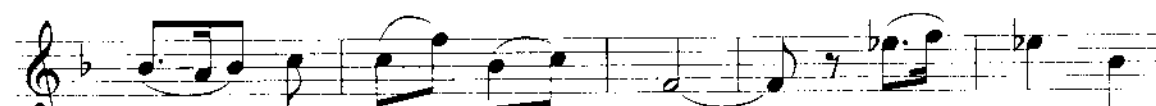
Đất với người cùng một dòng suy nghĩ ấy
Cỏ mấy hoá cùng nhịp đàn trâu bước cỏ

phải làm gì với tiền tuyến hôm nay, ấy
cả lòng người bán hợp tác chung lo cỏ

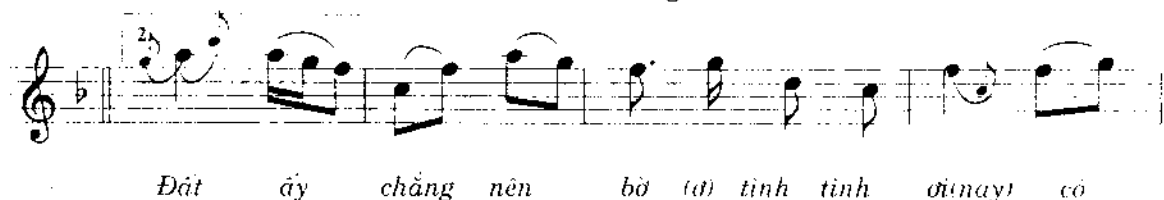
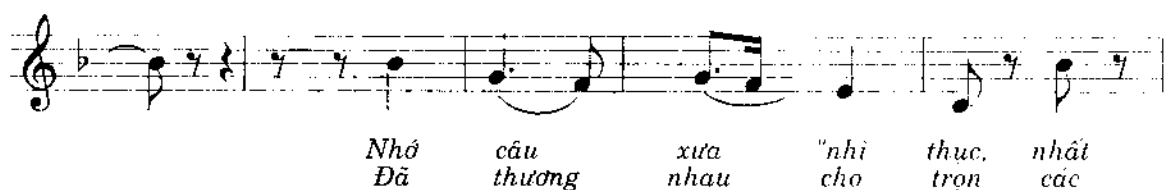
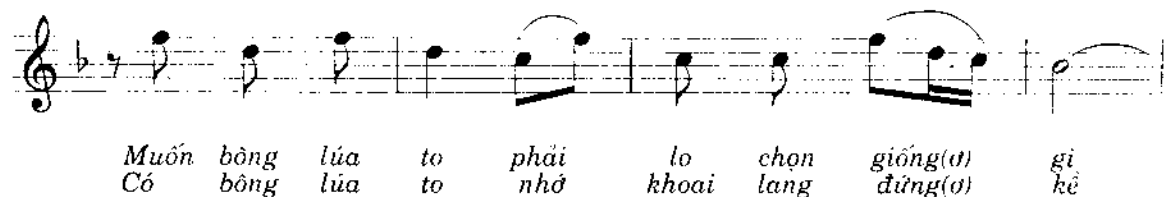
phải làm gì năm phần thắng trong tay Đất
cả tình người giữ gìn dân châu này thơ Bấy

ôi! ba tháng mười ngày lúa sinh rồi
lâu mới có bảy giờ giờ lúa ta càng

ra cây lúa để việc này lo
tung đôi cánh mở cuộc đời ta

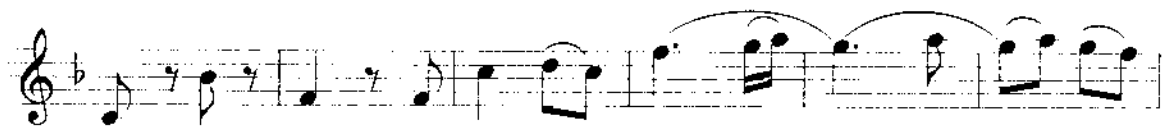
đất ấy chẳng nên bờ Phân chia trôi dề

cho đau lòng ruộng (ấy) Lúa kia xác xơ trách

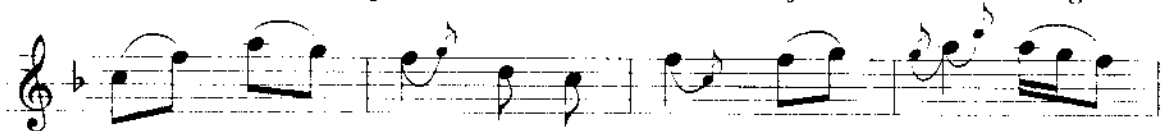
ai sao hững(ơ) hờ Tiếc công ai mười

hẹn chín hò, bài ca năm tấn ở ở ở ở đang

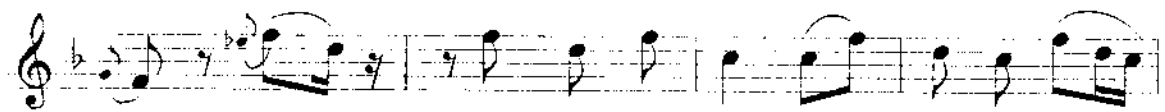
chờ đang chờ về với ta May áo cũng

phải xem tà(ơ) tình tình ơi(này) may áo cũng

phải xem tà Thâm canh xem chỉ tiêu lên từng

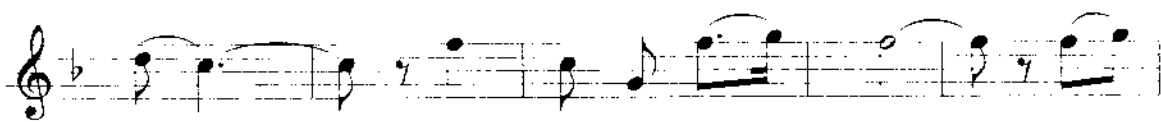
việc (ấy)! ngắm bông lúa ta thấy ra bao ý(ơ)

tình Đất quê ta (nay) cũng thể Thái

Bình Bài ca năm tấn ở ở ở ở vườn

minh vườn mình về khắp nơi Cây

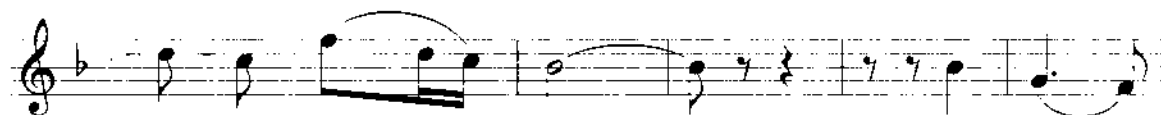
lúa nói chẳng lên lời (ở) tình tình ơi(này) Cây

lúa nói chẳng lên lời ai ra đi giữ

cho yên đồng ruộng (ấy)! lúa thương nhớ ai lúa

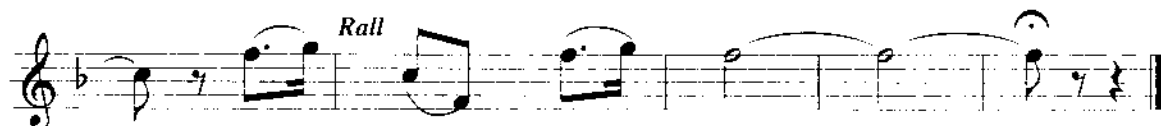
ra nơi chiến trường Bát cơm

thơm yên dạ dạ vàng Miền Nam ta

thắng ở ở ở ở lúa càng

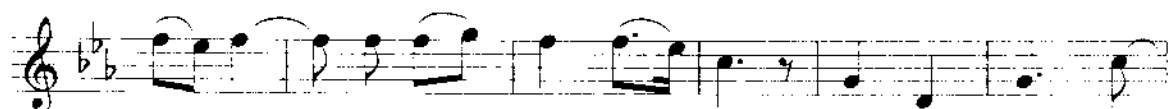
lúa càng trĩu bông.

Tấm áo chiến sỹ mẹ vá năm xưa

Vừa phải - yêu thương - tha thiết

(Nhạc)

....) Tấm áo ấy bấy lâu nay con thường vẫn
mặc (Nhạc) Để nhớ ngày chúng con về Hà
Bắc (Nhạc) quần nhau với giặc áo con rách
thêm nên các mẹ già lại phải thức thâu đêm vá
áo... (Nhạc) Tấm áo ấy bấy

lâu nay con quý hơn cơm gạo đời mẹ nghèo trông

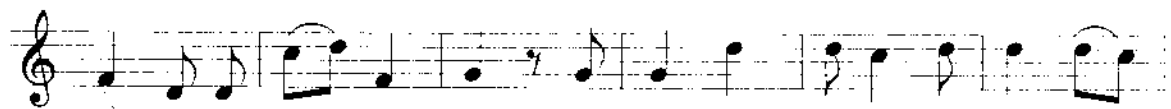
áo rách áo rách nên thương. Các con ra đi đã

mấy chiến trường mang theo cả tình thương của

mẹ La kỳ thay con đi như thế bỗng khi

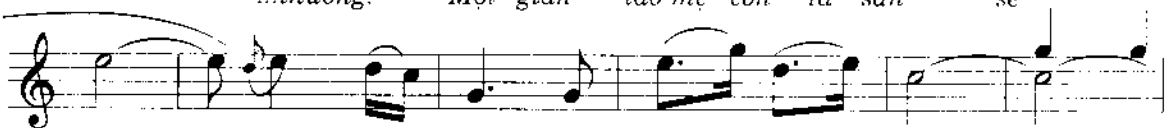
nào chợt nhớ hậu phương thì đường đang xa mà đôi chân nên

khỏe trái tim này rục cháy yêu thương.

...thương. Mọi gian lao mẹ con ta san sẻ

Nhắm chân trời rạng rỡ ánh dương (Nhạc

Dáng đứng Bến Tre

Vừa phải - Đằm thắm, yêu thương

(Nhạc.)

Rall

(Đoạn nhạc này chỉ có một lần đầu)

Ai đứng như bóng dừa tóc dài bay trong gió (Nhạc... ..)

Có phải người còn đó là con gái của Bến

Tre (Con gái của Bến Tre). Năm xưa đi trong đạn lửa đi

như nước lũ tràn về Ơi những con người làm nên Đồng

Khởi (i)! Ơi, những cây dừa để

lại cho ta bóng quê! Ơi tóc ai dài để

lại dáng đứng Bến Tre! Ơi, tóc ai dài để

lại dáng đứng Bến Tre! Mỗi lúc đi xa, dừa

ơi ta nhớ lắm nghe. Vườn trái trái xum xuê, biển khơi tôm cá đầy

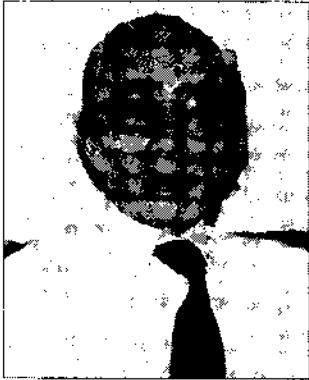
ghé nhớ con sông dài Hàm Luông bến ta quen ghé. Lại

nhớ tóc ai dài, còn mang dáng đứng Bến Tre. Lại nhớ tóc ai

dài, còn mang dáng đứng Bến tre. Ai ... mang dáng đứng Bến Tre.

Phan Huỳnh Điểu

Bên một nhóm tân nhạc

1. Tuyên truyền xung phong
2. Những ánh sao đêm
3. Bóng cây kơ nia
4. Cuộc đời vẫn đẹp sao
5. Thuyền và biển

Vào một đêm Noel của năm 1964, giữa tiếng cầu kính mừng Chúa Giáng sinh, có một nhạc sĩ lặng lẽ rời khỏi Hà Nội đi vào chiến trường Khu 5. Đó chính là Phan Huỳnh Điểu, tác giả của bài tình ca đang được lưu truyền rộng rãi khắp miền Bắc - bài *"Những ánh sao đêm"*. Và chỉ sau đó chừng nửa năm, người mến mộ âm nhạc lại rạo rực lên trong những hành khúc giữa những ngày đầu tiên chống chiến tranh phá hoại - bài *"Ra tiền tuyến"* của một tác giả tên nghe còn mới tinh - nhạc sĩ Huy Quang. Đó cũng chính là Phan Huỳnh Điểu, lúc ấy đã là cán bộ thuộc Tiểu ban văn nghệ Khu 5 cùng Phan Tứ và Chu Cẩm Phong.

Phan Huỳnh Điểu được biết đến ngay từ những ngày đầu khởi ra nền tân nhạc Việt Nam. Khi ấy, anh là một nhạc sĩ nghiệp dư ở nơi có những thành viên thuộc một nhóm tân nhạc nho nhỏ, khiêm tốn. Nhóm tân nhạc Hội An. Nhạc phẩm *"Trầu cau"* dường như là vốn liếng trình làng của anh khi bước vào thế giới âm nhạc. Dường như cùng một ý nghĩ với La Hối - tác giả *"Xuân và tuổi trẻ"* nổi tiếng - linh hồn của nhóm tân nhạc Hội An - Phan Huỳnh Điểu bắt đầu ngẫm nghĩ về những bài ca yêu nước. Sau cái chết như một chiến sĩ chống phát xít của La Hối, Phan Huỳnh Điểu nhập vào cao trào cách mạng ở miền Trung. Và ngay sau Tổng khởi nghĩa, ngay sau ngày Nam Bộ kháng chiến, cùng với *"Cầm tử quân"* của Hoàng Quý, Phan Huỳnh Điểu đã viết ra một hành khúc đầu tiên cho lực lượng vũ trang - bài *"Đoàn vệ quốc quân"*. *"Đoàn vệ quốc quân một lòng ra đi - dù có gian nguy không ngày trở về - Ra đi ra đi bảo tồn sông núi - Ra đi ra đi thà chết chứ lui..."*. Ngày ấy, đắm chìm trong ý thức cách mạng, thăng hoa theo toàn dân tộc từ trạng thái nô lệ lên trạng thái tự do, coi cái chết đồng nghĩa với hạnh phúc, nhạc sĩ trẻ Phan Huỳnh Điểu đã phát ngôn ngay được đúng cái tinh thần thẩm mỹ của một thời chống Pháp mà sau đó, nhà thơ Nguyễn Đình Thi đã viết: *"Người ra đi đâu không ngoảnh lại - Sau lưng thêm nắng lá rơi đầy"*. Có sự trùng hợp là hai nghệ sĩ này đều sinh vào năm 1924. Họ cũng

vừa bước qua tuổi “Cổ lai hy”. Ngoái lại, thế mà đã nửa thế kỷ qua. Cũng ngay lúc đó, Phan Huỳnh Điểu còn một “*Tuyên truyền xung phong*” - bài hát lạc quan thời “Âm nhạc măng đô lín”. Năm nay Tuyên truyền xung phong miền Trung cũng vừa kỷ niệm 50 năm thành lập.

Sau chín năm kháng chiến, vừa tập kết ra Bắc, Phan Huỳnh Điểu đã đưa ra một hoành tráng âm nhạc về một dải đất dài miền Trung. Bài hát “*Liên khu 5 yêu dấu*” đã trở thành bài đồng ca của mọi dàn đồng ca trong những ngày đấu tranh thống nhất đất nước: “Nhìn về liên khu 5 ta nhớ - Bát ngát mệnh mông đồng lúa Phú Yên - Tam Quan bóng mát xanh tươi hàng dừa. Trùng trùng rừng núi Tây Nguyên cao cao...”. Rồi sau đó là “*Tình trong lá thiếp*” duyên dáng và đỉnh cao “*Những ánh sao đêm*”. Ngày ấy, có một “*Tình ca*” của Hoàng Việt, một “*Những ánh sao đêm*” của Phan Huỳnh Điểu mới đáng quý làm sao: “Em ơi! Anh còn đi xây nhiều nhà khắp nơi - nhiều tổ ấm sống trong tình lứa đôi - lòng anh những thấy càng thương nhớ em...”. Ấm áp quá. Nhân tình quá.

Vào Khu 5 sau 10 năm ở Hà Nội, hình như Phan Huỳnh Điểu chỉ dùng bút danh Huy Quang một thời gian. Sau đó với đích danh anh lại phổ thơ Bùi Minh Quốc “Cuộc đời vẫn đẹp sao - tình yêu vẫn đẹp sao...” và Bùi Công Minh: “Anh đang mùa hành quân pháo lửa dài chiến dịch...” v.v... và đột nhiên da diết: “Mỗi sớm em lên rẫy - thấy bóng cây kơ nia...” với Ngọc Anh thân thương. Ngọc Anh đã nằm lại mãi ở đất Tây Nguyên, tới gần đây mới tìm được mộ và đưa về quê (Câu chuyện tìm mộ ly kỳ này đã được nhà văn Nguyễn Ngọc kể ra trên tạp chí “Thế giới mới”).

Luôn luôn đi giữa trữ tình và hùng tráng trong một thời gian nan của đất nước, trong 20 năm hòa bình vừa qua, Phan Huỳnh Điểu chìm hẳn vào trữ tình. Anh liên tiếp làm con tim người nghe cảm thấy xao động bởi: “Anh ở đầu sông, em cuối sông - uống chung dòng nước Vàm Cỏ Đông...”, rồi “Chỉ có thuyền mới hiểu - Biển mệnh mông nhường nào...”,... Càng gần đây, anh càng hoàn mỹ trong những len lỏi qua Đường luật của Nguyễn Khuyến, qua thi hứng của Hàn Mặc Tử, qua éo le của Lưu Trọng Lư v.v...

Anh thường đùa vui: “Ôi ở Bắc thì được gọi là nhạc sĩ miền Nam, ở thành phố Hồ Chí Minh hôm nay thì được coi như dân Quảng Nam ngụ cư. Chỉ có về miền Trung mới thấy mình về nhà”. Vâng! Biết làm sao được. Thời nào mà chẳng có người phải “Lá rụng về cội” Anh vừa về Hội An - nơi có căn nhà xưa của La Hối, nơi có Huỳnh Tú Mỹ tươi cười, nơi có nhóm tân nhạc Hội An yêu mến. Và lại đắm chìm trong những đêm ca nhạc như một thửa thanh xuân.

NGUYỄN THUY KHA

Bóng cây Kơ nia

Thơ : NGỌC ANH

Nhịp vừa

(Nhạc

) Buổi sáng em làm rẫy, thấy bóng cây Kơ

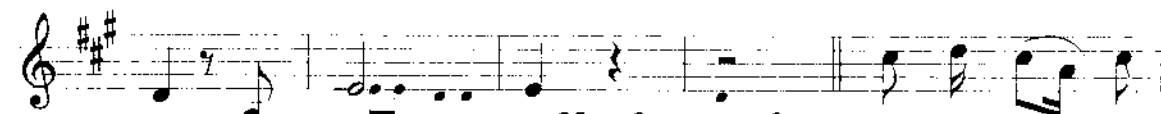
nia. Bóng ngã che ngực em về nhớ anh không

ngủ. Buổi chiều mẹ lên rẫy thấy bóng

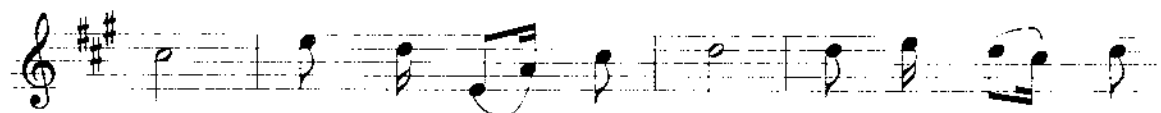

cây Kơ nia, bóng tròn che lưng mẹ về nhớ

anh mẹ khóc

Em hỏi cây Kơ

nia? Gió mây thổi về đâu? Em hỏi cây Kơ

nia? Gió mây thổi về đâu? Về phương mặt trời

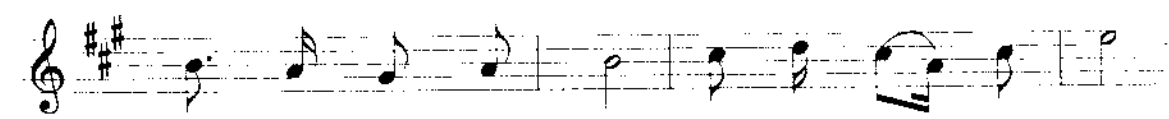
mọc. Mẹ hỏi cây Kơ nia. Rễ cây uống nước

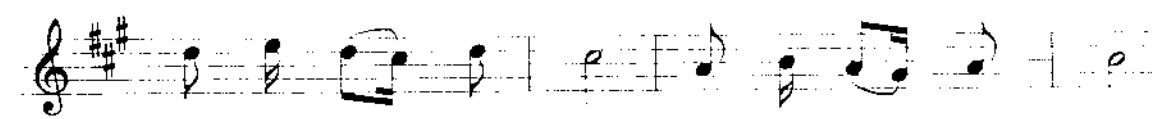
đâu? Uống nước nguồn miền Bắc. Con giun sống nhờ

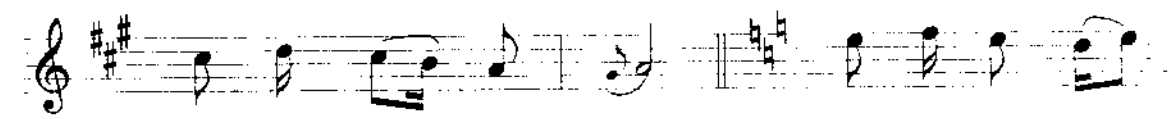
đất, chim Phi sống nhờ rừng. Em và mẹ nhớ anh,

uống nước nguồn miền Bắc. Như bóng cây Kơ nia.

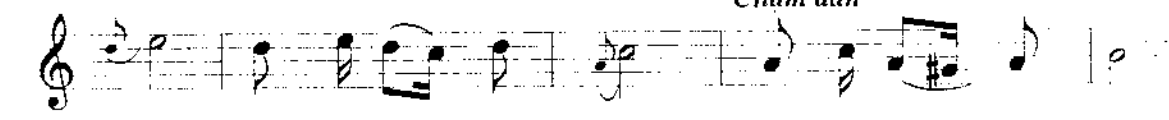

Như gió cây Kơ nia. Như bóng cây Kơ nia.

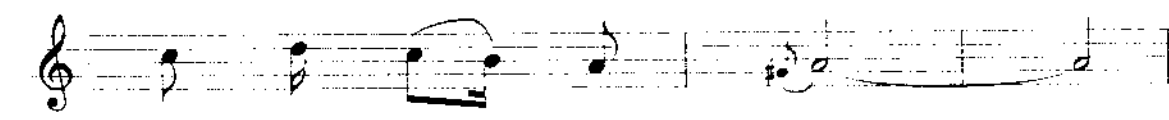

Như gió cây Kơ nia.

Chăm sóc

đó như bóng cây Kơ nia.

Như gió cây Kơ nia.

Cuộc đời vẫn đẹp sao

Thơ : DƯƠNG HƯƠNG LY

Tính chất hành khúc

Cuộc đời vẫn đẹp sao. Tình yêu vẫn đẹp sao. Dù đạn bom màn rợ thét

gào. Dù thân thể thiên nhiên mang đầy thương tích. Dù xa cách hai ngã đường chiến

dịch. Ta vẫn còn chung nhau một ánh trăng ngân. Một tiếng chim ngân.

Một làn gió thổi. Một sớm mai xuân trước cửa hẻm dã

chiến. Thấy trời xanh xao xuyên, ở trên đầu ta vẫn thắm hái

hoa tặng nhau. Ôi! Trái tim Việt Nam! Như mặt trời trước

ngực. Giữa thế kỷ hai mươi cháy rực sáng ngàn năm ngàn năm.

Thuyền và biển

Thơ: XUÂN QUỲNH

Thong thả

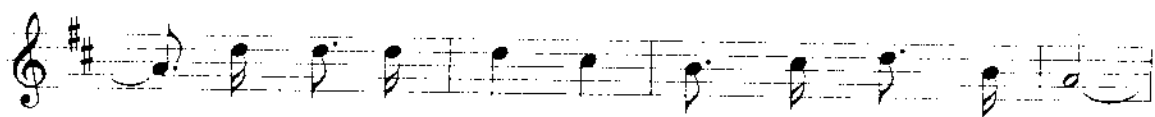
Chỉ có thuyền mới hiểu biển mênh
mông đường nào, chỉ có biển mới biết thuyền đi đâu về
đâu? Những ngày không gặp nhau biển bạc đầu thương nhớ. Những
ngày không gặp nhau, lòng thuyền đau rạn vỡ. Nếu từ già thuyền
rời biển chỉ còn sóng gió. Nếu phải cách xa anh, em chỉ còn bão tố.
Nếu phải cách xa anh, em chỉ còn bão tố. Những...

Tuyên truyền xung phong

Nhịp đi

NAM: Anh em thanh niên tuyên truyền xung phong chúng ta.

Ra đi xông pha băng mình qua núi sông nhà.

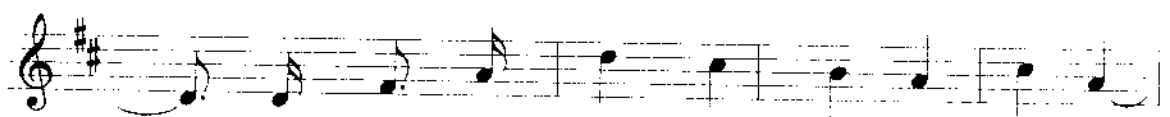
Mưa rơi ta xem thường. Anh em ta lên đường.

Qua bao nhiêu nơi tuyên truyền cho khắp

người. Dù rằng đường dài cùng nhau tươi cười.

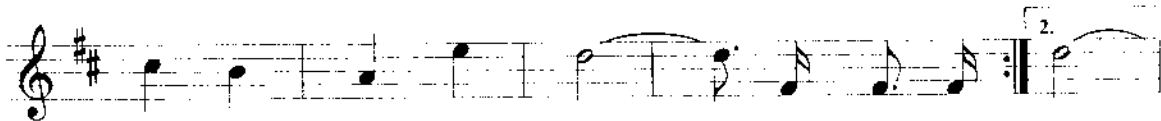
Kìa bao sông núi phương xa nhuộm nắng vàng.

Ta vui ca hát tiếng ca lừng vang. NỮ: Các anh lên

đường thi tài nam nhi. Chúng tôi là

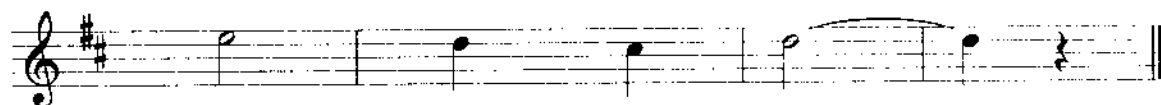
gái nhưng nào kém chi Gian nan ta...
...vang

Tuyên truyền xung phong lên đường xông pha.

Tuyên truyền xung phong. Bao người chờ mong. Kia phương

xa đang chờ ta.

Những ánh sao đêm

Hơi chậm

(Nhạc.....)

Làn gió
(Lòng nhớ)

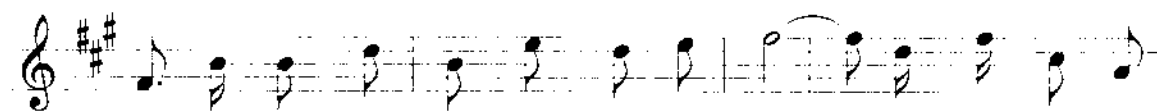
thơm hương đêm về quanh khu nhà tôi mới cất xong chiều
thương quê hương miền Nam anh hằng tha thiết ước mong ngày

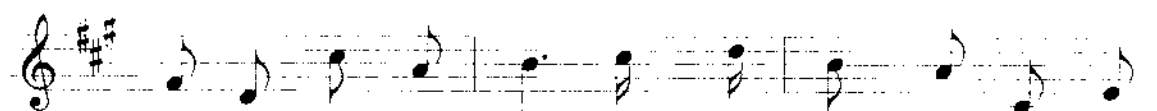
qua. Tôi đứng trên tầng gác thật cao nhìn ra chân
mai. Anh sẽ đi về khắp làng quê xây những ngôi

trời xa xa. Từ bao mãi nhà đèn hoa sáng
nhà tương lai. Dòng sông mát xanh vòng quanh phố

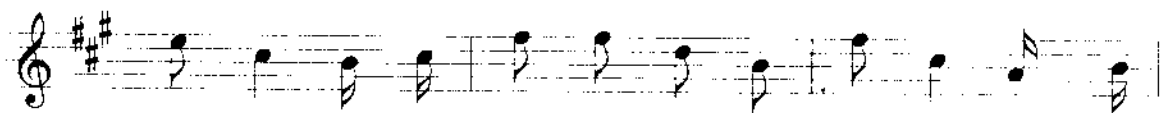
ngôi, bầu trời thêm vào muôn nghìn sao sáng. Tôi ngắm bao gia
phương, và nhiều công trường xây niềm vui mới. Khi bóng đêm trở

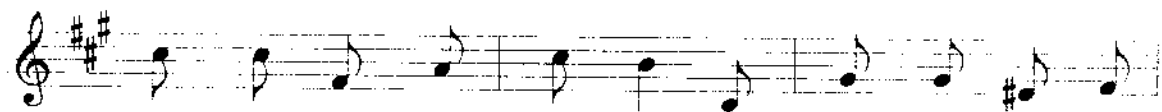
đình lửa ấm tình yêu. Nghe máu trong tim hoà niềm
về rức ánh đèn lên. Em thấy như muôn ngàn vì

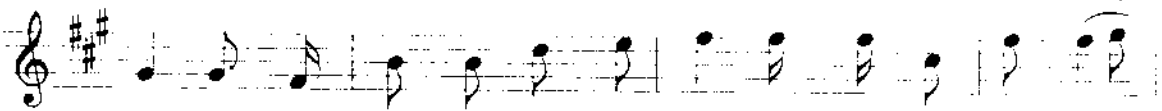
vui lâng lâng lời ca. Em ơi, anh còn đi xây nhiều nhà
sao thêu trong đêm tối. Em ơi, tuy giờ đây hai miền còn

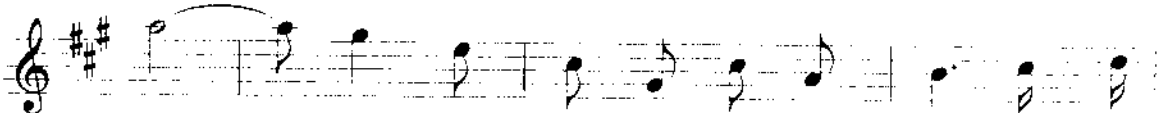
khắp nơi. Nhiều tổ ấm sống vui tình lứa đôi. Lòng anh
cách xa. Niềm chia cắt thật đau lòng chúng ta. Nhưng không

những thấy càng thương nhớ em. Dù xa nhau trọn ngày
thẽ xóa được hình bóng em. Dù xa nhau trọn ngày

đêm, Anh càng yêu em càng hăng say xây cho nhà cao cao
đêm. Anh càng yêu em càng hăng say xây cho nhà cao cao

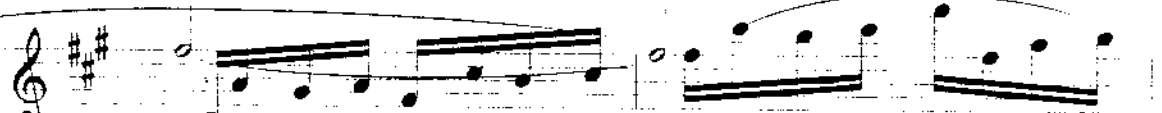

mãi. Ôi xinh đẹp Tổ quốc của ta. Anh lắng
mãi. Ôi xinh đẹp Tổ quốc của ta. Anh lắng

Rall

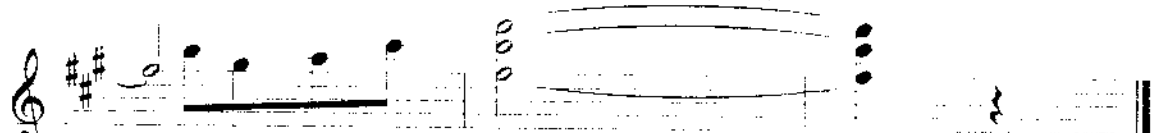
nghe bao lời ân ái những bài tình ca. (Nhạc
nghe bao lời ân ái những bài tình

Lòng nhớ

...ca. (Nhạc...

Smoizando

Tình em

Lời : thơ NGỌC SƠN

Chậm - tình cảm

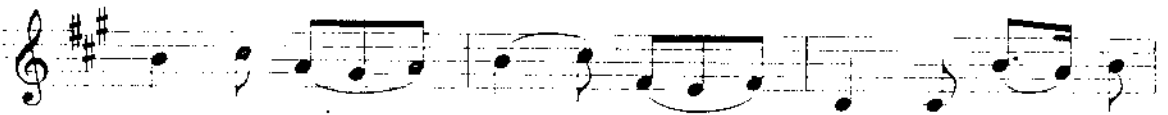
Khi chiếc lá xa cành lá không còn màu xanh

Mà sao em xa anh Đời vẫn xanh với với

Có gì đâu em ơi! Tình yêu là sự sống

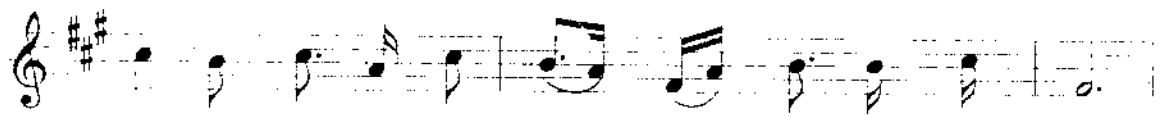

Nên nằng nằng trong lòng Mạch đời căng máu

Piu Mosso con Animato

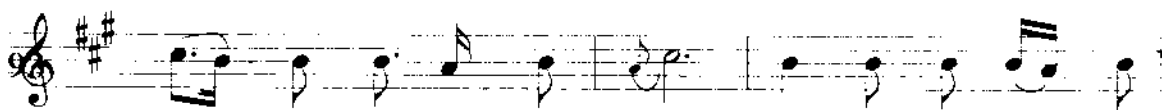
nóng. Anh anh đi xa bao núi Tình yêu như khe

suối Lưu luyến và nhớ thương chảy theo anh khắp rừng

Anh anh đi xa càng xa. Tình em như cỏ hoa Âu yếm và thiết

tha theo anh dài nương rẫy Anh anh đi xa bao

núi. Tình em như khe suối. Anh đi bao tháng

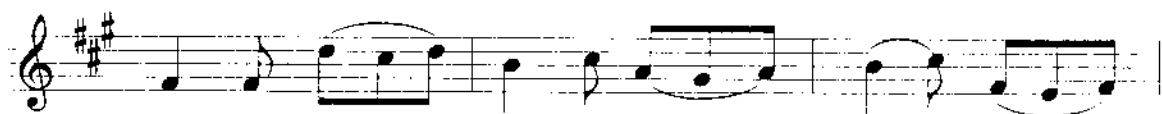
ngày. Tình em như sông dài. Khi chiếc lá xa

cành Lá không còn màu xanh mà sao em xa

anh Đời vẫn xanh vời vời Có gì đâu em đi! Tình yêu

là sự sống. Nền nắng hừng trong lòng

mạch đời căng máu nóng ...mạch đời căng máu nóng

Cùng anh tiến quân trên đường dài

Thơ : XUÂN SÁCH

Thong thả - Thăm thiết

Qua núi qua sông qua đồng lúa chín. Ta nghe xao

xuyến tiếng gọi thiết tha. Ngọn lửa trong tim những chiều hành quân.

Sáng lên lời ca những người anh hùng. Qua đất trung

du xanh màu lá biếc. Quê anh yêu dấu tim đỏ đôi

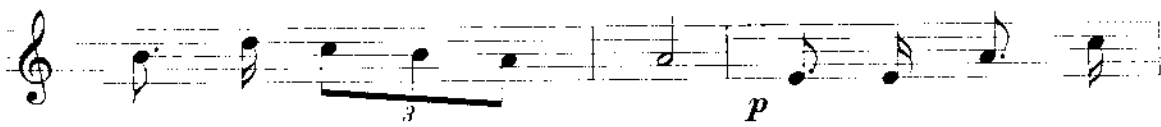
sim. Chân bước đi xa lòng còn để lại. Quê hương anh đó

ngờ quê hương mình. *Nhiệt tình - sôi nổi* Nguyễn Việt

Xuân. Lời anh nói thiết tha. Theo ngọn gió bay

xa, như khúc ca giục giã, thôi thúc trong lòng

tôi, tiến quân trên đường dài. Đường hành quân qua

núi cao vực sâu, tôi đi hờn căm sôi trong máu. Nguyễn Việt

Xuân trận địa khắp nơi nơi. Anh lại đứng bên

tôi, nhằm quân thù mà bắn, đôi mắt như lửa

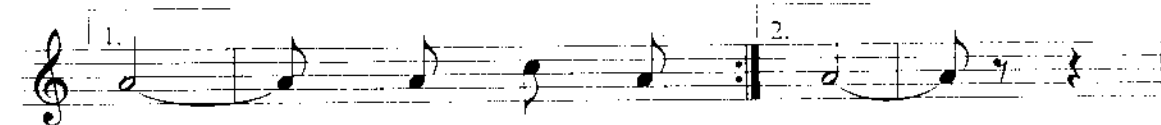
soi, đốt thiêu quân thù này. Trận địa đây, đất

nước của mình đây. Lời Anh vẫn vang lên hùng tráng.

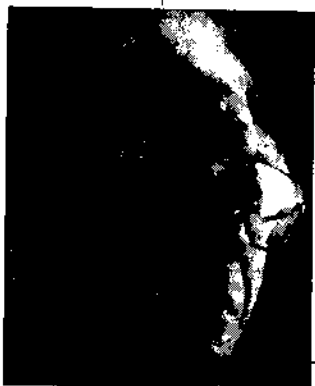
Kể từ nay sông núi hay biển khơi, còn in dấu chân anh đời

đời. Qua núi qua... đời.

Huy Du

"Anh vẫn hành quân"

1. Sẽ về thủ đô
2. Tình em
3. Cùng anh tiến quân trên đường dài
4. Trên đỉnh Trường Sơn ta hát
5. Đường chúng ta đi.

Dọc đường trường chinh chống Pháp, những người lính thường hay hát bài "Sẽ về thủ đô" với đoạn mở đầu rất dịu dàng và đoạn hành khúc sau rất hùng tráng. Tác giả bài hát đó là Huy Du. Chàng thanh niên xứ quan họ nhập vào quân đội năm tròn đôi mươi. Nửa thế kỷ qua, bây giờ nhạc sĩ Huy Du đã tròn 70 tuổi. Huy Du đã bước vào âm nhạc cùng lúc bước vào đời lính. Vì sự nghiệp âm nhạc của anh là một cuộc hành trình của người lính.

Khi Huy Du ở nước ngoài tu nghiệp về, đất nước đang bắt đầu bước vào cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Thế là tác giả "Sẽ về thủ đô" năm xưa lại tiếp nối sự nghiệp âm nhạc của mình bằng những sáng tác mang âm hưởng của cuộc chiến đấu mới. Hình như, những bài ca đầu tiên bên cạnh "Hoa mộc miên" là "Bến Vắn Đàn sông mãi" (thơ Trinh Đường) và có một bài ca về anh hùng liệt sĩ Nguyễn Văn Trỗi. Cũng ngay lúc ấy, Huy Du nghĩ tới những hành khúc cho người lính của cuộc chiến đấu đang diễn ra. Và bài thơ của nhà thơ Trần Hữu Thung đã gợi ý cho người nhạc sĩ tài hoa mặc áo lính này. Huy Du đã bước vào Anh vẫn hành quân bằng những câu ngắn, trầm hùng: "Anh vẫn hành quân - trên đường ra chiến dịch - mé đỏi quê anh bước - trắng non ló đỉnh đầu". Một tiếp nối gan góc lắng lặng của thể hệ áo xanh. "Anh vẫn hành quân - lưng đeo qua bãi suối - súng ngang đầu anh gối - anh đi khắp chiến trường". Văn giai điệu ấy được nhắc lại cố ý, bởi vì đời chiến binh thì chỉ có hành quân! hành quân! hành quân! Đoạn thứ hai của bài hành khúc này lại thấm đẫm chất trữ tình, khát vọng: "Trời Điện Biên mây trắng - gió lưng đeo chiến thắng - Tung bừng trong ánh nắng. Nhưng ẩn chứa trong cả niềm lạc quan, tin tưởng ấy vẫn nhói sâu một cái gì xót xa, âm ỉ, thường nhật. Vì vậy, giai điệu này, Huy Du toàn kết các câu ngắn bằng nốt mí trắng (nốt át âm của chủ âm La mà anh chọn gam La thứ để thể hiện hành khúc này). Cũng bởi thế có một nhà biên tập khi đó quen xây ca khúc theo kiểu nhà một tầng, phê phán Huy Du là đơn điệu, nối kết tạm ở câu trùng

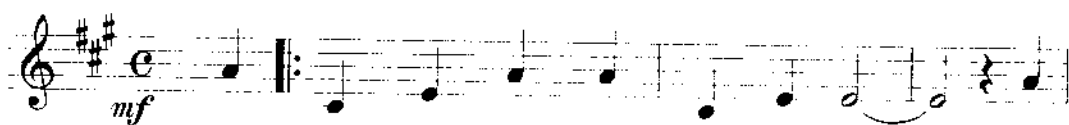
lập, nhàm. Họ đâu nghĩ, anh đã xây một toà lầu khất vọng cho người lính bằng những nốt hòa âm khác nhau phía dưới các nốt mí trắng ngỗ đơn điệu. Nốt giống nhau nhưng hòa âm đã tạo ra sự đa điệu. Đây là sự độc đáo của hành khúc *"Anh vẫn hành quân"* một đóng góp mới cho thể hành khúc Việt Nam.

Sau *"Anh vẫn hành quân"* Huy Du thật vạm vỡ trong hành trình sáng tạo không mệt mỏi của mình. Ra đảo, anh có *"Có chúng tôi trên hải đảo xa xôi"* và *"Bạch Long Vĩ đảo quê hương"*. Giàu âm hưởng lí luận, anh có: "Thà chết bảo vệ tổ quốc. Chưa hết giặc là ta chưa về". Đi với pháo binh, anh có *"Bài ca pháo binh"*: "Nào nào bước lên đường ta đi chiến đấu voi ơi! voi ơi...". Và đôi khi chợt nhớ một hy sinh anh lại *"Cùng anh tiến quân trên đường dài"* với Nguyễn Viết Xuân qua lời thơ Xuân Sách... Đi trong sáng tác, đi trong các trọng trách, khi nào Huy Du vẫn bộc bạch đúng mình. Có thể vấp ngã, có thể ưu tư. Những dòng sáng tạo từ *"Anh vẫn hành quân"* vẫn không ngừng chảy. Và dường như càng nhiều tuổi, Huy Du càng trẻ lại, càng đắm say hơn.

NGUYỄN THỤY KHA

Sẽ về Thủ Đô

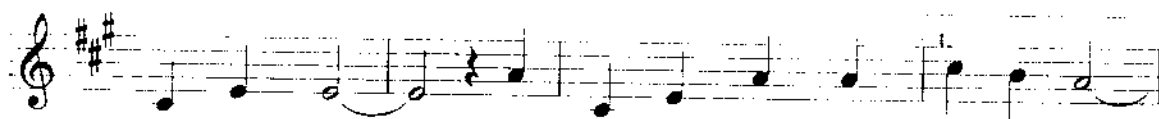
Chậm vừa - Tình cảm

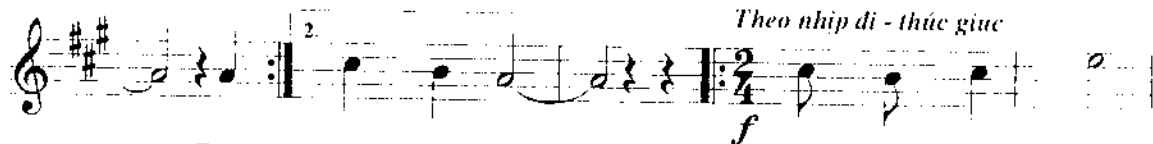
Ai về Thủ Đô tôi gửi vai lời, Tây
(Đây) hồ Hoàn Gươm bên nhịp cầu Hồng, Khi

Hồ mờ xa là nhà tôi đó. Đây chợ Đồng Xuân bên
chiều dân buồn tôi hay qua đó. Hoa phượng hè vui in

dòng Nhị Hà, Đi học về qua luôn hát vui ca.
đỏ đường dài, Tô đậm lòng tôi năm

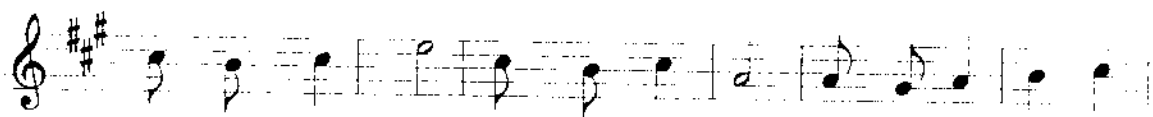

Theo nhịp đi - thúc giục

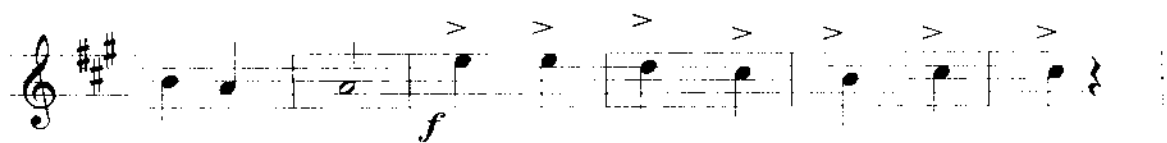
Đây ...thăng khôn người. Đô thành kháng chiến.

Sôi sục phố phường. Sông Hồng kia dâng sóng cùng quê hương.

Lên đường kháng chiến tiêu diệt quân thù. Năm cửa ô reo hò

quân ca vang. Cất bước ra đi chiều năm xưa.

Dặm dài kháng chiến quên ngày về. Bụi đường

trường chinh pha mái tóc. Thốt nhớ khi đi ghi lại

thê. ...thê. Ngày mai sẽ về Thủ

Đô đắp xây chôn xưa.

Trên đỉnh Trường Sơn ta hát

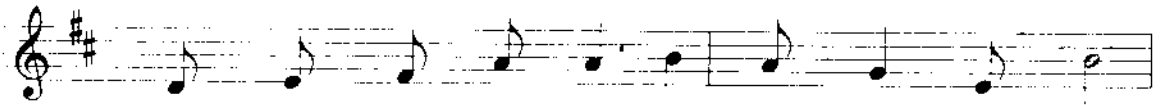
Vừa phải - trong sáng - tự hào

Trên đỉnh Trường Sơn ta hát bài ca. Gửi tới quê
Trên đỉnh Trường Sơn ta hát bài ca. Đất nước

nhà bao la biển xanh sóng vỗ hiên hoà.
hoà mệnh mỏng rừng xanh chiến lũy điệp trùng.

Đường Trường Sơn bát ngát, có bao nhiêu ghềnh thác.
Đường Trường Sơn ta ca, trái tim sao rộn rã.

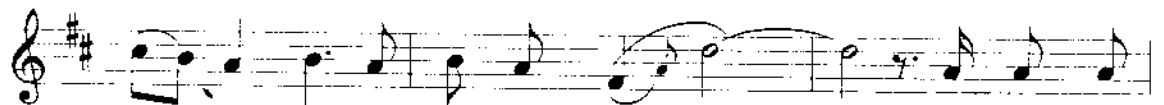
Hòa theo trong tiếng hát, đem mùa xuân tới cho cuộc
Hành quân đi lớp lớp như dòng sông nước chảy dạt

đời dào. Đây Trường Sơn ơi! ta đi trong
Đây Trường Sơn ơi! ta đi trong

gió, ta đi trong mưa, từng ngày từng tháng là từng bài ca. Tiếng
gió, ta đi trong mưa, từng ngày từng tháng là từng bài ca. Tiếng

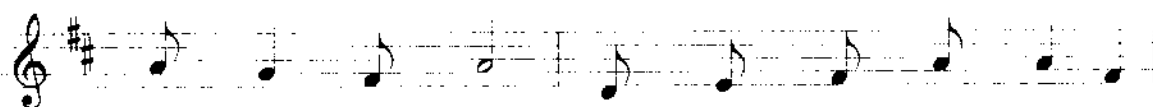
hát cùng ta vượt qua gian khổ, Ta băng qua
hát cùng ta vượt qua gian khổ Ta băng qua

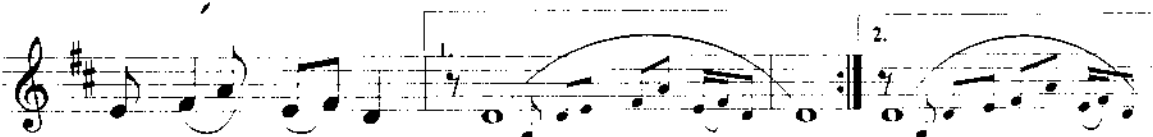
suôi ta băng qua khe, từng đôi từng núi là từng bài thơ, thăm
suôi ta băng qua khe, từng đôi từng núi là từng bài thơ, thăm

tươi trang sử mới! Dù bom rơi đất xói bước
tươi trang sử mới! Trường Sơn bao dốc núi gót

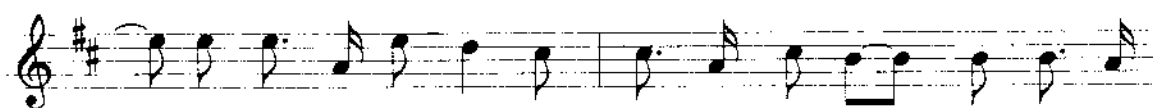
chân luôn thẳng tới. Vì ta yêu lẽ sống, yêu
chân in mòn lối lội Lửa Trường Sơn chiếu sáng cho

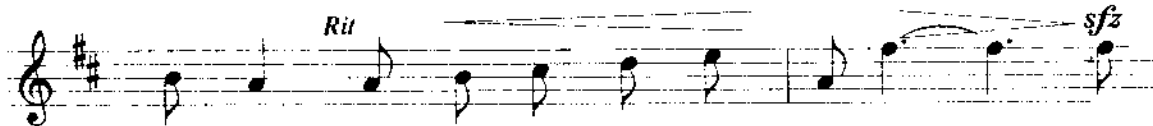
tự do yêu cuộc đời
tình ta trên đường... ...dài

Này Trường Sơn ơi! Trường Sơn ơi! Khúc hát từ trái tim,

xôn xao đồi núi cao, chấp cánh cùng ánh sao đem theo lòng

khát khao. Nhìn về tương lai đang bừng sáng. Ta

hát khúc hát tự hào gửi về quê hương thân yêu.

Đường chúng ta đi

Lời thơ : XUÂN SÁCH

Vừa phải - Trong sáng, tự hào

The musical score is written on ten staves in 4/4 time. It features a melody with various note values including eighth, quarter, and half notes, as well as rests. A triplet of eighth notes is marked with a '3' in the third measure of the first staff. The lyrics are written in Vietnamese below the notes.

Việt Nam trên đường chúng ta đi. Nghe gió thổi đồng
xanh quê ta đó. Nghe sóng biển âm vang xa tận tới chân
trời. Nghe âm lòng những khi đang dồn bước. Mà vui
sao ta chẳng nói lên lời (Nhạc) Dặm đường
xa, ta đi giữa mùa xuân. Ta đi giữa tình thương của Đảng.
Tiếng Bác Hồ rung động mãi trong tim. Đường ta đi ánh
lửa soi đêm dài. Đường ta vẽ trong nắng ấm ban mai. Việt Nam! Việt
Nam! Qua từng bước gian nan, lớn lên rồi đẹp những mùa xuân.

Ta đi qua phố qua làng. Ngọn đèn sáng giục lòng ta

đó. Lời mẹ nói ấm lành ngọn gió. Đàn em vui riu rít mãi

trường. Ta đi đường rợp bóng hàng dương. Đất bom đào

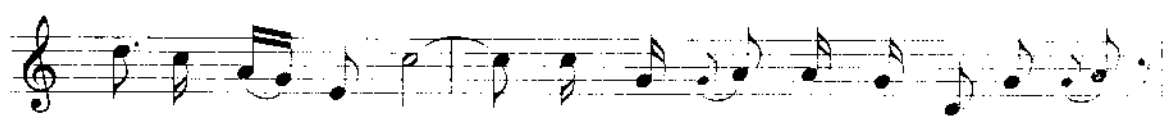
đã lên màu cỏ mới. Những cặp mắt đêm

đêm trông đợi. Chiến trường xa đón dập những chiến

công. Miền Nam ơi! Miền Nam! Hỡi những dòng

sông soi bóng dừa xanh. Những đỉnh núi khuất mây mù xa tỏ

Ta sẽ đến nơi đâu còn giặc. Ta chưa về khi Tổ quốc chưa yên. Miền

Nam! Miền Nam! Nghe từng tiếng vang vang.

Hoàng Việt

Lá vẫn còn xanh

1. Tiếng còi trong sương đêm
2. Lên ngàn
3. Lá xanh
4. Nhạc rừng
5. Tình ca

Bảng nhạc “Tình ca” tuyển chọn 10 ca khúc của Hoàng Việt vừa xuất bản khiến tôi bồi hồi nhớ lại những gì mà Hoàng Việt đã đem lại cho đời sống âm nhạc trong nhiều năm qua. Quá mới mẻ khi lần đầu tiên mới được nghe ca khúc có lẽ lần đầu tiên của anh “*Tiếng còi trong sương đêm*”. Nhiều người khi nhắc đến Hoàng Việt thường nhắc đến “*Lên ngàn*”, “*Lá xanh*”, “*Nhạc rừng*”. Nhưng làm sao không đập dềnh xóc động cùng giọng hát Ngọc Anh: “*Tiếng còi theo sương đêm theo gió u buồn... đã sống giữa gió mùa thu thổi lửa... mà đoàn hùng binh âm thầm chân bước...*”. Một cuộc chiến đấu vừa cam go, vừa lãng mạn của Nam Bộ thời chống Pháp hiện lên trong âm thanh Hoàng Việt thật da diết.

Tôi chưa một lần gặp anh. Và mãi mãi không bao giờ gặp. Sự thật đau xót về sự ra đi khỏi cõi đời quá sớm của anh đã khiến tôi trở thành kẻ bất hạnh. Nhưng đã có biết bao nhiêu lần nhắm hát, bao lần chép nhạc anh trong trang sổ của mình. Đến cả “*Lực lượng ta hùng mạnh*” của anh vẫn được chép cùng “*Tình ca*”. Và sau đó, trước khi anh lên đường trở về quê hương, những học sinh trẻ chúng tôi vẫn hát vang một tập ca nam: “*Ôi, chúng tôi đã sẵn sàng rồi, miền Nam yêu dấu ơi*”. Đêm ấy nữa, một đêm căng thẳng của Hải Phòng 1965, những tự vệ học sinh trường cấp 3 Thái Phiên trước khi vào phiên gác đêm đã ngồi xích lại gần nhau cho đỡ rét dưới chiếc loa phóng thanh để nghe trọn vẹn “*Giao hưởng số 1*”. Khi đó, tuổi trẻ sao quá ham mới mẻ. Chúng tôi nghe anh trong một niềm tự hào vì hình như đây là một trong những Giao hưởng đầu tiên của Việt Nam. Giữa lúc bom đạn hồng huỷ diệt thì dân tộc này lại có giao hưởng. Sung sướng đến ứa nước mắt. Chúng tôi nghe tuy chưa đủ sức cảm nhận trọn vẹn về thể loại hoành tráng này của âm nhạc nhưng tâm hồn vẫn bị cuốn đi, bị thuyết phục bởi âm thanh của anh, nhất là ở chương 3. Khi nghe nét nhạc “*Giải phóng miền Nam*” cứ đan xen với giai điệu dân ca Tây Nguyên - bài “*Đợi chờ*” duyên dáng. Khi ấy, tôi đâu biết tác giả khi viết “*Tình ca*” vào năm 1957 cũng đâu đã được chấp nhận một cách

dễ dàng. Nhưng bài “*Tình ca*” mãi mãi là một tình ca hay nhất trong số không nhiều tình ca bất hủ của Việt Nam ở thế kỷ này. Anh vừa làm vẻ vang cho lịch sử bài hát Việt Nam, vừa làm vẻ vang cho lịch sử khí nhạc Việt Nam.

Về lại quê hương miền Nam chiến đấu, dù là Lê Quỳnh hay Lê Trực, nghe anh là nhận ngay ra Hoàng Việt - một Hoàng Việt hồn nhiên, chưa chan cảm xúc. Có lẽ vì quá ham muốn làm xong “*Giao hưởng số 2*” mà đề cương đã được khởi thảo ngay từ khi học ở Nhạc viện Sofia - Bulgaria, Hoàng Việt đã không sợ ác liệt, vượt qua nhiều vùng khói lửa để đến Cửu Long giang. Và bom đạn đã chặn đứng mọi khát vọng, ước mơ của người nhạc sĩ này. Anh đã hy sinh cùng tổ nghiệp anh chiến trường và nhiều năm vô danh ở nơi ngã xuống vì công việc của anh khi đó phải giữ bí mật.

Ngày ấy, đang là sinh viên, không hiểu sao ở vùng trung du hẻo lánh tôi được nghe tin Hoàng Việt hy sinh từ ai đó nói ra. Những đứa sinh viên mến mộ anh đã hát tưởng niệm anh quanh đồng lửa sưởi mùa đông trung du. Hình như tất cả đều khóc. Thật thương tiếc một tài năng trong sạch như anh.

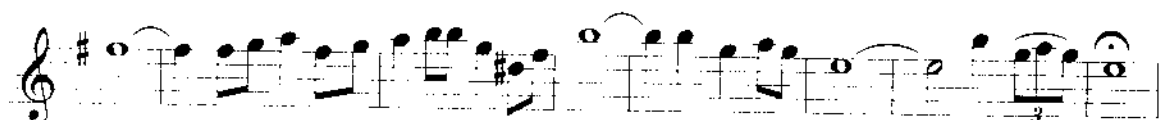
Có lẽ vì vậy, khi đọc chương “*Nguồn sông hát*” trong trường ca “*Những người đi tới biển*” của Thanh Thảo, tôi không khỏi bồi ngùi khi biết Thanh Thảo đã dành trọn vẹn tình cảm của thế hệ chúng tôi cho anh. Thật bồi hồi khi đọc: “Anh đến trước tôi một mùa kháng chiến - tiếng ghi ta bếp lửa đêm rừng - trái tim anh rung lên giữa những dây đàn... giữa những dây đàn bỗng dòng sông chảy xiết...”. Và dường như anh vẫn còn đâu đây chia sẻ cùng những người lính chúng tôi: “Ai từng trải những năm ấy đều hẳn biết - ta phải trả giá thế nào cho một bài ca... Khi anh hát về con đường ngập nước - bàn chân người vợ gai cào rớm máu...”.

Bây giờ, khi viết những dòng này, tôi đang chìm ngập trong âm thanh bằng Tình ca của anh. Và bài *Lá xanh* đang mở đầu bằng nhạc. Giọng hát nồng nàn của Phương Thảo đang trải ra một màu lá xanh hết như khát vọng ước mơ tốt cùng của anh trước cuộc sống. Tưởng nhớ anh như tưởng nhớ bao đồng đội đã ngã xuống trên mọi nẻo đường chiến đấu, tưởng nhớ “những thằng lính trẻ - lớn lên khắp trăm vùng - gọi nhau là đồng đội - đi chiến đấu ngủ bụi nằm bờ đầu nguồn cuối bãi - nhiều đứa cùng tuổi với bài hát của anh - lòng vô tư đã hát một lần - và như anh ngã xuống”. Anh và những người như anh đã ngã xuống mãi mãi là màu lá xanh nguyên trong thương nhớ của cuộc đời.

NGUYỄN THUY KHA

Tiếng còi trong sương đêm

Rumba mélodie

Bến nước gió rét đò thưa khách sang, lau xanh ven sông mờ rung bóng
Kể lúc vắng bóng người chinh chiến xưa, đã cảm giữa giờ mùa ru thổi

trắng.
đưa Đêm nay không gian chìm trong giá băng. Con đò sang
Đêm nay đông sang mà tin vẫn chưa. Đưa đò về...

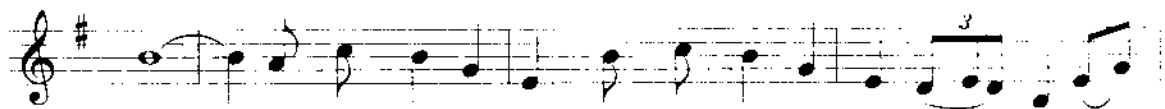
ngang.
...xưa, Mà đoàn hùng binh âm thầm xông lướt trong sương.

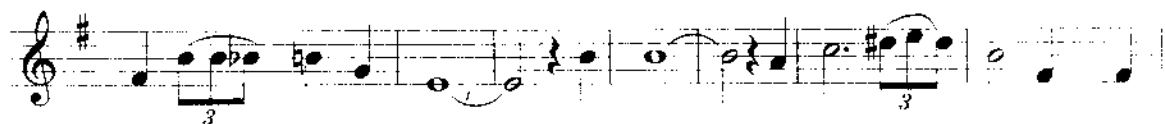
Hồi còi vồn vang như hoa lần theo người lái đò ru. Tiếng còi trong sương

đêm, tiếng còi trong sương đêm theo gió đưa ôi! buồn nghe vì vu oán

than. Thôi toán quân đi rồi, thôi toán quân đi rồi... Hơ hơ hơ

hơ hơ hơ đi rồi con ơi! lòng mẹ ừ ề thương cho

chông mây dặm sơn khe. Khi ra đi có hứa thu này về mà hôn

nay lá thu đã rơi tràn rồi mùa đông sang qua luôn mòn mỏi trông đau

buồn. Hơ hơ hơ hơ hơ hơ Tiếng còi trong sương

đêm tiếng còi trong sương đêm theo gió đưa ôi! buồn nghe vì vu oán

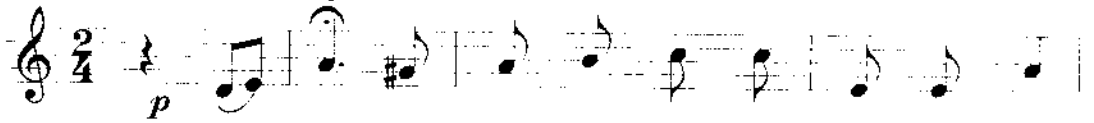
than, Thôi khóc chi đau lòng con cứ an giấc nồng, Hơ hò hơ

hò hơ hơ bên lòng. Hơ hơ hơ Hơ hơ...

Lên ngàn

Andante - Tha thiết, tin yêu

Hồ ơ... Dòng sông chảy xiết lái thuyền chèo đi...

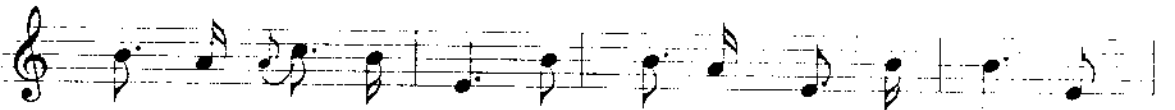
trên sông Vam Cỏ Dòng nước chảy ngược dòng, nước ngược dòng!

Hồ ơ... Em chèo thuyền đi lên rẫy Trảng Cỏ cắt lúa thay chồng

thay chồng (ơ) nuôi con. Nước ngập đồng xanh lúa chết, gió

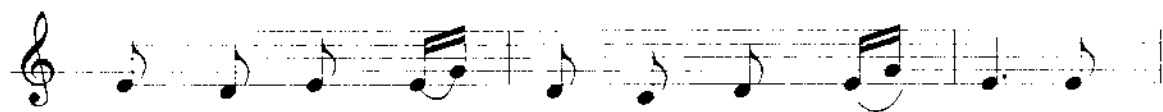
mưa sập đổ mái nhà. Bao nhiêu gia đình tan hoang. Đau

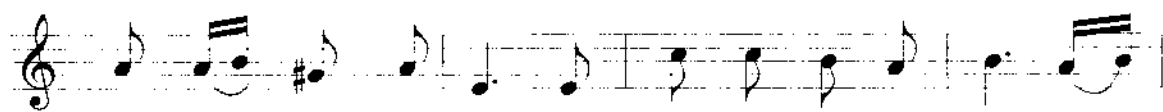
thương lệ rơi chứa chan. Em đi cắt lúa trên ngàn. Rẫy trên

ngàn nằng thiêu chan chan. Đường đi nước ngập mình

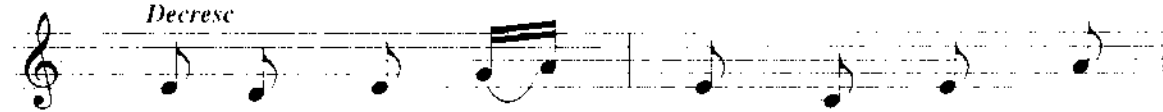

mang bàn chân dẫm gai lòng không thờ than. Người

dân dưới ruộng lên ngàn. Tim lúa đỏ bao mồ hôi. Gánh

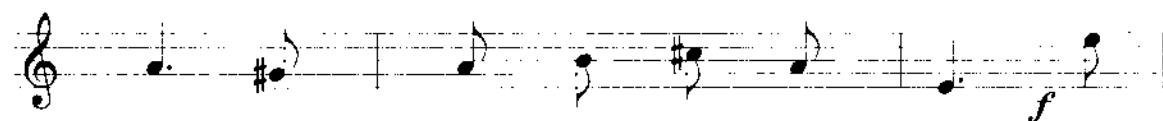
Decresc

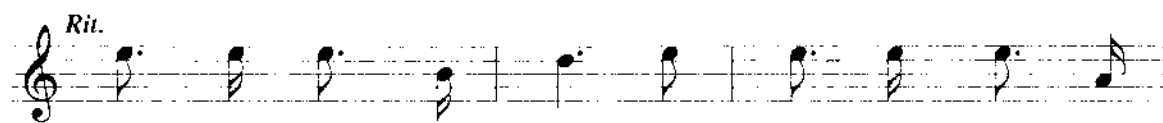
về từng hạt lúa vàng cùng nhau chung

sống căm thù giết Tây. Em đi cắt lúa trên

ngân. Còn anh chiến đấu sa tràng. Kháng

chiến nhất quyết thành công! Kháng chiến nhất quyết thành

công! Mai này kháng chiến thành công. Anh

về em thỏa ước mong! Em... ...mong!

Lá xanh

Allegretto - Vui

Lá còn xanh như anh đang còn trẻ.
Lá còn xanh như bao anh còn trẻ.

Lá trên cành như anh trong toàn dân. Gió rung
Sức oai hùng đang căng trong toàn thân. Ngó lên

cây cành lá từng búp đưa vui. Anh trai làng có
cây màu lá tươi đây trời xanh. Anh trai làng vẫn

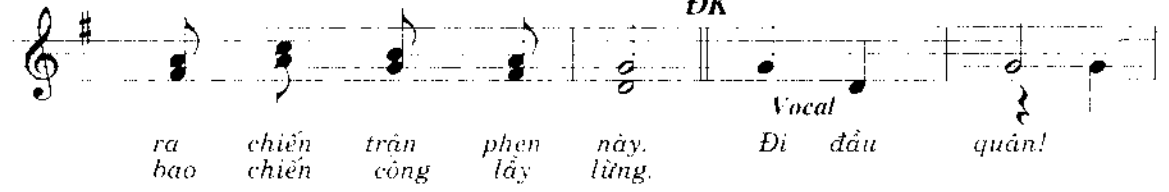

đi chiến dịch mùa xuân. Anh là lá trên
vương gia đình làm chi. Ra tiền tuyến thi

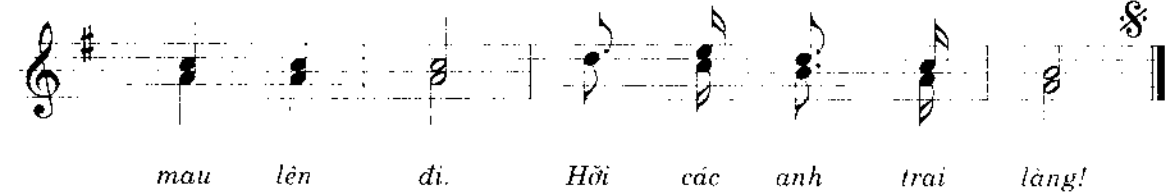
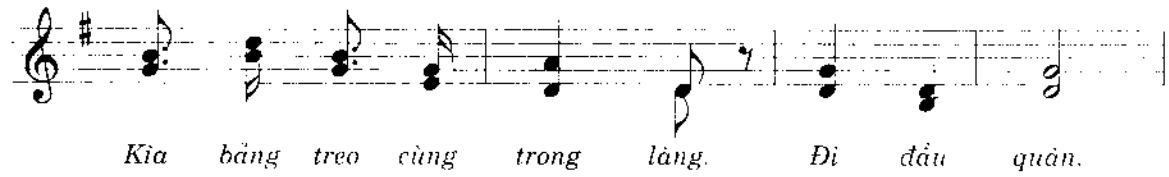
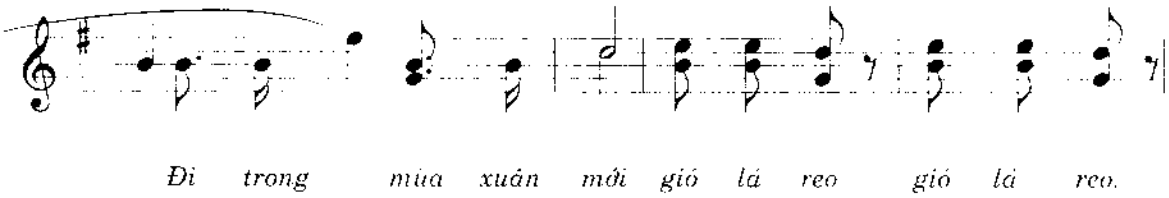
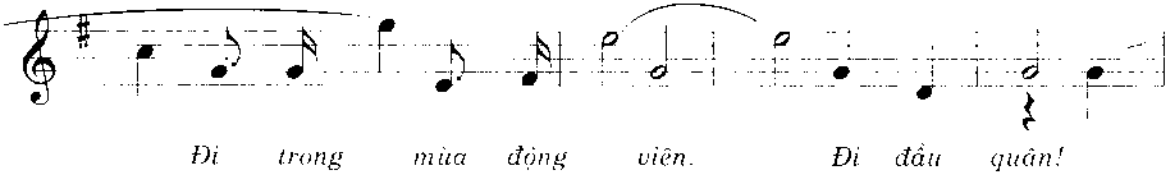

cành tài ngại chi gió mưa. Anh là trai phải
tài cùng nhau giết Tây. Em chờ anh với

ĐK

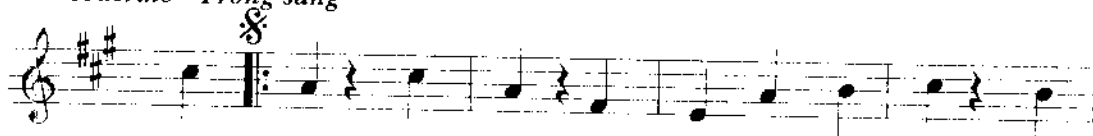

Vocal

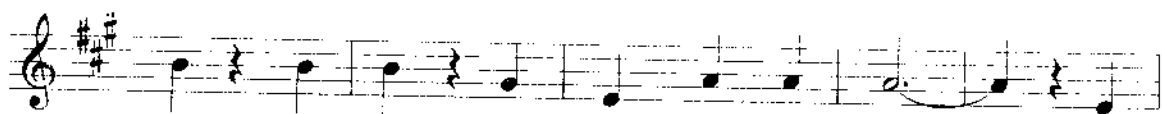

Nhạc rừng

Moderato - Trong sáng

Cúc cu! Cúc cu! Chìm rừng ca trong nắng. Im

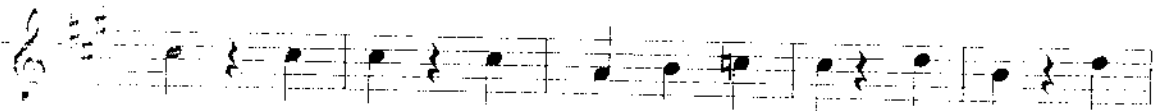
nghe! Im nghe! Ve rừng kêu liên miên. Rừng

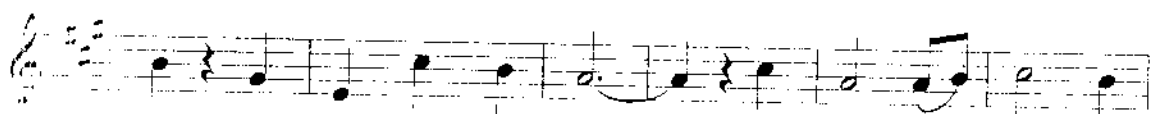
hát gió lay trên cành biếc. Lao xao! Rì rào! Dòng

suối uốn quanh làn nước trôi trong xanh. Róc

rách! Róc rách nước lũn qua khóm trúc. Lá rơi! Lá

rơi! Xoay tròn nước cuốn trôi. Có anh chiến sĩ đi

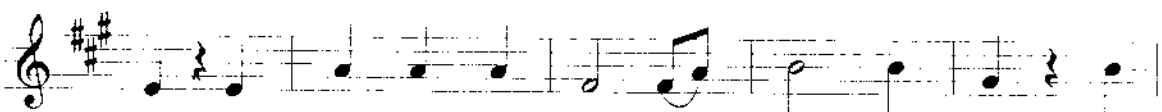
qua khu rừng vắng. Lắng nghe nhạc rừng tâm hồn vui phơi

phối. Anh cười một mình rồi cất tiếng hát vang. Cây

rừng dội tiếng theo lời ca mệnh mang. Tỉnh tang! Tỉnh

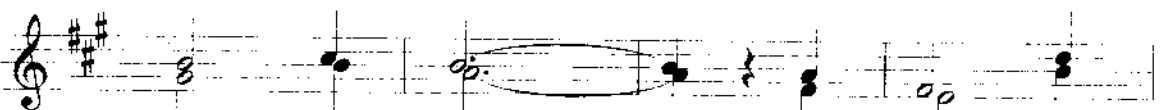
tỉnh! Miền đông gian lao mà anh đứng. Tỉnh tang! Tỉnh

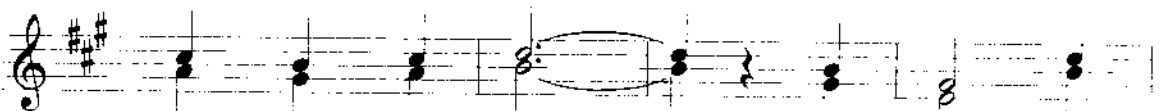
tỉnh hằng hái chiến đấu với quân thù. Đường

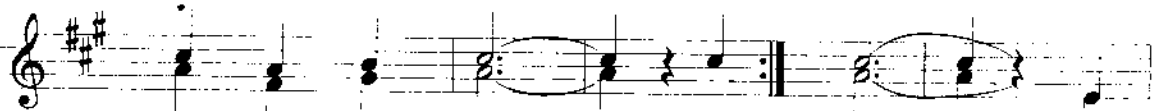
xa chân đi vui bước Lòng xuân thêm

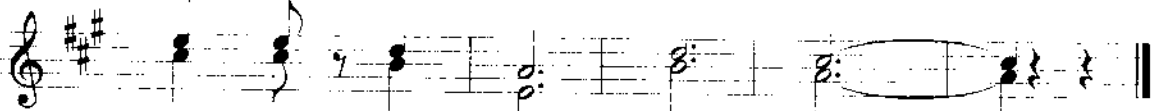
bao thăm tươi. Nhạc rừng vắng

dừa cùng nhịp bước Hương rừng thoảng

dưa hôn say sưa Cúc... ...sưa. Rừng

bát ngát ời rừng mến yêu!.

Tình ca

Diễn tả tùy ý

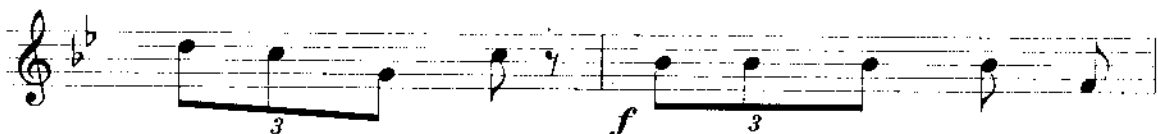
Khi hát lên tiếng ca gửi về người yêu quê
Khi đã nghe tiếng ca của lòng người yêu phương

ta. Ta át tiếng gió mưa thét gào cuộn
xa. Em hãy ngược mắt lên vui nhìn trời

dâng phong ba. Em ơi nghe chẳng lời
xanh quê ta. Chim bay giăng giăng ngoài

trái tim vọng ra. Rung trong không gian mặt
năng xuân đẹp thay. Tan cơn phong ba lòng

biển sôi âm vang. Qua núi biếc trập trùng xa xa.
đất yên rồi đây. Em hãy nở nụ cười tươi xinh.

Qua bóng mây che mờ quê ta. Tiếng ca
Như cánh hoa xuân chào riêng anh. Nói nhau

AT

đời đời chung thủy thiết tha. Em có nghe tiếng
nghìn lời qua đời mắt xanh. Ta hát chung tiếng

ca chưa dừng hận thù sâu xa. Đã biến tình đời
ca vang dội từ nghìn phương xa. Xưa kẻ thù đi

ta thành những cánh sao toả sáng. Vượt băng băng qua đêm
mau dập tắt chiến tranh đẫm máu. Đập tan ngay bao đau

tôi, tìm hương hoa. Bến nước Cửu Long còn
khó và chia ly. Giữ lấy đức tin bền

đó em ơi! Bãi lúa nương dâu còn mãi muôn đời.
vững em ơi! Giữ lấy trái tim đời sống yêu đời!

là còn duyên tình ta thăm trong tiếng
làm một bài tình ca của đôi lứa

ca ta không thể xóa nhòa.
đang dang cá bao người.

Xuân Hồng

Mãi mãi còn xuân trên một cánh hồng

1. Bài ca may áo
2. Xuân chiến khu
3. Tiếng chày trên sóc Bom Bo
4. Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh
5. Mùa xuân bên cửa sổ

Đây là những ngày ấu thơ tươi sáng của năm Canh Tý 1960. Giữa nhiều bài ca mới, chúng tôi chợt nghe thánh thót, thiết tha một bài ca do tốp nữ qua làn sóng điện: “Chiến sĩ ta dầm mưa dãi nắng - Mưa rét run người nắng sẫm màu da - Tắm vải ta làm lên mảnh áo - Là chiến sĩ quyết tâm diệt thù...”. Một giai điệu hay và lạ. Lạ nữa là tên tác giả Hồng Xuân. Chúng tôi thầm thì với nhau về một người chính trị viên đại đội giao liên quân giải phóng luôn tươi cười cùng với cây đàn măng - đô - lin réo rắt dọc những dặm dài chiến khu. Bài ca mang tên “*Bài ca may áo*” đã mau chóng lan truyền đến các sân diễn hội đó.

Có một bài ca để người đời nhớ tới đã là điều khó, chỉ vài năm sau, Xuân Hồng lại liên tiếp đóng lên tâm trí những người mến mộ âm nhạc những bài ca tươi sáng, hồn nhiên, đậm chất đồng bằng Nam Bộ. Sẽ còn vang vọng mãi những *Xuân chiến khu* (1963), *Chiếc khăn tay* (1964), *Hành quân đêm* (viết với Trí Thanh 1965) và đặc biệt là *Tiếng chày trên sóc Bom Bo* (1966). Lúc này chàng trai Nguyễn Xuân Hồng, con của một cặp vợ chồng ưa hát nhạc tài tử ở Châu Thành - Tây Ninh vốn có năng khiếu âm nhạc thực sự nổi tiếng là một nhạc sĩ với cái tên Xuân Hồng. Suốt quá trình lăn lộn thực tế chống Pháp và những năm đầu hoạt động bí mật ở miền Nam sau ngày đất nước bị cắt chia đã cho Xuân Hồng những cảm xúc chân thật, tạo ra những giai điệu rất riêng của mình. *Bài ca may áo* và *Xuân chiến khu* là 2 ca khúc được giải thưởng Nguyễn Đình Chiểu 1965. Nhưng dù có tài năng bẩm sinh đến mấy, để có thể đi dài trên con đường sáng tạo âm nhạc, người nhạc sĩ không thể bỏ qua những kiến thức cơ bản dù là học ở trường hay tự học. Sau *Hành quân đêm*, Xuân Hồng đã gặp Hoàng Việt vừa trở lại chiến trường. Hai người bạn đồng niên đã nhanh chóng trở thành tri kỷ. Nhạc sĩ của *Giao hưởng số 1* đã trở thành người thầy âm nhạc đầu tiên của Xuân Hồng. Niềm khao khát vươn tới của Xuân Hồng như đồng hạn gặp mưa đã đâm chồi nảy lộc. Với vốn kiến thức phức điệu mà Hoàng Việt trang bị thêm,

Xuân Hồng đã bật sáng mình lên bằng *Tiếng chày trên soc Bombo*. Khi bài hát này lan truyền ra miền Bắc, chúng tôi đã hát giai điệu ấy say sưa trong các giảng đường hầm. Mới đây đã tròn 30 năm của một thời sinh viên ngày chiến tranh. Mới đây cứ ngỡ như giai điệu *Tiếng chày trên soc Bombo* còn tinh mới, còn rạo rức như lửa vừa nhen.

Khi đời sống còn chưa thôi hát những giai điệu Xuân Hồng ngày chiến tranh thì mùa xuân thống nhất của 20 năm trước, trong lúc những người lính chúng tôi đổ mặt với rượu Tây, giữa những cánh mai vàng của mùa xuân nhiệt đới Sài Gòn, trong lúc Văn Cao khê khàng hát lên *Mùa xuân đầu tiên* ở Hà Nội, thì giữa thành phố mang tên Bác, Xuân Hồng đã đưa ra *Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh* thật hào sảng, thật bay bổng. Có người nói Xuân Hồng đã sử dụng câu hát đầu bài Nam Bộ kháng chiến của Tạ Thanh Sơn: “Mùa thu rồi ngày hai ba...” làm chủ đề phát triển bài *Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh*: “Mùa xuân này về trên quê ta...”. Bài ca nhờ vậy mà còn chứa chan tình người giữa những thế hệ kháng chiến.

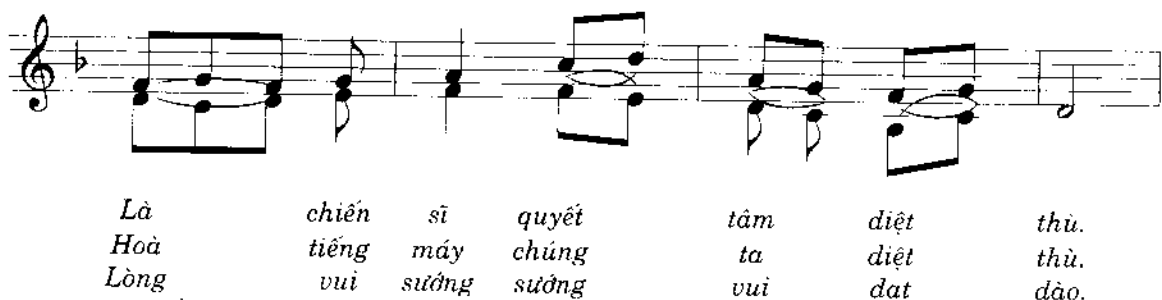
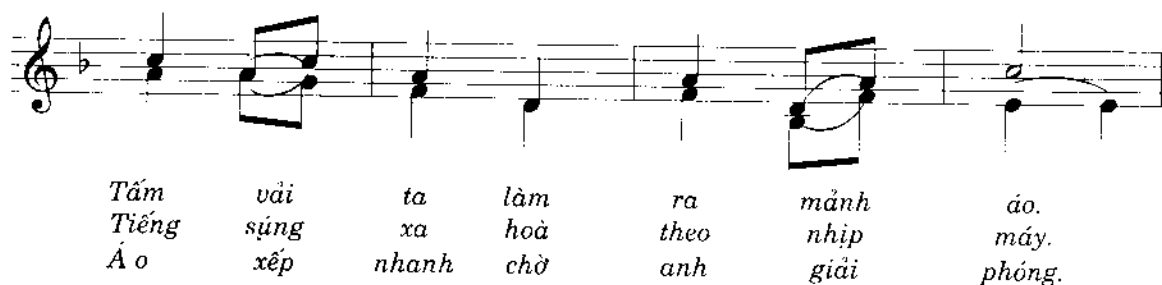
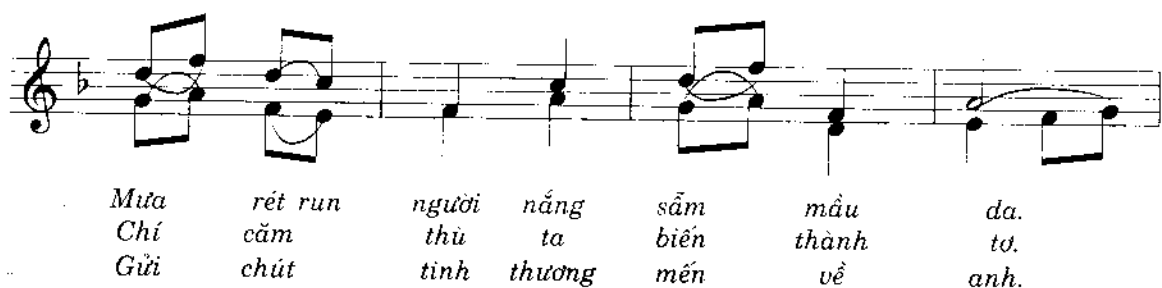
20 năm qua, với tâm hồn cõi mở, với năng lực sáng tạo dồi dào, Xuân Hồng đã trở thành một trụ cột đoàn kết anh em sáng tác âm nhạc của thành phố Hồ Chí Minh nói riêng và cả nước nói chung. Anh lại tiếp tục tung ra những giai điệu đầy chất Xuân Hồng như *Mùa xuân bên cửa sổ* (thơ Song Hảo) và thật ngạc nhiên là *Cây đàn ghi ta*. Không hiểu, không máu thịt tận cùng với những người lính thì dù đã từng làm trưởng đoàn văn công Quân giải phóng, thì dù tu nghiệp Đại học âm nhạc cẩn thận, cũng không thể khơi chảy từ cảm xúc những giai điệu giản dị và cuốn hút đến ngơ ngác: “Cây đàn ghita - của đại đội ba - khi hành quân xa - cây đàn theo ta đi khắp nơi trên chiến trường...” sao ta có thể không nao lòng, bị chinh phục bởi một niềm chân thật đến xót xa: “Mỗi khi nhớ nhà đàn lại dạo lên khúc hát dân ca - Đôi khi nhớ người bạn gái đàn lại cùng ta - hát vang điệp khúc tình ca”.

Mới năm ngoài thôi, giữa Hà Nội kinh kỳ, sau khi qua một cơn ốm nặng, Xuân Hồng còn sôi nổi giữa bạn bè, anh em để nghe các học sinh trường Nghệ thuật Quân đội hát *Người mẹ Việt Nam* và những sáng tác mới của anh. Không ai có ý nghĩ rằng cái năng lực sáng tạo còn thật dồi dào lại đột nhiên bị ngắt đoạn, bị chặn dừng vào một ngày mùa hè giữa tháng 5/1996. Nhưng sự thật đầy nước mắt đã lạnh lùng khép lại 36 năm sáng tạo của một sự nghiệp âm nhạc đáng trân trọng của Xuân Hồng.

NGUYỄN THUY KHA

Bài ca may áo

Vừa phải, tha thiết

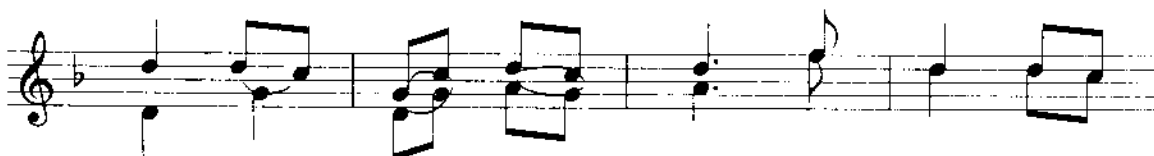

Anh hăng hái ngoài nơi tiền tuyến.
Ta may áo này sao cho kỹ.
Hôm nay áo năm trong tay ta.

Em hứa quyết tâm nguyện hiến sức mình. Ở nhanh tay lên
Cho chiến sĩ ta vừa ý đẹp lòng. Ở nhanh tay lên
Mai áo sẽ ra ngoài chốn chiến trường. Ở nhanh tay lên

nào anh chị em ơi! Ở nhanh tay lên
nào anh chị em ơi! Ở nhanh tay lên
nào anh chị em ơi! Ở nhanh tay lên

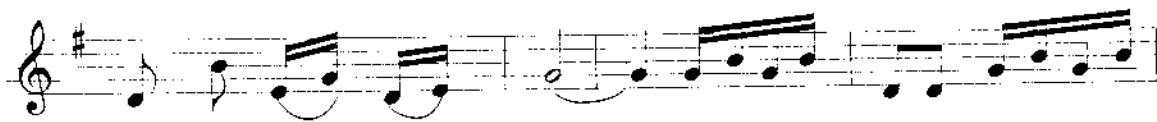
nào anh chị em ơi!
nào anh chị em ơi!
nào anh chị em ơi!

Xuân chiến khu

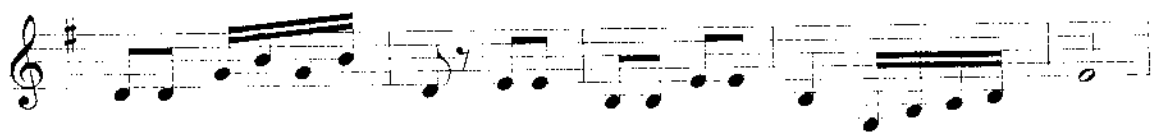

nhà, em chẳng có chi để làm quà, có chi hơn
mừng những người dân ta trẻ già, chúng ta chan

là hát tặng bài ca. (Đạo nhạc)
hòa hát một bài ca.

Xuân chiến khu nhớ tình làng quê xóm
Đất nước ta bốn mùa là hoa xuân

cũ quyết lòng diệt tan kẻ thù toàn dân
nỏ, quyết lòng dựng xây nước nhà toàn dân

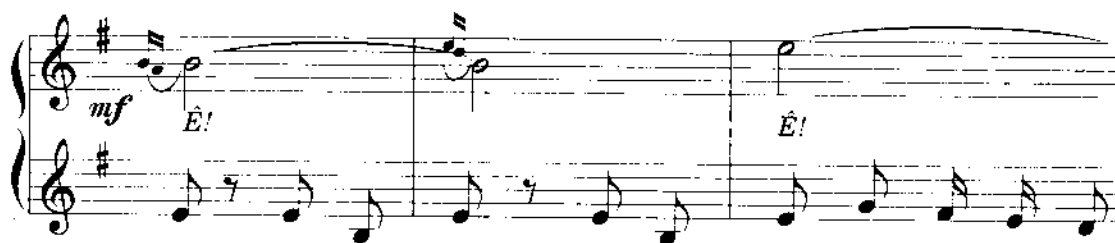
ta hưởng trọn mùa xuân Mai
...ta hát một bài ca.

Tiếng chày trên sóc Bom-Bo

Nhịp nhàng - rộn rã ♩ = 100 đếm theo nhịp chày giã gạo

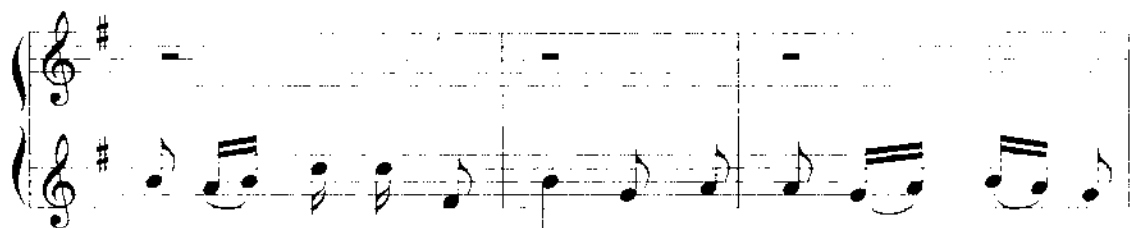
Lửa bập bùng, tiếng chày khuya các cum cum cụp

cum, cum cụp cum, cum cụp cum các cum cum cụp

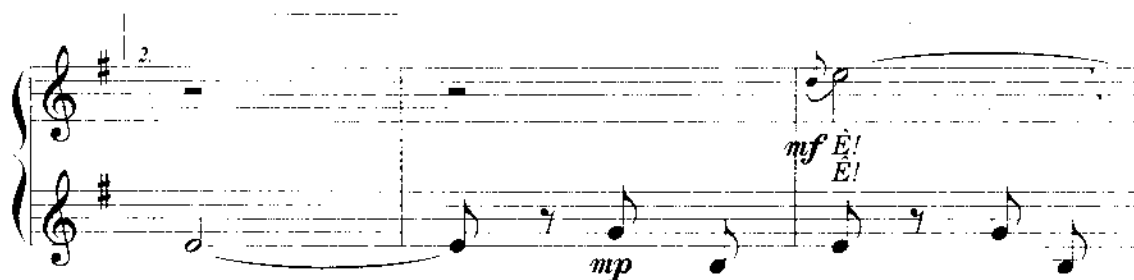
cum	1.Đuốc lò	ô bập bùng lên ánh	lửa, sóc Bom -
	2.(Cách mạng)	cán gạo nhiều để đánh	Mỹ, Sóc Bom -
	3.Tiếng cười	vui đầy lùi đêm vắng	vẻ, có ai
	4.(Đuốc gần)	tàn nhịp càng thêm rần	rời, bóng trắng

bo rộn rã tiếng chày khuya, bỗng con ra vông để đong
 bo sẵn có cối chày đây, người Bom - bo sẵn có đôi bên
 đi về phía những hàng cây, mời vô đây cùng nghe khúc nhạc
 lên vừa khỏi đình đôi cây, người chửa ngồi đã sẵn có người

đưa, già gạo ban đêm vì ngày bạn làm mùa. Cách mạng...
 tay với tình yêu nước và thù giặc ngày...
 hay, khúc nhạc đêm nay dùng nhịp đệm băng chày. Đuốc gòn...
 thay, cối gạo với đi và rồi gạo lại...

đây Lửa bập bùng tiếng chày
 Đuốc gòn tàn, tiếng chày

khuya các cum cum cup cum Trong rừng đêm đuốc
 khuya các cum cum cup cum Trống đã lên, trống

The musical score is written for two voices, Soprano and Alto, in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are in Vietnamese. The Soprano part starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The Alto part starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: "Bo cái bụng không no, khó khăn chẳng lành. vai để ngày mai đây tui anh có đây sáng lửa cháy lên bập sáng ngời sáng soi muôn".

Bo cái bụng không no, khó khăn chẳng lành.
vai để ngày mai đây tui anh có đây
sáng lửa cháy lên bập
sáng ngời sáng soi muôn

mp Ê! được sống tư
gạo trắng lại

mp bùng Cum cup cum, đêm càng
đôi Pum pùm pum, tiếng chày

đỏ, thơm
cơm áo lành
ngon lắm nơi
no, dân làng Bom
cơm, thơm tình quân

khuya tiếng vang càng xa, vang xa
như tiếng nhạc đồn dã, vui sao

The musical score is written on two staves with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody is on the upper staff, and the accompaniment is on the lower staff. The lyrics are in Vietnamese and are placed below the notes.

Bo nhớ ơn giải phóng.
dân, trắng trong tinh nước.

tiếng nhịp chày ba
giã thêm càng mau

Tempo 1 ♩ = 100

f Nhớ Nhớ
Nhớ ơn người chiến
Ê! tiếng gà đã

ơn ơn
giải giải phóng dân
giải phóng dân

sĩ ngày đêm không nghỉ tìm diệt giặc Mỹ, giải phóng cho dân
gáy, màn sương phủ xuống, mờ hơi pha lẫn đêm ướt suốt đêm

mình. mình.
f Nay Ê!
dầu còn gian
tiếng chày chưa

mình. Nay dầu còn gian
dài Ê! tiếng chày chưa

khổ, mồ hôi ta đổ, làm ruộng phá rẫy giữ lấy đất quê
dứt, mặt trời đã thức, đàn chim nào nước vô cánh tung bay

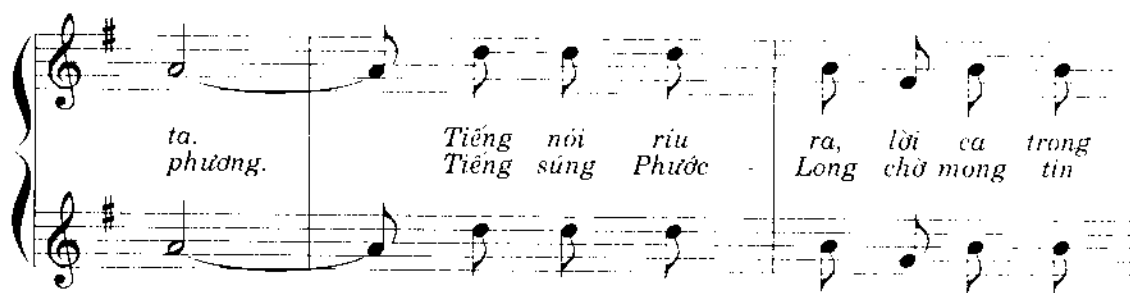
khổ, mồ hôi ta đổ, làm ruộng phá rẫy giữ lấy đất quê
dứt, mặt trời đã thức, đàn chim nào nước vô cánh tung bay

hương. Người hậu phương tiếp lương gửi đạn, ta bên
lên. Mừng một đêm già thêm nhiều gạo bao nhiêu

bạn là bạn bên mình, cùng đồng tình là giặc thua
gạo là bao nhiêu tình, này là tình của người hậu

ta. Tiếng nói riu ra, lời ca trong
phương. Tiếng súng Phước Long chờ mong tin

vất, nhìn trong đôi mắt, đều thấy mỗi người một nụ cười
thăng, người đi xa vắng rồi sẽ có ngày về đường này

tin chắc tưởng lại

tên chắc tưởng lại. Tiếng cười

...bom.

lại nghe tiếng chày nhịp nhàng

...bom.

Các cup

cum, các cup cum các cum cup cum, cum cup

Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh

Vừa phải - Nhiệt tình

(Nhạc....

....) Mùa xuân

này về trên quê ta, khắp đất trời biển rộng bao la. Cây xanh

tươi ra lá trở hoa chào mùa xuân về với mọi nhà. Thành phố

Hồ Chí Minh quê ta đã viết nên thiên anh hùng ca, thiên anh hùng

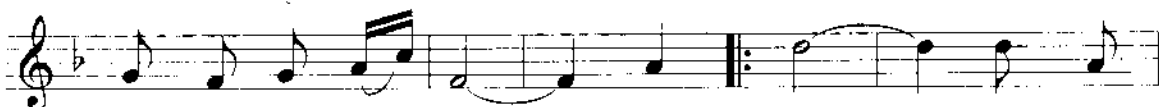
ca ngàn năm sáng chói lưu danh đến muôn đời. Thành phố

Hồ Chí Minh năm nay, mùa xuân về rợp bóng cờ bay.

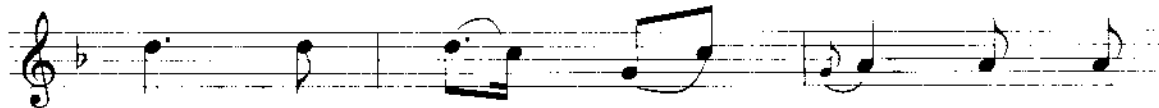
Nước thêm trong dòng sông Bến Nghé, chợ thêm

đông chợ vui Bến Thành. Mùa xuân trên thành
(Mùa xuân trên thành

phố Hồ Chí Minh quang vinh. Ôi đẹp biết
phố Hồ Chí Minh quang vinh. Ôi hạnh phúc biết

bao, biết mấy vẫn tự hào Sài Gòn
bao, biết bao năm vẫn đợi chờ. Mà niềm

ơ vui cả nước vẫy chào. Cờ sao đang tung bay
vui như đến bất ngờ. Ngày đi như trong đêm

cao, qua hết rồi những năm thương đau. Xa ba mươi
mơ, tuổi lớn rồi mà như ngày thơ. Ôi ta đang

năm, nay đã gặp nhau, vui sao nước mắt lại
đi, đi giữa rừng hoa, hay ta đi giữa rừng

trào. Mùa cờ. Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí

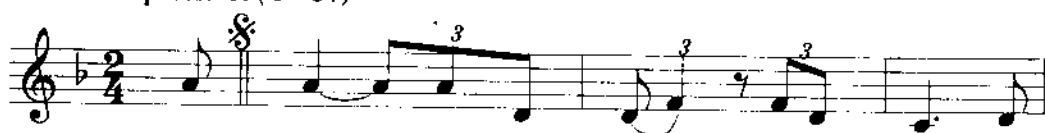

Minh là mùa xuân đẹp nhất quê mình

Mùa xuân bên cửa sổ

Thơ: SONG HẢO

Lento espressivo (♩ = 54)

Cao cao bên cửa sổ có hai người hôn

nhau. Đường phố ơi hãy yên lặng để hai người hôn nhau.

Chim ơi đừng bay nhẹ, hoa ơi hãy tỏa hương và

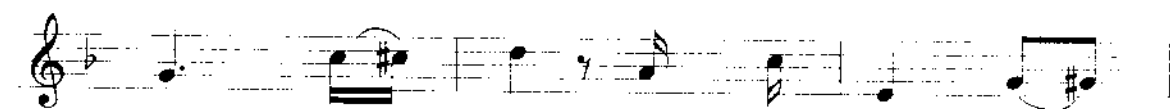

cây ơi lay thật khẽ cho đôi bạn trẻ đón xuân

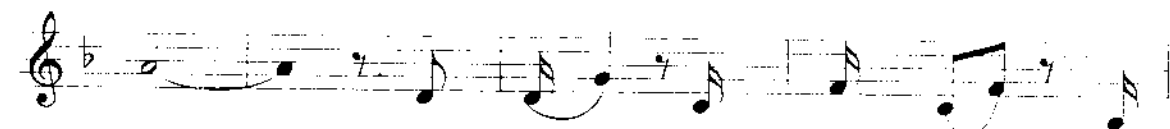

về

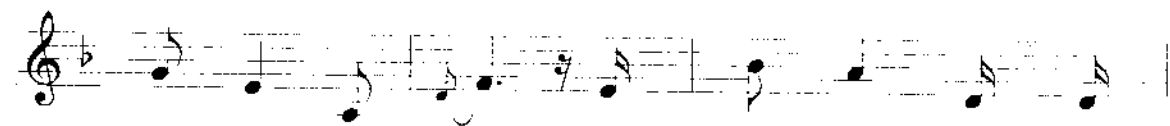
Khi mặt trận bình yên anh lính
Khi tạm biệt mùa xuân anh lính

về	thăm	phố	cò	gái	vừa	tan
về	biên	giới	cô	gái	vào	ca

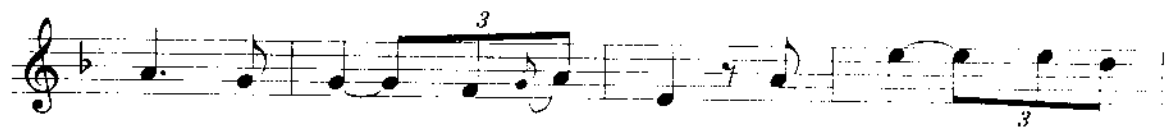
ca	H_0	hẹn	nhau	và	chờ	nhau,	cùng
ba	H_0	tạm	xa	từng	ngày	qua	càng

khát khao hạnh phúc Họ đón nhau và mùa
thiết tha thăm nhớ Họ vưng tin rồi mùa

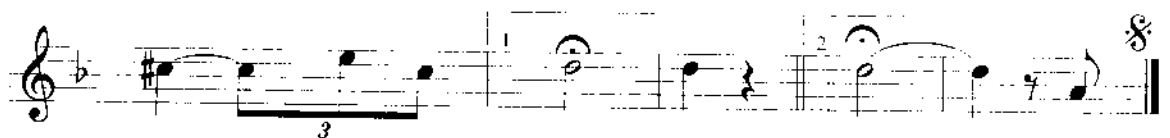
<i>xuân cũng theo về.</i>	<i>Ôi hạnh phúc</i>	<i>đâu chỉ</i>
<i>xuân sẽ quay về.</i>	<i>Ôi hạnh phúc</i>	<i>cô thơ</i>

có cơm ngon và áo đẹp, mùa xuân đâu chỉ
ấy đơn sơ mà thắm nồng tình yêu của người

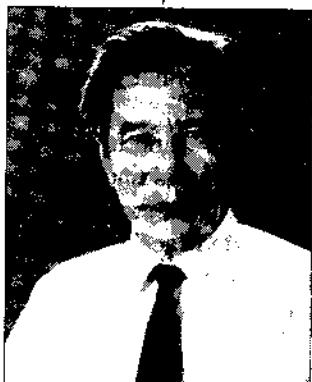
có hoa thơm và nắng hồng cuộc đời còn có
linh lắng sâu nhưng cháy bỏng tam biệt rồi vẫn

cả những nư hôn
động những nư... ...hôn (Cao)

Trần Hoàn

Năm tháng ấy và mùa thu này

1. Sơn nữ ca
2. Lời người ra đi
3. Một mùa xuân nho nhỏ
4. Lời ru trên nường
5. Giữa Mạc Tư Khoa nghe câu hò ví dặm

Trần Hoàn sinh ở Quảng Trị, huyện Hải Lăng nổi tiếng trong câu hát của Nguyễn Văn Thương: “Hải Lăng mồ chôn thôn xóm - cát trắng ven làng máu hoen - dân làng yên vui, giặc lên tàn phá...”. Anh vào tuổi thanh xuân lúc đất nước vào kháng chiến và nổi tiếng bằng “Sơn nữ ca”. Đam mê Thiên thai của Văn Cao, chàng thanh niên Nguyễn Tăng Hích đã lấy chữ “Trần Hoàn” trong câu “Nguyễn quên Trần Hoàn” làm tên tác giả cho mình. Và chúng ta có Trần Hoàn - nhạc sĩ, từ đấy. “Sơn nữ ca” hay tính hồn nhiên của cô gái núi đã làm thức dậy những khoảnh khắc lãng mạn trong tâm hồn người trai dọc lối mòn kháng chiến. Có lẽ vì ở một ưu điểm nhân bản như thế nên “Sơn nữ ca” cũng như nhiều ca khúc trữ tình khác có một thời được “xếp xó” nằm “phủ bụi” trong ký ức cuộc sống. Cũng trong chống Pháp, anh còn có “Lời người ra đi” mà tên gọi đầu tiên là “Kháng chiến trường kỳ” còn gian khổ, cũng nổi tiếng và truyên chuyên như “Sơn nữ ca”. Sau giải phóng Hải Phòng, tuy ở cương vị một giám đốc sở Văn hoá, Trần Hoàn vẫn đưa ra được “Kể chuyện người cộng sản”. Thật xúc động khi hát lên: “Người đồng chí hy sinh cả đời mình, từ trong lớp thợ thuyền đi theo Đảng, theo dân...”. Vào đầu những năm 60 ở Hải Phòng, đoàn hợp xướng “Hải âu” của thanh niên học sinh Hải Phòng đã dựng Kể chuyện người cộng sản bằng bốn bè trang trọng một không khí sử thi.

Ngày máy bay Mỹ ném bom đảo Bạch Long Vĩ, cùng các nhạc sĩ Hải Phòng, anh đã thét lên tiếng nói căm hờn trong một ca khúc:

“...Biển khơi vọng âm âm
Ta đang nghe như tiếng đất trời
... Biển của ta và đảo của ta
ta không dung tha...”

Đây là một bài hát mà những ngày đó được chúng tôi mang đi hát khắp các ụ pháo cao xạ ở Hải Phòng. Giai điệu được vút lên giữa trận địa, ngay cả khi có chiến đấu. Giữa tiếng đạn, tiếng bom, vẫn lạnh lạnh một bài ca hùng hực ấy.

Một thời gian, cái tên Trần Hoàn tạm vắng đi. Người ta lại nghe ở chiến trường Trị Thiên có một nhạc sĩ mới - nhạc sĩ Hồ Thuận An.

Mùa đông 1973 - cái mùa rét buốt cả bắp thịt ở miền Trung - mùa bắt đầu những trận đánh chống lấn chiếm sau Hiệp định Paris; dọc lộ trình hành quân dài vô tận

qua đường 9, chợt âm áp khi nghe vang lên một giọng ca nữ cao: "Nắng chiếu về qua Đông Hà rồi Cam Lộ...", lòng người lính bỗng xốn xang những nỗi niềm không rõ rệt. Và bài hát Tiếng hát trên Gio Cam giải phóng của Hồ Thuần An như ngọn lửa bùng bùng, thổi thúc bao chiến sĩ.

Năm tháng chiến tranh lại chậm chạp kéo qua mùa mưa 1974 và đột ngột bùng khởi vào mùa xuân 1975. Giữa lúc chúng tôi đang ngỡ ngàng, tràn ngập niềm vui chiến thắng, niềm vui giải phóng thì lại nghe tha thiết: "Mùa xuân! một mùa xuân nho nhỏ lặng lẽ dâng cho đời..." bài thơ của Thanh Hải đã được Trần Hoàn đồng cảm đến từng hơi thở. Một cảm giác lâng lâng rất thực, không "dại ngôn" dẫn vào hồn người đang thanh bình thơ thới.

Ấn tượng của Một mùa xuân còn dâng lên đầu đó, người mến mộ âm nhạc lại một lần nữa phải ngạc nhiên trước "Ngũ ngôn A-kay ơi!... Lưng núi thì to mà lưng mẹ thì nhỏ...". Bài thơ được Nguyễn Khoa Điềm viết ra trong những ngày trần trở, suy tư ở vùng rẫy nương căn cứ đã được giải điệu Trần Hoàn chấp cánh. Nỗi suy tư dường như được giải phóng trong âm thanh.

Và cứ thế nhiều năm sau giải phóng, Trần Hoàn đã "tung hoành" trên địa danh của Bình Trị Thiên. Anh viết nhiều, viết khoẻ, bài nào cũng có một cái gì rất Trần Hoàn. Nó cứ kêu thốt bỏ ngỡ trong cảm xúc tình khôi. Để rồi lại chợt dầm thắm, trầm lắng trở lại với Giữa Mạc Tư Khoa nghe câu hò ví dặm. Người không yêu nước thương quê đến cực đoan như thế, thì không bao giờ có thể bật ra một giai điệu làm mềm lòng ta đến thế.

Ở Hà Nội, anh lãnh nhận vị trí Bộ trưởng Bộ văn hoá - thông tin (có lúc thêm cả Thể thao và du lịch). Trách nhiệm nặng nề vẫn không làm mất đi con người nhạc sĩ trong anh. Trần Hoàn vẫn vượt qua mọi công chuyện để có lúc thanh thản cùng âm nhạc. Như một lần tâm sự cùng anh em đồng nghiệp ở Đài tiếng nói Việt Nam, anh muốn cho xã hội hiểu rằng người cộng sản không hề khô khan, duy ý trí. Người cộng sản là người giàu tình cảm, song có lúc đã phải kìm nén vì đứng trước những hiểm nghèo của vận mệnh đất nước. Còn khi có điều kiện, họ cũng chan chứa trữ tình như mọi người vậy. Và có lẽ như vậy, nên người ta thường nhận ra cái "trữ tình" đó dù ít, dù nhiều trong bài hát của Trần Hoàn.

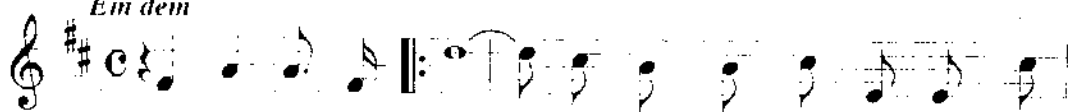
Đã từng viết về đồng chí Nguyễn Đức Cảnh, Trần Hoàn còn hết sức tâm đắc trong những bài ca về Bác. Nhân kỷ niệm 105 năm ngày sinh của Bác, anh đã cho xuất bản một tuyển tập gồm 105 bài cũng là để nhớ về năm kỷ niệm này. Còn dịp kỷ niệm 100 năm của 5 năm về trước, anh đã viết *"Trên bến Nhà rồng"*. Và cũng làm sao quên được *"Lời Bác dặn trước lúc đi xa"*. Ở những thể hiện này, thấy một bút pháp không lụy kỹ thuật, thấy tình cảm đã lôi kéo, đã xui khiến tác giả đi những lối bất ngờ trong thương nhớ. Trong những bài ca ngợi Bác, ta lại nhớ đến Trần Hoàn.

Cái đáng nhớ nhất ở những giai điệu Trần Hoàn không phải sự lạ, sự già dặn mà là sự trẻ. Nghe anh từ *"Bà Ba"*, *"Con trâu kháng chiến"* đến *"Chào mùa xuân"*, *"Khúc hát người Hà Nội"*, vẫn thấy một cái gì hồn nhiên, thanh xuân không thay đổi. Sinh ra 10 năm trước thời khởi ra tân nhạc, 17 tuổi mang trong trí nhớ những *Thiên Thai*, *Suối mơ*, gia nhập cách mạng. Chàng thanh niên Nguyễn Tăng Hích đã làm nên một nhạc sĩ Trần Hoàn với những sáng tạo riêng biệt.

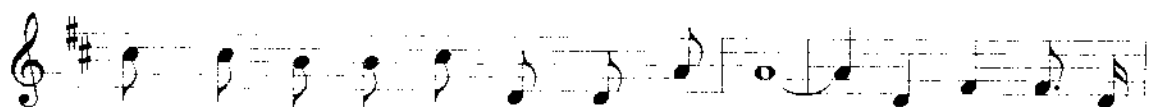
NGUYỄN THUY KHA

Sơn nữ ca

Êm dềm

Một đêm trong rừng vắng ánh trăng chênh chếch đầu ghềnh thấp
(Một đêm trong rừng) vắng Có cô sơn nữ miệng cười khúc

thoảng bóng cô sơn nữ miệng cười xinh xinh Một đêm trong rừng
khích ngấm anh du kích rồi lòng băng khuâng Một đêm trong rừng

núi có anh du kích nhìn trời xa
núi có anh du kích nhìn trời xa

xa ngấm trăng say đắm một mình băng khuâng.
xa biết đầu sơn nữ nhìn mình đắm

Một đêm trong rừng ...đắm Sơn nữ ơi!
Sơn nữ ơi!

Đời ta như cánh chim chiều phiêu bạt thời gian vun vút trời
Thời gian loi cuốn bao lần bên rừng dây hương bát ngát trời

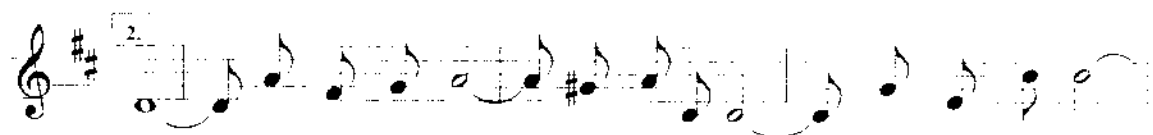

mây Sơn nữ ơi!
thu Sơn nữ ơi!

Đừng làm thác mắc cho
Đánh lòng sông với bên

lòng khô cạn từ lâu nước mắt đầy với Sơn nữ
rừng thơ mộng cùng hoa với lá ngan

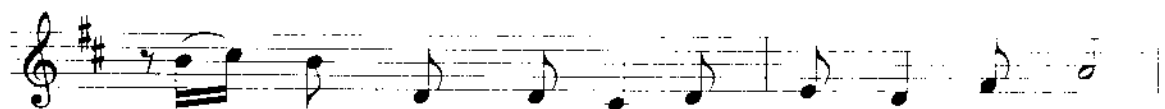
hương Hãy nhìn trăng lên rồi lu mờ dần Hãy nhìn mây bay

thiết tha về ngàn chờ đợi tay người sơn nữ

Khi nhìn chim bay bay đi tìm đàn khi nhìn gió cuốn

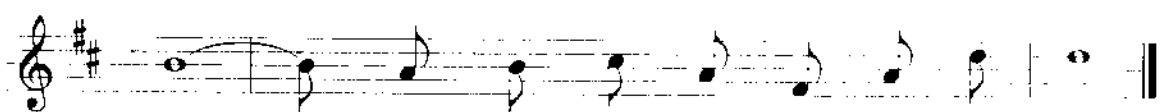
lá thu rồi cánh cuốn bay lên người sơn nữ

sơn nữ Ơi! làm chi cho dờn đau

lòng trong một thời gian rồi thương rồi nhớ sơn nữ

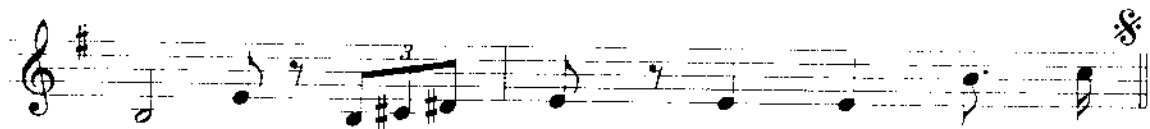
Ơi! thời cơ đến rồi đợi ngày ra tay.

Lời người ra đi

Trầm hùng - Thiết tha

(Đạo nhạc

Một chiều anh bước
(và đủ nơi chốn)

đi, em tiễn đưa ra tân cuối đôi, nghe dân lời rằng kháng
xa, cho gió mưa có rơi dầm dễ, em như mình rằng muốn

chiến còn trường kỳ, rằng kháng chiến còn trường kỳ, và còn gian
có một ngày về, thì chiến đấu đừng sờn lòng, đừng nể gian

khô, em ơi! Máu còn rơi, xương còn rơi, bao lớp người tiễn tuyến toàn
khô, em ơi! Súng còn vang, dân lâm than, đây chiến trường thể quyết xông

ra, ngăn quân thù day xéo dân ta, cho cuộc đời
phủ, anh dương bầu trời Việt bao la, mong hoà bình

mời. Một ngày vui sẽ tới phơi phơi.
tới, để toàn dân vui sống no âm.

Như dòng sông ra đại dương, qua bao ghềnh và đá cheo
Trên đồng xanh, em cùng anh, lấy sức người vượt sức thiên

leo. Đấu tranh này còn dài em ơi, mời đến ngày chiến
nhiên, sống vui cùng đồng lúa, nương khoai, cho một mùa gió

thắng. Và xa xôi, em nhớ lời. Dù kháng
thăm. Và đang lên bao tâm hồn, đây sức

chiến còn trường kỳ, dù kháng chiến còn trường kỳ và còn gian
sống hoà bình đời, tình phơi phơi mừng ngày về tràn đầy tin

khó thì nay mai là ngày về, thì nay mai là ngày về huy hoàng của
tường đầy sức sống hoà bình đời, tình phơi phơi mừng ngày về tràn đầy tin

Viết
tưởng.

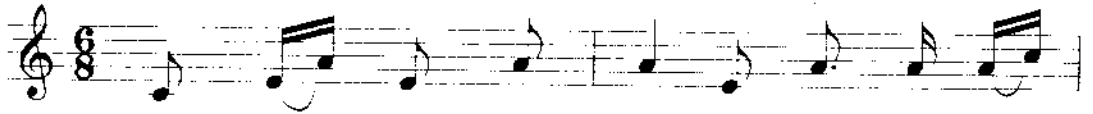
Nam!

Và dù nơi chốn

Một mùa xuân nho nhỏ ...

Lời: phỏng thơ THANH HẢI

Vừa phải - Thu thiết

Mọc giữa dòng sông xanh, một bông hoa tím

biếc. Ôi con chim chiền chiện, hót chi mà vang

trời. Từng giọt long lanh rơi, tôi đưa tay hứng về.

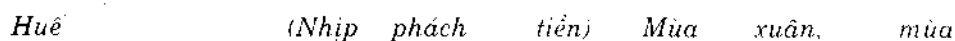
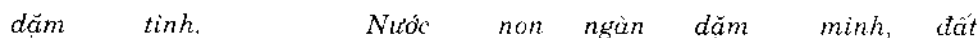
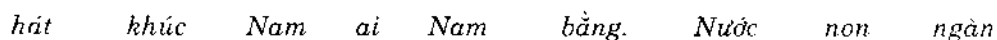
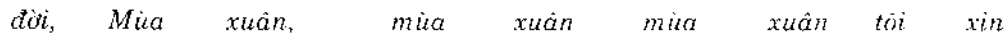
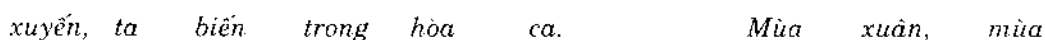
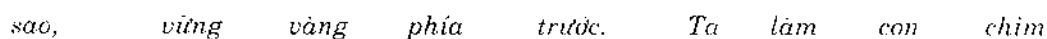
Mùa xuân người cầm súng, lộc giắt đầy bên

lưng. Mùa xuân người ra đồng, lộc trải dài nương lúa.

Đất nước bốn nghìn năm, vất vả và gian lao. Đất nước như vì

Lời ru trên nường

Lời: phỏng thơ NGUYỄN KHOA ĐIỀM

Chậm - Tha thiết

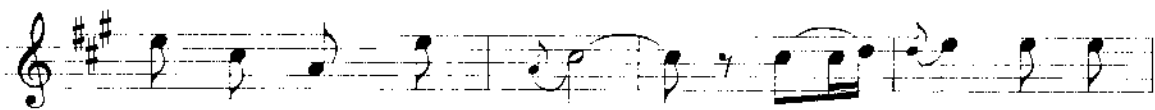
Ngủ ngoan A - kay ơi! Ngủ là

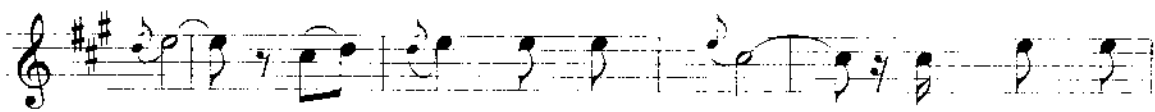
ngonan A - kay hời. Mẹ thương A - kay mẹ thương bộ

đôi, Con mơ cho mẹ hạt lúa lên bông, mai sau khôn

lớn vung chày lùn sân. Ngủ ngoan A - kay

ơi! Ngủ ngoan A - kay hời! Mẹ thương A -

kay mẹ thương làng đói, Con mơ cho mẹ hạt bắp lên

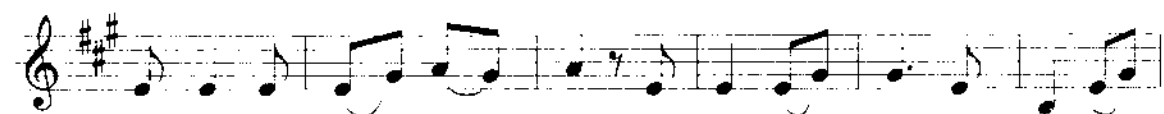

đều a ơi! a ơi! (Nhạc...)

Nhanh hơn

...) Lưng núi thì to mà lưng mẹ thì nhỏ. Đừng làm mẹ

ngã mẹ tria bắp trên nường. Mặt trời của bắp thì nằm lưng

núi. Mặt trời của mẹ, con nằm trên lưng. Giặc Mỹ buộc

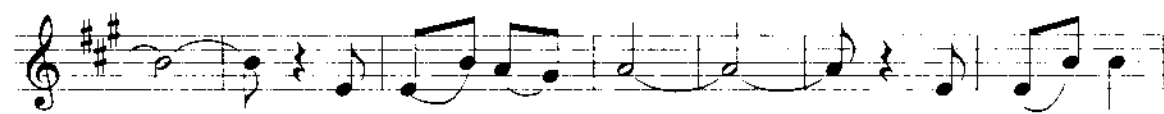
ta phải đi xa con suốt Các anh cầm súng với các chị cầm

chông A - kay ơi! A - kay ơi! Mẹ

đưa A - kay ta quyết giành cuộc sống A - kay ơi!

Mà ngủ cho ngoan Là A - kay

ơi! Mà ngủ cho ngoan.

Giữa Mạc Tư Khoa nghe câu hò ví dặm

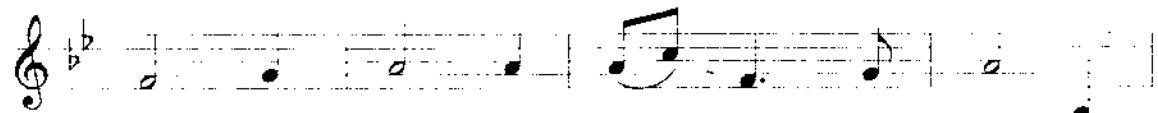
Lời: TRẦN HOÀN - ĐỖ QUÝ DOãn

Nhịp tự do - Tình cảm

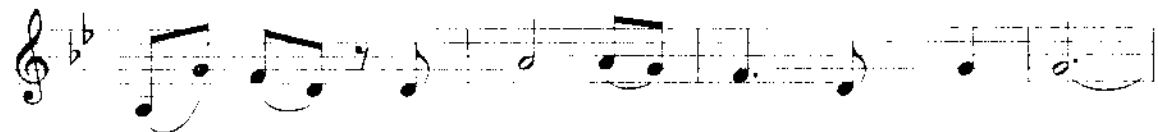
Giữa Mạc Tư Khoa, tôi nghe (ừ
ừ) nghe câu hò Nghệ Tĩnh ôi câu hò xứ
sở thăm đơm tình quê. (Nhạc
Chiều Mạc Tư Khoa, rừng
Giọng em ngân lên, rằng
đương như trăm lặn, mà nghe câu dặm "rằng
thương nhau cho tròn, rằng qua lặn đặng hiểu
giận rằng thương". Ôi câu hò quê hương em
tận lòng nhau. Ôi câu hò năm nào em
hát chiều nay rằng mà thương mà nhớ. Tiếng
hát chiều nay sao mà yêu mà quý. Hát

hát em vút cao, mây lửng lửng cúi đầu. Diêu
nữa đi hồi em, cho vọng mãi đất trời. Diêu

hồ sông nước lưu luyến tình đất nước. Gọi
hồ sông nước tha thiết tình đất nước. Đậm

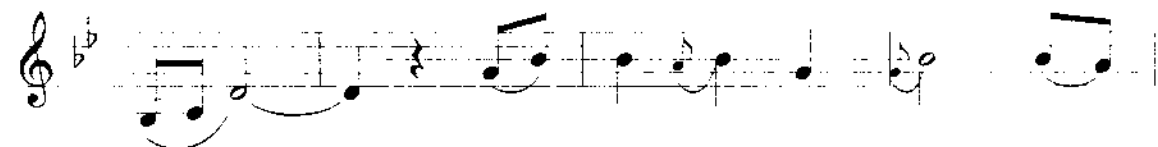
nên hình của Bác lúc tìm về Lê Nin.
nghĩa tình sau trước với bè bạn năm châu.

Ngày xưa mẹ ru anh bằng câu hò xứ
Ngày xưa người ra đi vì câu hò xứ

sò, diêu ví dặm quê mình rằng mà thương mà
dặm, tìm khắp bốn phương trời con đường lên no

nhớ. Anh qua bao miền quê, câu
âm. Hôm nay trên đường đi, sáng

hò theo chân bước, chiều nay nghe em hát
ngồi theo chân Bác, sáng âm vang câu hát

ừ ừ ừ) mà bồi hồi con tìm.
ừ ừ ừ) cho thăm tỉnh nước non.

Nguyễn Đức Toàn

Với "Trái tim ca hát"

Đêm nhạc "Trái tim ca hát" của Nguyễn Đức Toàn ở Cung văn hoá thể thao thanh niên Hà Nội đã để lại một ấn tượng mạnh của sự chân thực. Cho tới nay, nhạc sĩ Nguyễn Đức Toàn có trên nửa thế kỷ hoạt động hội họa và âm nhạc.

Ngày ấy, giữa Hải Phòng tạm chiếm, chúng tôi thường xúm quanh radio nghe những chương trình ca nhạc. Bài "Quê em miền trung du" của Nguyễn Đức Toàn do Thái Thanh, Thái Hằng song ca là bài hát được tôi thuộc sớm nhất. Khi đó, tôi đâu biết nhạc sĩ Nguyễn Đức Toàn là một anh vệ quốc quân. Và cũng không biết vì sao bài hát lại lọt vào vùng tạm chiếm, rồi lại được hát trên sóng phát thanh của chính quyền ngụy. Điều tôi biết duy nhất, đó là một bài hát hay.

Nhạc sĩ Nguyễn Đức Toàn là thanh niên Hà Nội "gốc" ở phố Huế. Anh vào Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương từ năm 1944 và đột ngột chuyển sang viết ca khúc vào đúng thời kỳ cách mạng tháng Tám. Bài hát đầu tay của anh là bài "Ca ngợi đời sống mới" được viết vào chính những ngày đầu lập nước. Rồi cũng như Trung đoàn Thủ đô, chàng trai Thủ đô Nguyễn Đức Toàn lên đường kháng chiến. Anh còn mặc áo lính tới hôm nay.

Ca khúc Nguyễn Đức Toàn có mặt trong những kỷ niệm đời tôi. Bài "Biết ơn chị Võ Thị Sáu" được tôi hát trong lễ kết nạp đội viên. Còn ngày kết nạp đoàn viên giữa Hải Phòng sôi sục đánh Mỹ, tôi lại hát "Nguyễn Viết Xuân cả nước thương yêu". Giữa hai kỷ niệm đó, là tươi nguyên một ca khúc thiếu nhi của anh: "Em hay múa - em hay hát - yêu đất nước - chăm lao động - cháu ngoan Bác Hồ - Thiếu niên nhi đồng Việt Nam" và đặt lời tếu đùa cho bài "Mời anh đến thăm quê tôi" thành ra: "Mời anh đến thăm quê tôi cà chua nấu với xu hào, thịt bò sào, rau muống nấu, lòng lợn luộc chấm với mắm tôm".

Nhưng phần quan trọng là giai điệu Nguyễn Đức Toàn đã có chỗ ở một góc tâm hồn của thế hệ chống Mỹ. Từ bài "Ca ngợi Nguyễn Văn Trỗi" với giọng hát Đoàn

-
1. Quê em
 2. Mời anh đến thăm quê tôi
 3. Biết ơn Võ Thị Sáu
 4. Tình em biển cả
 5. Chiều trên bến cảng

Thiếu, anh đã thôi thúc chúng tôi lên đường với “*Bài ca người lái xe*”, “*Đào công sự*” và bất ngờ đắm thắm, trữ tình trở lại với “*Khâu áo gửi người chiến sĩ*”. Những giọng hát tràn đầy chất “dịch vụ” của hôm nay không thể, không dám chạm vào những vẻ đẹp âm thanh như thế: “Gửi vào mũi chỉ đường kim... về mùa đông che nắng, về mùa hạ che mưa”.

Riêng với những người lính thông tin chúng tôi, anh Toàn cũng để lại không ít ấn tượng. Những hành khúc anh dành cho Đại đội 6 anh hùng, đại đội 2 vinh quang và cả binh chủng thông tin trên mặt trận âm thầm lặng lẽ những năm gian nan không bao giờ mờ phai trong tâm trí: “Đường dây ta bắc qua ngang đèo mây - vượt suối băng rừng vượt qua sông núi - Đường dây lấp lánh trên những ngọn đồi - Tổ quốc sáng lên những niềm vui - Hôm nay ta ra đi bài hát trên đường...”.

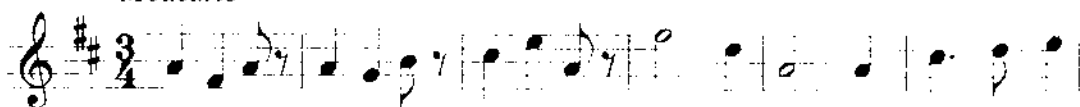
Ngày thống nhất anh lại diu dặt: “Từ ngày hôm nay, chỉ còn những tiếng ca - tổ quốc thân yêu đất nước của chúng ta...” và đặc biệt đến mức hàm súc là: “Chưa có bao giờ đẹp như hôm nay - non nước mây trời lòng ta mê say - những con bướm dong dộc theo bờ cát - những dãy đảo xa nằm nghe biển hát...”. Anh đã ghi một dấu ấn quan trọng trong sự nghiệp phát triển nhạc nhẹ Việt Nam ở “*Chiều trên bến cảng*”. Nhiều ca sĩ Việt Nam thành công trong các cuộc thi hát quốc tế nhờ giai điệu này: “Một chiều mùa hè - gặp nhau trên bến cảng - mưa bay mưa bay - cho lòng ta xao xuyến...”.

Cuộc đời vẫn không quên anh còn là họa sĩ như các nhạc sĩ Văn Cao, Nguyễn Đình Phúc và Trịnh Công Sơn. Nét vẽ của anh Toàn cũng “lao xao bờm ngựa” như giai điệu của anh, ở cả màu dầu lẫn sơn mài. Cái gốc ở anh vẫn là một quan niệm thẩm mỹ trong sáng, một dẫn thân đầy tỉnh táo song cũng đầy đam mê. Anh có một câu nói trong giới nhạc sĩ khá nổi tiếng: “Thà nuôi chó để sống còn hơn viết một bài hát tồi”. Vâng! Anh vẫn làm nhạc, vẫn vẽ để “tủ vì đạo”. Và nuôi chó để sống.

NGUYỄN THỤY KHA

Quê em

Modérato

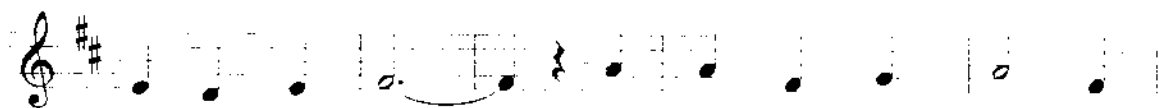
(Đạo nhạc

.....) Quê em miền Trung du đồng xuôi lúa xanh rờn giặc

tràn lên thôn xóm. Dầu bờ xanh thắm Nong tằm chín lúa ta không

tay người chăm bón. Quê em đông hoang vu chiều

nay vắng bóng cờ giặc tràn lên đột phá Anh về thôn

cũ đi diệt thù giữ quê lòng dân đón anh

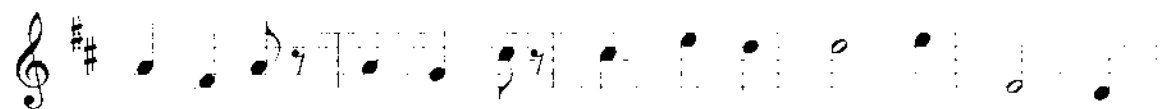
về Từ mờ sớm tỉnh mơ anh đi theo bóng

cò giữ vững đồng quê ta. Đây bao người mong

ngông quân ta đã về quân ta đã về

Bao hờn căm trên nòng súng đầu lưỡi lê đi chiếm lại đồng

quê ta. Bao lòng dân đang chờ mong quân kéo về.

Phá tan giặc gìn giữ xóm quê.

Mời anh đến thăm quê tôi

Moderato

đem xuống không trắng sao lòng tôi nhớ đến hôm
Qua chín năm xong pha Đời vui tiếng hát câu

nào Từ biệt làng đi chiến đấu. Vào đồn giặc dưới ánh trăng
hò Trờ về làng tôi vẫn nhớ Đời bộ đội quen với gian

sao Xóm, quê ta bên bờ sông Hồng Đò xưa về bến cũ

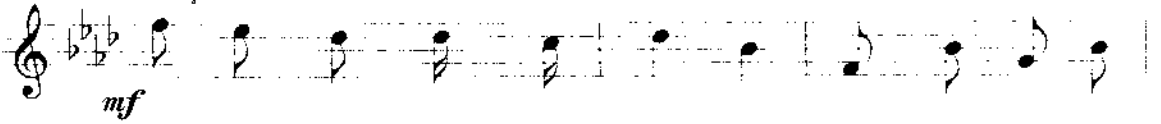

khắp thôn trang đang từng bừng nô nức khắp cánh đồng

Đến nay mai đây thành nông trường Đời vui lên phơi phơi

a tempo

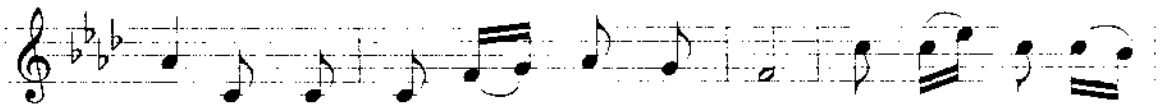
Chín năm qua bên bờ chiến hào Thương nhớ quê

hương Mời anh tôi thăm quê tôi Đồng

xanh bát ngát chân trời Ngày được mua bao có

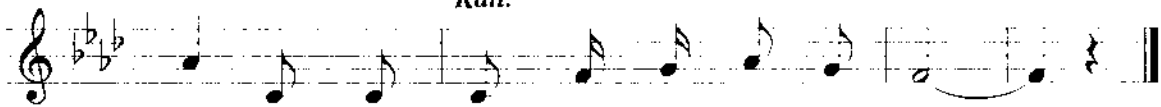

gái ngồi dệt lụa dưới ánh trăng khuya. Anh đến thăm quê

tôi mà nghe tiếng sáo lưng trời Bà mẹ già đang ru

Rall.

cháu Một đời người nay mới thấy tương lai.

Biết ơn Võ Thị Sáu

Moderato

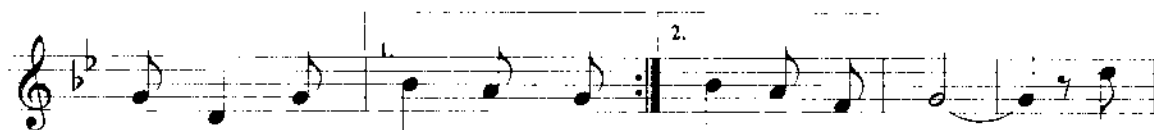

(Đạo nhạc)

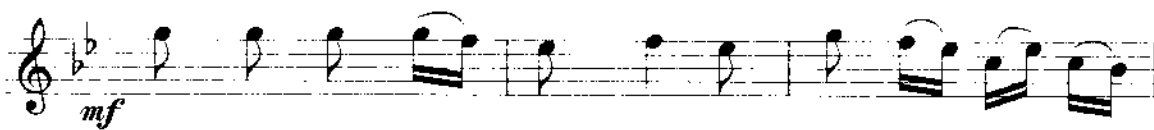
Mùa hoa lê - ki - ma nở ở
...hoa lê - ki - ma nở đời

quê ta miền đất đỏ Thôn xóm vẫn nhắc tên người
sau vẫn còn nhắc nhờ Sông núi đất nước ơn người

anh hùng đã chết cho mùa..
anh hùng đã ...chết cho đời sau. Người

thiếu nữ ấy như mùa xuân chị đã dâng trọn cuộc

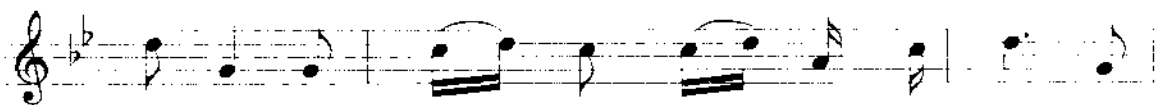

đời để chiến đấu với bao niềm tin dù chết vẫn không lùi

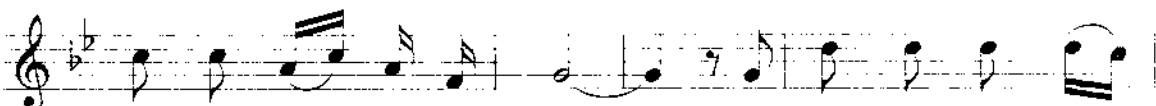
A tempo

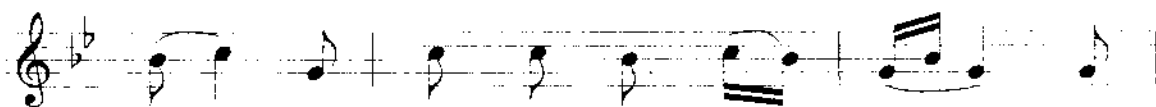
bước. Chi Sáu đã hy sinh rồi Giọng hát vẫn như còn

vang dội vào trái tim những người đang sống giục

đi lên không bao giờ lùi Dù hoa lê - ki - ma

nở mủ xanh vẫn còn nước nở Khi

đất nước vẫn chia làm hai miền Đêm đến bao giờ

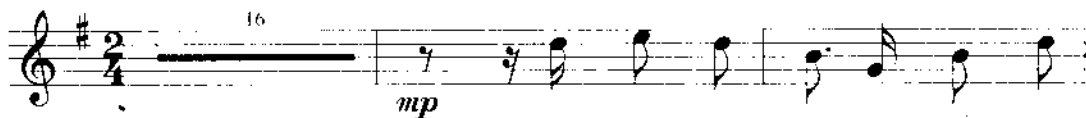
sáng cho hoa kia nở Mùa xuân lan tràn xứ sở Tôi

đến hát trước năm mồ chôn sâu Người nữ anh hùng

Tình em biển cả

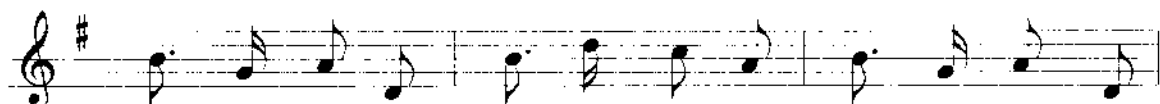
Moderato

Chưa có bao giờ đẹp như hôm

nay Non nước mây trời lòng ta mê say Sóng nước trùng

dương dài theo bờ cát những dãy đảo xa nằm nghe biển

hát Theo những cánh chim bầu trời bao la con sóng đang

đưa thuyền ra khơi xa Vẫn mang tình em mùa xuân rực

rờ Giếng nước bờ tre đồng thơm rạ lúa Biển sóng mênh

mông mầu xanh yêu thương Đất nước quê hương lồng lộng gió muôn

phương Những câu hát về hòn đảo xa hùng vĩ Những năm tháng

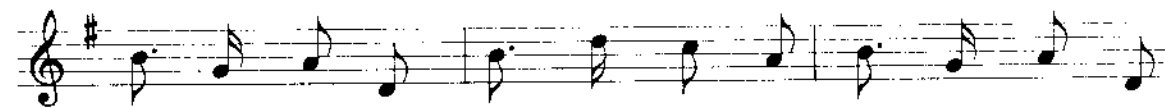
là bản trường ca biển khơi dững sững Như ngọn hải đăng sáng

chói chiến công. chưa có bao giờ đẹp như hôm

nay Non nước mây trời lòng ta mê say Những cánh bướm

dong chạy theo dòng cá những dãy đảo xa đẹp như bài

thơ Theo những cánh chim bầu trời xanh trong Con sóng đi

theo thời gian mênh mông Vẫn mang tình em mùa xuân rực

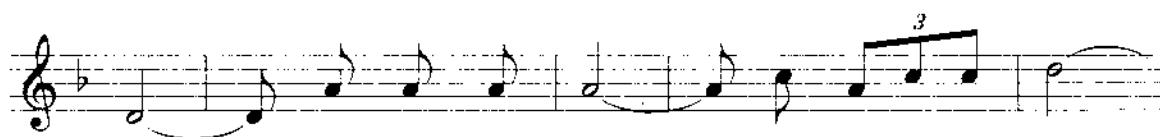
rỡ Náo nức lòng trai ngày đi biển xa

Chiều trên bến cảng

Moderato

(Đạo nhạc) Một chiều mùa hè gặp nhau trên bến
Một chiều mùa hè gặp nhau trên bến

cảng Ta chia tay nhau Trong lòng bao lưu luyến
cảng mưa bay mưa bay Như lòng ta xao xuyến

Anh đi ra khơi Theo mùa cá biển Em đi lên
Anh đi ra khơi Mây trời gió biển Đèn những bến

rừng Theo tiếng sáo nai Một chiều mùa hè
bờ Theo những cánh chim Một chiều mùa hè

gặp nhau trên bến cảng Ta gần nhau hơn
gặp nhau trên bến cảng Em vừa đi xa

Qua mỗi lần xa cách Trọng những chuyến đi xa
Kiếm tìm những mẫu đã Ôi đất nước ta yêu

có biết bao nhiêu điều mới lạ về đất
dầu đã bao nhiêu ngày vất vả vì hạnh

nước về con người về cuộc sống và tình yêu
phúc vì con người vì cuộc sống vì tự do

Qua mỗi chuyến đi xa Lại thấy yêu quê mình đất
Ơi đất nước ta yêu Mạnh đất những con người dũng

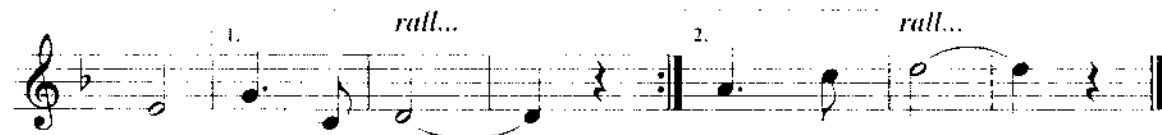
càng Mỗi góc phố mỗi hàng cây mỗi con tàu và nhà
cảm Đã chiến đấu cho ngày này đã hy sinh cho ngày

máy mà ta yêu mà ta quý Nghe đất nước đang gọi mình
mai vì nhân dân là lẽ sống Trên đất nước muôn vạn bài

đi Những cánh chim của đồng quê Hỡi em yêu Ta lại
ca Thôi thúc vang động lòng ta Hỡi em yêu nghe biển

hẹn đến ngày về.
gọi

...chiều khơi xa...

Hoàng Vân

Trong cõi mây vàng

1. Hò kéo pháo
2. Quảng Bình quê ta ơi
3. Tôi là người thợ lò
4. Người chiến sĩ ấy
5. Tình ca Tây Nguyên

Chàng thanh niên Hà Nội "Gin" vốn ham mê hội họa rời phố Cầu Gỗ theo gia đình ra đi từ Toàn quốc kháng chiến đã gia nhập quân đội vào lúc đỉnh điểm của chiến tranh chống Pháp. Nếu trong lịch sử chiến tranh không có nơi nào như Việt Nam kéo pháo lớn vượt núi nhằm khống chế điểm cao sẵn sàng pháo đối pháo với kẻ thù, thì trong lịch sử âm nhạc cũng chẳng nơi nào lại có một điệu "Hò kéo pháo". Và người làm ra điệu hò này đã bắt đầu đặt một cái tên vào lịch sử âm nhạc Việt Nam. Và từ đó, cuộc đời có Hoàng Vân. Trong những ngày chống Pháp, Hoàng Vân còn có thêm một "Tin chiến thắng". Còn vang lên trong trí nhớ giọng hào sảng của Trần Khánh viết cao: "Tin chiến thắng vang vang - Chiều xuống trên cánh đồng trên phố phường vang vang tiếng hát...". Cuộc chiến tranh đã chọn cho Hoàng Vân con đường sự nghiệp của một nhạc sĩ. Và anh xứng đáng với việc lựa chọn này.

Mấy năm đầu hòa bình, Hoàng Vân tu nghiệp âm nhạc ở Trung Quốc. Khi đất nước bước vào thập kỷ 60, tên tuổi Hoàng Vân đã vút sáng trên vòm trời âm nhạc ngay kể những tên tuổi đàn anh. Với công việc âm nhạc của Đài phát thanh Tiếng nói Việt Nam, Hoàng Vân vừa phối khí vừa chỉ huy dàn nhạc khi thu thanh các tác phẩm đã duyệt. Sự bận rộn của "bếp núc âm nhạc" không những không cản trở anh trong sáng tác mà ngược lại còn gây thêm nhiều hưng phấn. Anh bắt đầu xác lập một "kiểu Hoàng Vân" trong phổ thơ. Đây là "Những cánh bướm" thơ Hoàng Trung Thông. "Nhớ" thơ Nguyễn Đình Thi, "Bài ca người thủy thủ" thơ Mai Huỳnh Nam. Cũng trong thời gian ấy Hoàng Vân hoành tráng trong "Trường ca người thợ lò" và đặc biệt là hợp xướng "Hội tưởng" nằm trong tổ khúc hợp xướng do các nhạc sĩ Đài tiếng nói Việt Nam thực hiện.

Sau những giai điệu rộn ràng của đồng ca thiếu nhi trong "Hội tưởng": "Trời cao trong xanh sương sớm long lanh..." lại vút lên đỉnh đặc Trần Khánh: "Tổ quốc đời đời còn ghi nhớ những năm 40 không bao giờ quên...". Ngày ấy, với cây đàn chỉ huy, Hoàng Vân đã khóc ròng trong giọng linh xướng của Trần Khánh. Và cũng ngay ngày đó, thơ giao hưởng "Thành đồng tổ quốc" của anh được trình tấu. Có lẽ đây là những năm tháng tươi đẹp nhất của đất nước và của Hoàng Vân. Với bản lĩnh đầy tự tin, Hoàng Vân đã bước vào thế giới âm nhạc cho điện ảnh với phim "Con chim vành khuyên". Cho đến nay, "Con chim vành khuyên" vẫn là niềm tự hào của điện ảnh Việt Nam kể cả phim lẫn nhạc.

Vào những năm 30 tuổi của đời mình, tên tuổi

Hoàng Văn ở thời “tam thập nhi lập” đã khiến anh trở thành nỗi đam mê cho đông đảo những người yêu âm nhạc trong đó có cả những người đang chiến đấu ở miền Nam. Khi chiến tranh phá hoại lan ra miền Bắc 1965, Hoàng Văn bươn bả trên các nẻo đường đất nước. Vừa hoàn thành trong hộp xướng “Thành phố chúng ta nhà máy chúng ta” cho Hải Phòng kỷ niệm 10 năm giải phóng anh đã vào ngay tuyến lửa Quảng Bình. Và bài tình ca đầy xúc động “*Quảng Bình quê ta*” đã được thu thanh và phát liên tục trên đài. Nó được phát khắp nơi, hát trong cả những đêm cuối thời đó. Hoàng Văn còn biết chứng tỏ mình bằng những sáng tác. Lên Tây Bắc anh có “*Nổi trống lên rừng núi ơi*”. Đi với giao thông anh có “*Bài ca giao thông vận tải*”. Đi với pháo binh anh có “*Bài ca pháo kích*”. Đi với vận tải anh có “*Bài ca trên đường xa*”. Ở “*Bài ca trên đường xa*”, anh đã đưa vào đây khá nhiều yếu tố nhạc nhẹ thật quý hiếm với thập kỷ 60 ở miền Bắc. “Xe ta lướt nhanh trên đường - qua bao nhiêu núi non xóm thôn ruộng đồng...” và đỉnh cao vạm vỡ là hộp xướng “*Vượt núi*”. Tính cách gây cao trào ở Hoàng Văn là tính cách vút lên một bất độ tạo ấn tượng anh hùng ca mạnh mẽ: “Vượt núi ta bước tiếp - vượt núi ta bước tiếp...”. Sự độc đáo của anh còn thể hiện khá vững vàng trong “*Chào mùa xuân giải phóng - chào anh giải phóng quân*” - một ca khúc thời sự cho tổng tấn công mùa xuân năm 1968. Vừa dào dạt, hào sảng theo nhịp chiến đấu của đất nước, anh lại đắm chìm trong những cung bậc thơ đại. Bài “*Mùa hè*” rút từ tổ khúc “*Bốn mùa*” cho thiếu nhi đã gây trong lòng ngay cả người lớn tuổi những xao xuyến về những mùa hè thanh bình: “Tu hú kêu - Tu hú kêu - Hoa gạo nở - Hoa phượng đỏ - đây ước mơ hy vọng - Tu hú kêu - Tu hú kêu - mùa quả chín - Vào mùa thi - tình bạn trong sáng dưới mái trường...”. Anh cứ thế, song hành cùng nhiều ca sĩ trong đó đặc biệt là Trần Khánh, Bích Liên đi tới những cuốn hút mới như “*Bài ca người giáo viên nhân dân*”, “*Người chiến sĩ ấy*” v.v...

Giữa những hoạt động tổng lực trong bể nổi, trong “bếp núc” âm nhạc, anh vẫn chung thủy với nhạc phim. Nhiều tác giả phim tài liệu đã “com mắng” cùng anh nhiều sáng tạo. Và cho đến khi B52 trút xuống Hà Nội tháng Chạp năm 1972 thì anh lại cùng các nhà làm phim một “*Em bé Hà Nội*”.

Giữa những ngày liên tục sáng tạo của một thời kỳ vừa trần trụi vừa hưng phấn, Hoàng Văn chợt ẩn mình dưới một biệt danh nghe có vẻ rất “Tây Nguyên”: Y Na. Ai đó đã kể cho tôi nghe rằng anh không hề cố tình làm ra vẻ “Tây Nguyên” gì cả mà Y Na tức là “Yêu Ngọc Anh - Người bạn đời gắn bó cùng anh qua mọi thăng trầm”.

Tên tuổi Hoàng Văn đã thực sự được xác lập như một nhạc sĩ có hạng nhất trong thời kỳ chiến tranh chống Mỹ. Hoà bình, anh vẫn tiếp tục sáng tác với phong độ ấy. Nào là “*Tuổi trẻ đi xa*” đầy hơi thở nhạc nhẹ, nào là “*Bài ca xây dựng*” đậm chất bán - cổ điển, nào là “*Đường về Tây Nguyên*” rộn ràng tiếp nữ phụ hoạ cho giọng đơn ca nam v.v... Hoàng Văn vẫn tiếp tục những cảm hứng trong một sức vóc khá dẻo dai.

Gần đây, bên cạnh việc cho xuất hiện trở lại bản “*Thơ giao hưởng số 2*” cùng sự hồi sinh của nhạc giao hưởng Việt Nam, Hoàng Văn đã rất thành công trong nhạc phim “*Trương Chi*” cho hoạt hình và phim truyện “*Phía sau cổng trời*”. Anh đã rất xứng đáng, rực rỡ trong cái tên “*Mây vàng*” anh chọn cho sự nghiệp âm nhạc của mình. Âm nhạc Hoàng Văn lung linh, ánh xạ trong cõi mây vàng vừa hiện hữu, vừa mờ ảo của tâm thức.

NGUYỄN THỤY KHA

Hò kéo pháo

Moderato

Hồ dô ta nào. Kéo pháo ta vượt qua

đèo. Hồ dô ta nào kéo pháo ta vượt qua

núi. Đốc núi cao cao nhưng lòng quyết

tâm còn cao hơn núi. Vượt sâu thăm thăm

vực nào sâu bằng chí căm thù. Kéo pháo ta

lên. Trộn địa đày vùi xác quân thù. Hồ dô ta

nào kéo pháo ta vượt qua đèo. Hồ dô ta

Đồng ca - hơi chậm

nào kéo pháo ta vượt qua núi.

Gà rừng gáy trên
Dù lửa nóng trong

nướng rồi, dần bước ta đi lên nào! Kéo pháo
bom đạn, bóc cháy xung quanh ta rồi. Năm chắc

ta sang qua đèo trước khi trời bừng sáng
tay không buông rồi quyết tâm bão vệ pháo

Đồng ca - hơi nhanh

Sắp tới rồi còn một đợt nữa thôi.
Kéo pháo lên trận địa của chúng ta

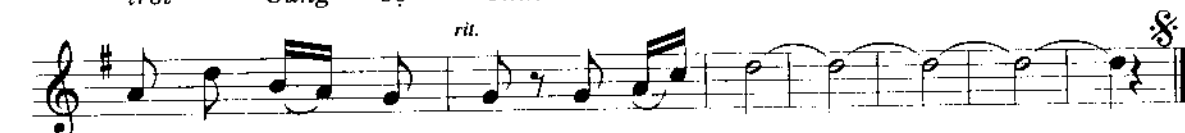
Vai ướt đầm sương đêm cùng mờ hôi. Tới đích rồi
Tin chắc thắng, ta tin tưởng ở trên. Tới đích rồi

đồng chí pháo binh ơi! Vinh quang thay sức người lao
đồng chí chúng ta ơi! Mai đây nghe pháo gầm vang

động trời Hò dô ta pháo ta vượt đèo. Lòng quyết
trời Cùng bộ binh đánh tan đồn thù. Thể quyết

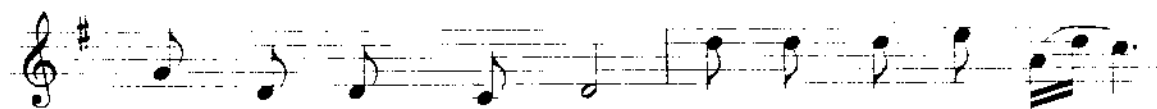
tâm sắt gang nào bằng. Hò dô đơ... đơ... đơ... đơ... đơ...
tâm đánh tan đồn thù. Hò dô đơ... đơ... đơ... đơ... đơ...

Tôi là người thợ lò

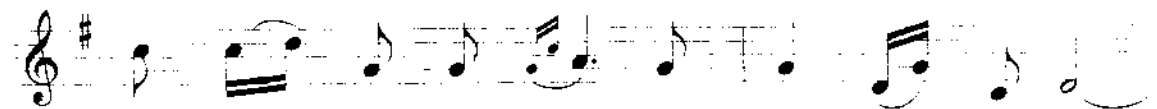
Nhịp vưta - tự sự

(Nhạc...

Tôi là người thợ lò sinh ra trên đất mỏ

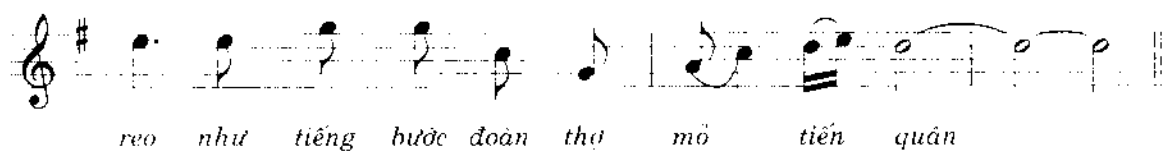
Trong những ngày cò đò bay trên núi bài thơ

Núi Bài Thơ ơi! Núi Bài Thơ! Sừng sừng hiện ngang

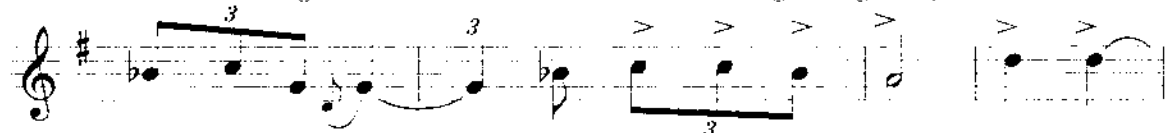
đường giữa trời. Có nghe tiếng mìn nổ dậy đất. Tiếng máy

reo như tiếng bước đoàn thợ mỏ tiến quân

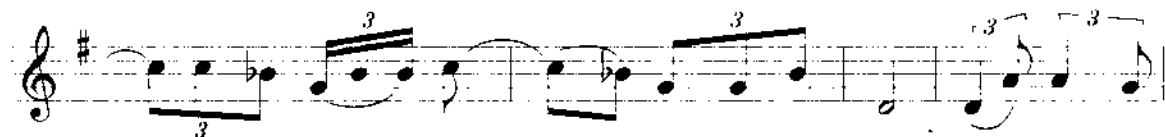
Kia tiếng búa khoan reo như tiếng trống trận! Kia!

Nghe tiếng mìn nổ như tiếng súng công đồn. Ta đi!

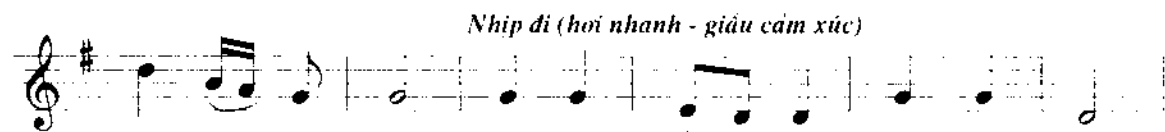
Khởi nguồn suối than cho than xuôi về bên. Ta đi!

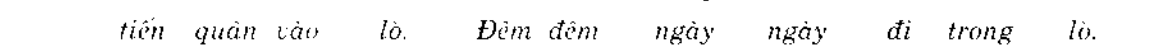
Nhen ngọn lửa ở nhiệt tình cách mạng! Tổ quốc thân

yêu cho ta nguồn sức mạnh. Nào! Đồng chí chúng ta ơi! Ta

Nhịp đi (hơi nhanh - giàu cảm xúc)

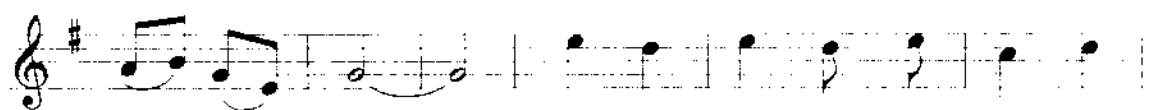
tiến quân vào lò. Đêm đêm ngày ngày đi trong lò.

Ta lắng nghe đây những tiếng than yêu. Những tiếng

vọng từ khắp đất nước đưa về. Dưới hầm lò mà nghe

rõ làm sao! Tiếng chim hót trên cánh đồng lúa

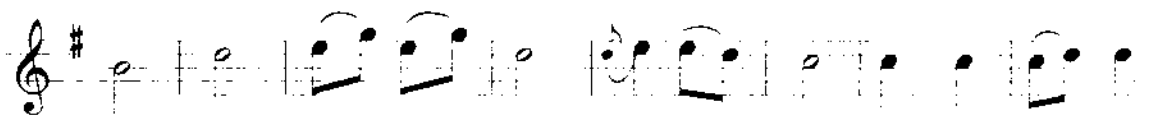
chín. Tiếng trẻ thơ cắp sách đến trường làng. Tiếng coi

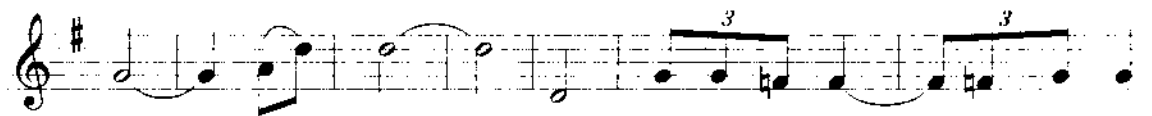
tàu sớm mai ròn ràng. Trong tiếng máy giục ăn than!

A' mỗi khi lò thùng Đón cơn gió nổi nam mát

rười. Trong tiếng than rói, tiếng gió lùa nghe như có tiếng

đàn... tiếng hát!... Nào! Vác gỗ lên vai ta bước tiếp

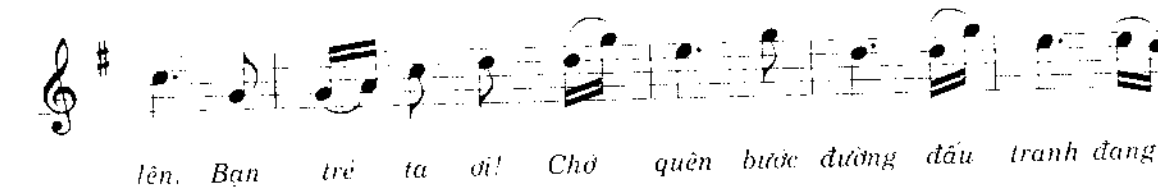
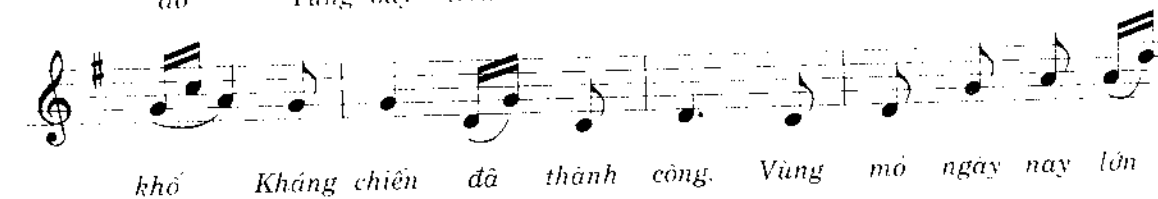
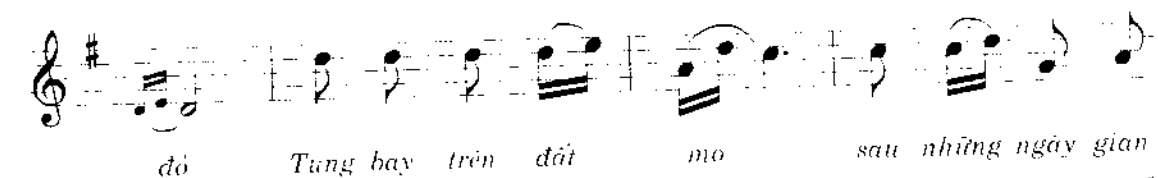
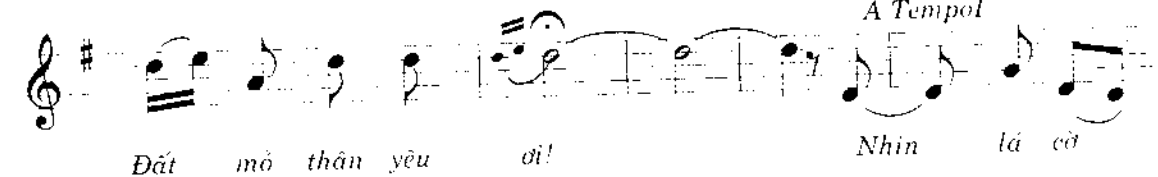
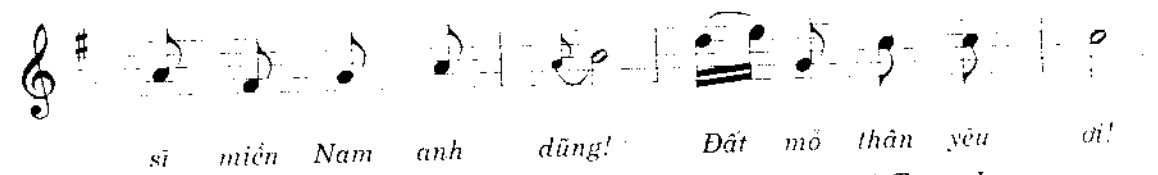
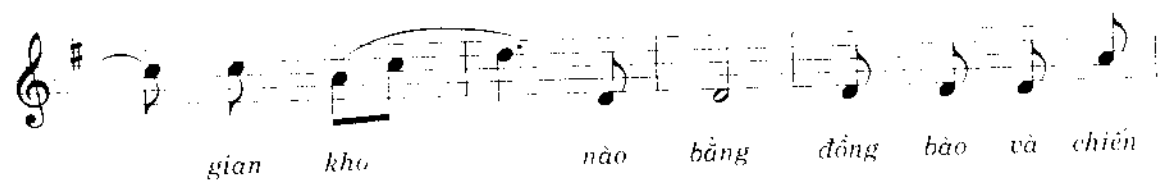
nào! Đào! Mỗi bước thêm sâu, sức ta thêm mạnh. Nhìn

gương than lấp lánh như muôn vì sao sáng. Ta đừng

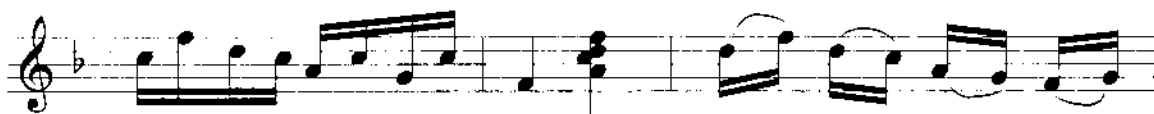

đây như đứng trước vũ trụ bao la! Trong cuộc chiến

Quảng Bình quê ta ơi!

Moderato

Lời 1	Nếu	ai	hỏi	vì
Lời 2	Có	ai	về	Đai
Lời 3	Có	ai	về	Rào

sao	quê	hương	chúng	ta	nhiều	ngôi	mới?
Phong	xin	vô	ghé	thăm	vùng	bến	Tiến.
Nam	xin	vô	ghé	thăm	vùng	Cự	Năm.

Rằng:	"có	đắng	cay	nên	chừ	mới	có	ngọt
Tay	cuộc	khai	hoang	đã	đầy	quá	khứ	nghèo
Làng	chiến	đấu	xưa	nay	đã	đời	mới	muôn

bùi"	Nếu	ai	hỏi	vì	sao	quê
nàn.	Có	ai	về	Quảng	Phủ	vui
mẫu	Có	ai	về	Cảnh	Dương	quê

hương chúng ta đồng lúa tốt? "có nhớ những
nghe tiếng ai hò kéo lười. Hợp nhó tác chung
tôi đừng nơi đầu sóng gió. Truyền thông đánh

ngày cơ cực tôi tắm ngày xưa? Quảng
trời chung biển cá tươi đây? khoang. Vẻ vang
giấc giữ làng mãi mãi còn đây. Dòng sông

Bình bao mền thương! Đã mười năm
thay bao với tấm gương bắm biên đêm
Gianh bao với hàng dương xanh đời đời

rồi quê ta bao đôi thay rồi. Từ biên
ngày chiến ca tên những lụt đêm ngày. Đồng lúa
hát ca tên những người anh hùng. Còn nhớ

xanh đến rừng núi xanh Xinh tươi bốn
xanh với hàng cây xanh Vui trên bốn
chẳng những ngày kháng chiến. Đêm đêm ngóng

mùa rộn vang tiếng hò khoan Lê Thủy Trên
thuyền ngược xuôi giữa dòng Nhật Lê như những
chờ từng tin thắng trận bến Xuân Bỏ Oi!

dòng sông Kiến Giang dạt dào tình
nhớ con thoi suốt ngày từng đoàn xe
sao các mẹ các chị đánh gạo nuôi

quê. Ơi chi dân quân canh gác ven
 đi. Ơi! chi thanh niên phơi muối ven
 quân Ơi! chi dân quân canh gác ven

biển. Ơi! anh chiến sĩ canh gác bầu
 biển. Ơi! anh công nhân dẫn gỗ trên
 biển. Ơi! anh chiến sĩ canh gác bầu

trời. Mỗi một ngày qua quê ta trường thành.
 rừng. Lúa tuổi thanh xuân hai mười tuổi đời.
 trời. Mỗi một ngày qua quê ta trường thành.

Hạt giống cách mạng đã nảy mầm nảy mầm xanh
 Cùng với quê hương lớn lên rồi cả cuộc đời
 Hạt giống cách mạng đã nảy mầm nảy mầm xanh

Điệp khúc

tươi. Quảng Bình quê ta Ơi! Giữ lấy đất
 mới. Quảng Bình quê ta Ơi! Giữ lấy đất
 tươi. Quảng Bình quê ta Ơi! Giữ lấy đất

trời của quê hương ta. Giữ lấy những gì mà ta yêu
 trời của quê hương ta. Giữ lấy những gì mà ta yêu
 trời của quê hương ta. Giữ lấy những gì mà ta yêu

quý Quảng Bình quê ta Ơi! Muốn người như
 quý. Quảng Bình quê ta Ơi! Muốn người như
 quý. Quảng Bình quê ta Ơi! Muốn người như

một gửi về Tri Thiên tâm lòng sắt
một gửi về Tri Thiên tâm lòng sắt
một gửi về Tri Thiên tâm lòng sắt

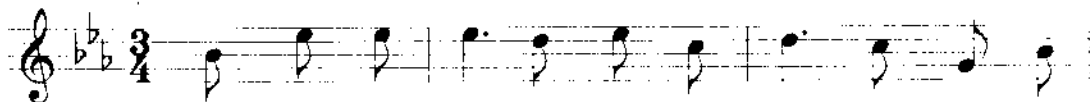
son. Hẹn ngày chiến thắng ta sẽ
son. Hẹn ngày chiến thắng ta sẽ
son. Hẹn ngày chiến thắng ta sẽ

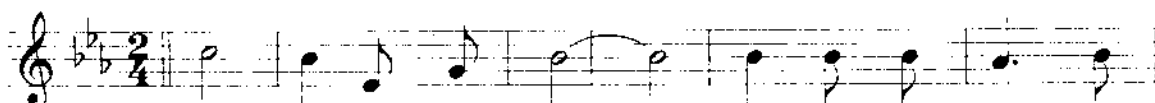
về trong một nhà.
về trong một nhà.
về trong một nhà.

Người chiến sĩ ấy

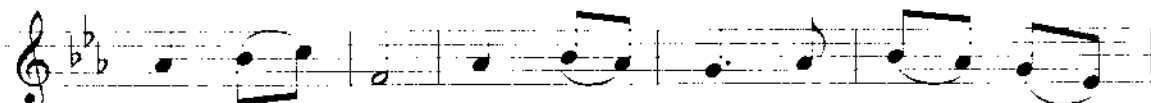
Chậm vừa

Người chiến sĩ ấy ai đã gặp anh Không thể nào
Người chiến sĩ ấy ai đã gặp anh Không thể nào

quên! Không thể nào quên! Bao nhiêu năm trường trên
quên! Không thể nào quên! Bao nhiêu năm trường lên

đường cách mạng Anh vẫn đi đi mãi không
rừng xuống biển Trên núi cao hay dưới đồng

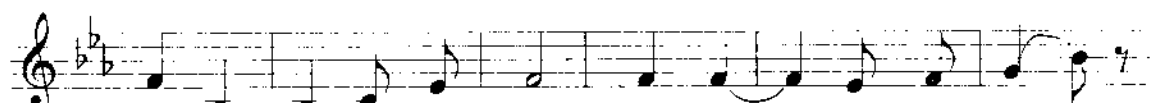
ngừng Như cánh chim trời không biết mỏi Mỗi bước
bằng Không có nơi nào anh vắng mặt Mỗi bước

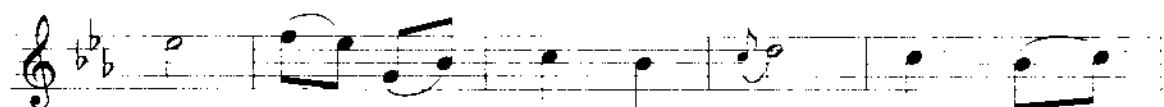
đi biết mấy gian nan! Vào ra tù đã mấy lần anh
đi biết mấy yêu thương! Rừng cây nào trên chiến trường anh

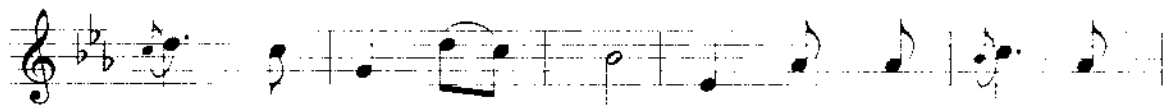
nhì? Đan quân thù đã mấy lần rách áo anh?
nhì? Thành phố nào ánh sáng điện thức trắng đêm?

Anh ở bà con thương Anh đi bà con nhớ
Dâng cá cuộc đời anh cho hai miền đất nước

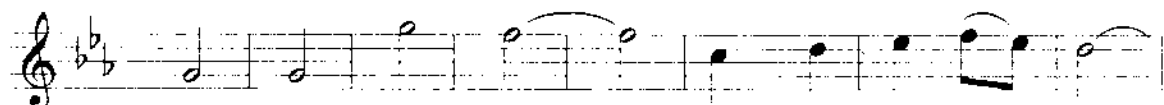
Ơi! Những mùa xuân đẹp nhất! trên đường kháng
Ơi! hời vầng trăng rằm sáng! Treo đầu

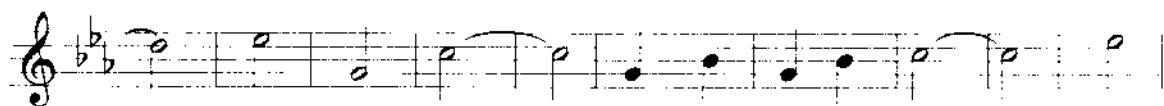
chiến hoa nở sáng rừng Rừng bao nhiêu lá thương
sông trên Đồng Tháp Mười! Đồng bao nhiêu nước thương

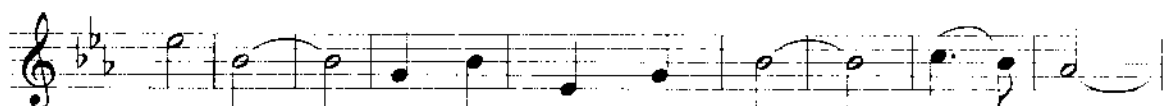
anh biết mấy! Uống nước đầu sông lại nhớ đến
anh biết mấy! Lấp lấp người sau nguyền nhớ suốt

nguồn đời! Tổ quốc ơi! Người kiêu hãnh biết bao!

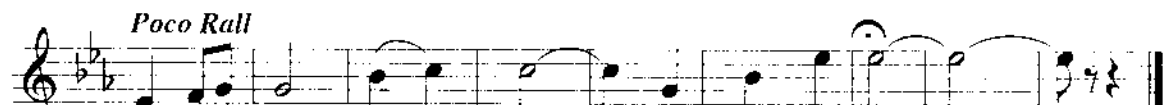
Có Đảng ta Đảng Cộng sản Việt Nam Có

Bác Hồ và muôn vạn người con Suốt đời,

tận trung với nước với dân Như anh Người

Poco Rall
chiến sĩ ấy! Như anh Người chiến sĩ ấy!

Tình ca Tây Nguyên

Vừa phải - vui, nhịp nhàng

(Nhạc)

Trời Tây Nguyên xanh Hô trong nước xanh.

Trường Sơn xa xanh Ngút ngàn cây xanh.

Bài ca Tây Nguyên em yêu trọn đời. Cảm tay anh

đưa em đi trên đường dài. Ê ê! Những con đường đất

đỏ. Lượn vòng trên cao nguyên. Những năm dài thương nhớ.

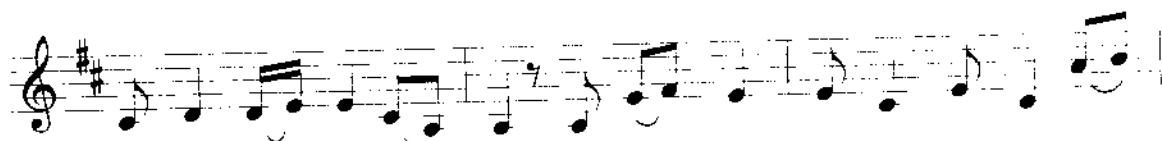
Những phút giờ vinh quang. Yêu em! Anh đã từng xông

pha trong lửa đạn. Yêu anh! Miền đất đỏ cao nguyên che chở

anh. Hạt muối năm xưa từng trông chờ đó mắt. Anh gửi muối

về trong cái chén gần kề. Dòng nước hôm nay màu xanh hàng ngóng

trông. Công trường tấp nập em thấy đông vui quá.

Đất chờ nước nước theo anh về. Đất chờ nước, nước theo anh về.

Cho Tây Nguyên thêm xanh. Cho tình em thêm xanh.

Cho Tây Nguyên thêm xanh. Cho tình em thêm xanh.

Hoàng Hiệp

Người xe duyên nhạc và thơ

1. Câu hò bên bờ Hiền Lương
2. Ngọn đèn đứng gác
3. Trường Sơn Đông Trường Sơn Tây
4. Lá đỏ
5. Nhớ về Hà Nội

Có một bài ca mà cho đến bây giờ vẫn là câu hát đầu môi của người Quảng Trị khi vui, lúc buồn. Đó là bài “*Câu hò trên bến Hiền Lương*” của Hoàng Hiệp. 40 năm trước đây khi sáng tác bài này thì dòng sông Hiền Lương đang là con sông giới tuyến chia đôi hai miền Nam - Bắc. Cũng từ đấy, những người mến mộ âm nhạc biết đến Hoàng Hiệp - một nhạc sĩ miền Nam tập kết.

Cũng bắt đầu trở thành thói quen mỗi sớm, mỗi chiều của người Hà Nội khi bài “*Nhớ về Hà Nội*” của Hoàng Hiệp được Đài phát thanh và truyền hình Hà Nội chọn làm bài ca mở đầu cho các buổi truyền hình. Những hình ảnh thân thương của cố đô hòa trong giọng nữ Nam Bộ nồng ấm tạo nên một cảm giác lung linh như ngọn lửa ký ức của kỷ niệm, của dĩ vãng.

Song có lẽ đây là hai ca khúc do Hoàng Hiệp tự đặt lời trong số nhiều ca khúc phổ thơ của anh, ý thức được vẻ đẹp của thơ và chuyển vẻ đẹp đó thành lời ca của bài hát, Hoàng Hiệp đã làm việc xe duyên giữa nhạc và thơ như rất nhiều các nhạc sĩ nổi tiếng thế giới và anh cũng thật xứng đáng là một trong số không nhiều nhạc sĩ có khả năng phổ thơ với một trình độ điêu luyện.

Ngay từ những ngày đầu chống Mỹ, giọng hát Mai Khanh đã chuyển đến đời một “*Ngọn đèn đứng gác*” của Hoàng Hiệp - ca khúc phổ thơ Chính Hữu gây được ấn tượng khá mạnh mẽ trong đội ngũ những người ra trận. Làm sao quên được những đoàn quân ra đi mạnh mẽ trong đêm băng giai điệu dẫn đường này: “Trên đường ta đi đánh giặc - dù về Nam hay ta lên Bắc - ở đâu cũng gặp - những ngọn đèn dầu trong mắt đêm thâu...” Khi ấn tượng trên còn đang hừng hực trong lòng, Hoàng Hiệp lại tước vào lòng người một ngọn suối cảm xúc mang đậm âm hưởng Tây Nguyên. Bài “*Cô gái vót chông*” phổ thơ của một nhà thơ Tây Nguyên đã nhanh chóng lan toả vào những năm tháng ấy, nhất là khi nó trở thành những tiết mục đặc sắc cho giọng hát Tường Vi. Cho đến Tường Vi, sự sáng tạo đã được tiếp nối bằng sự sáng tạo của nghệ sĩ biểu diễn. Sau những lời ca “Như bao cô gái ở trên non - Cô gái sông Ba đầu búi tóc

thon..." là đến đoạn khẩu thuật tạo ra tiếng chim của Tường Vi "Ai nhanh tay vót bằng tay em - chim hót không hay bằng tiếng hát em...":

Vẫn trên một tài hoa ấy, Hoàng Hiệp phổ tiếp "*Đất quê ta mệnh mông*" thơ của Bùi Minh Quốc. Hình như cũng từ đây, anh gắn bó với Quốc Hương giống như Hoàng Vân gắn bó với Trần Khánh. Tha thiết lắm khi Quốc Hương ngâm nga "*Đất quê ta mệnh mông - lòng mẹ rộng vô cùng*". Và Hoàng Hiệp đã bộc lộ cá tính sáng tạo đầy bản sắc khi khai thác "*Trường Sơn Đông - Trường Sơn Tây*" của Phạm Tiến Duật. Ngày ấy, mỗi khi cất lên: "Anh lên xe trời đổ cơn mưa - cái gạt nước xua đi nỗi nhớ..." cánh lính chúng tôi thường cười với nhau: "Ai bảo tình ca cộng sản không hay"? Và bản "tình ca đỏ" ấy theo chúng tôi đi tới ngày giải phóng, tới khi nhạc sĩ lại bay lên theo "Lá đỏ" của Nguyễn Đình Thi. Biết bao đoàn xe trở đầy những người lính chiến thắng khi từ biệt Trường Sơn đã cất cao: "Chào em cô gái tiền phương - Hẹn gặp nhé giữa Sài Gòn".

Thống nhất Bắc - Nam, Hoàng Hiệp trở về Sài Gòn. Hai mươi năm qua, anh vẫn hành trình trong sứ mạng của "người xe duyên nhạc và thơ". Khi là "*Đợi anh về*" thơ Lê Giang, khi là "*Như lá*" thơ Lâm Thị Mỹ Dạ và nhiều nhất có lẽ với Diệp Minh Tuyên. "Con đường có lá me bay - chiều chiều ta lại cầm tay nhau về..." hay "Em là cánh én mỏng bay xuống giữa đời anh - cho lòng anh xao động...". Những câu thơ chứa chan tình cảm những khi bay trên đôi cánh của âm nhạc, quả là có một sức mạnh huyền bí chinh phục cõi lòng.

Gần đây anh ra Hà Nội. Và tôi lại được nghe một bài ca anh viết về tuổi hoa với người lính. Hoàng Hiệp còn thật dồi dào trong cảm hứng. Tuổi tác và có thể tật bệnh. Nhưng sáng tạo phổ nhạc cho thơ của Hoàng Hiệp vẫn còn là một kinh nghiệm đối với những thế hệ trẻ.

NGUYỄN THỤY KHA

Câu hò bên bờ Hiền Lương

Chậm - Tình cảm

Thơ: HOÀNG HIỆP - ĐĂNG GIAO

Bên ven bờ Hiền Lương chiều nay ra đứng trông
Trông qua rừng Trường Sơn miền quê xa khuất chân

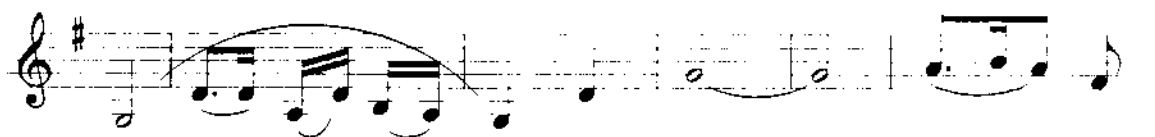
về. Mắt đượm tình quê, đôi mắt đượm tình quê.
trời. Mây lặng lơ trôi mây đen lặng lơ trôi.

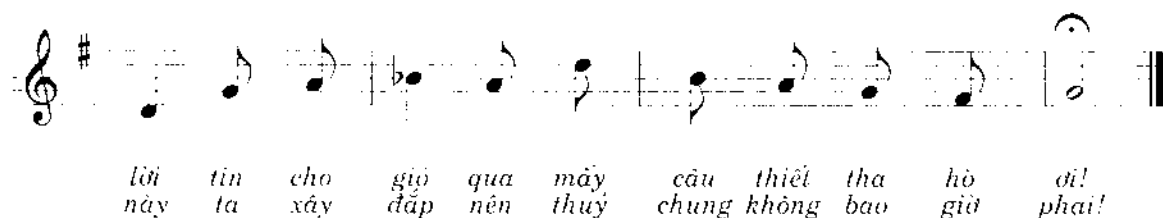
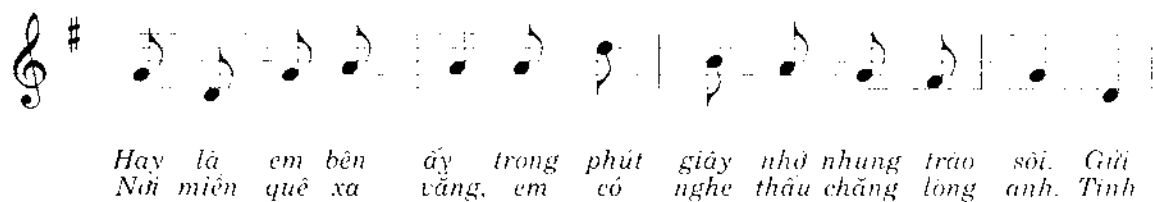
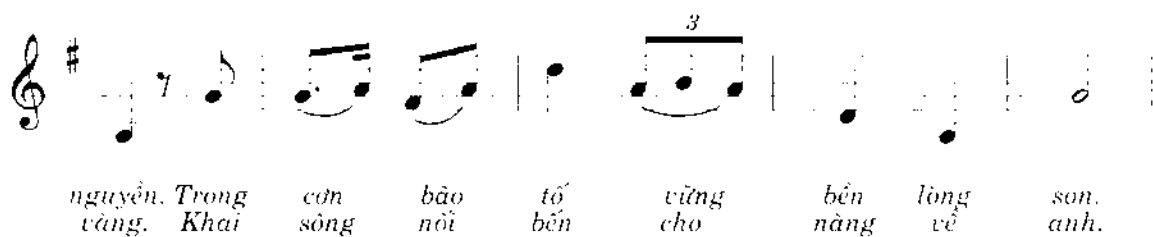
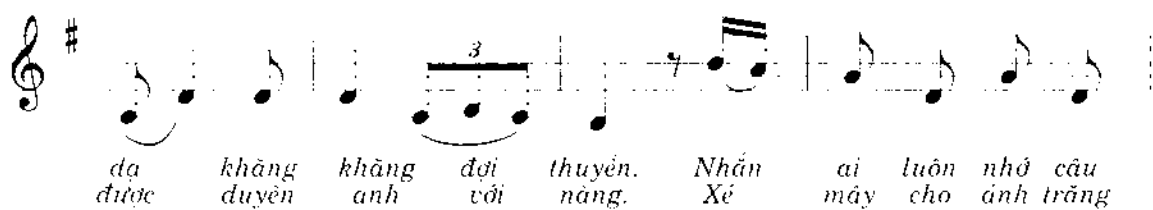
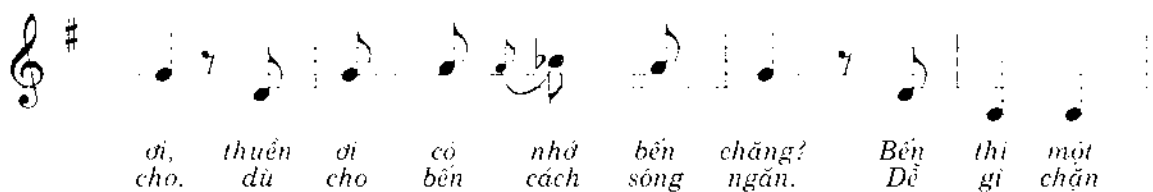
Xa xa đoàn thuyền nan buồm căng theo gió xuôi dòng. Bỗng
Xa xa một đàn chim so mây dang cánh lưng trời. Hồi

trong sương mờ không gian trăm lắng nghe câu
chìm hây đứng cho gửi lời đèn phơng xa

hò (Nhạc) Hò ơ ơ! ơ. Thuyền
vời Hò ơ ơ! ơ. Dù

Ngọn đèn đứng gác

Andantino con colore (♩ = 69)

Thơ : CHÍNH HỮU

Trên đường ta đi đánh giặc, Dù về Nam hay ta lên

Bắc. Ở đâu cũng gặp những ngọn đèn

dầu chong mắt đêm thâu. Ơ! Những ngọn đèn không

bao giờ nhắm mắt Như những tâm hồn không bao giờ tắt

Như miền Nam hai mươi năm không đêm nào ngủ

Như cả nước với miền Nam đêm nào cũng

Poco a poco stretto

thức Soi cho ta đi đánh trận trường kỳ Đền ta

thấp niềm vui theo dõi, Đền ta thấp những lời kêu gọi.

Đi nhanh đi nhanh chiến trường đã giục. Đây núi

đây sông đền ta đã mọc. Trên... ..mọc.

Trên đường ta đi đánh giặc Dù về Nam hay ta lên Bắc, Trong

gió trong mưa ngọn đèn đứng gác cho thắng lợi nổi

theo nhau đang hành quân đi lên phía trước.

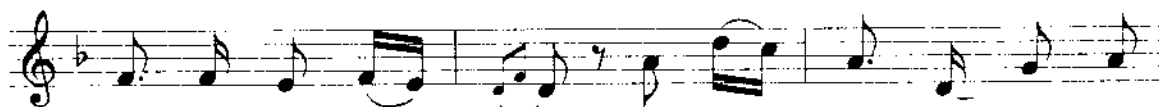
Trường Sơn Đông Trường Sơn Tây

Thơ : PHẠM TIẾN DUẬT

Nhịp vừa - Tình cảm

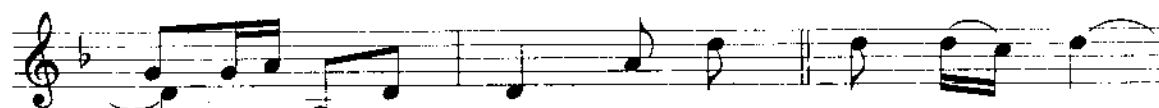
Cùng mắc võng trên rừng Trường Sơn. Hai đứa

ở hai đầu xa thăm. Đường ra trận mùa này đẹp

lắm. Trường Sơn Đông nhớ Trường Sơn Tây.....

Trường Sơn Tây anh đi

thương em, thương em bên ấy mưa

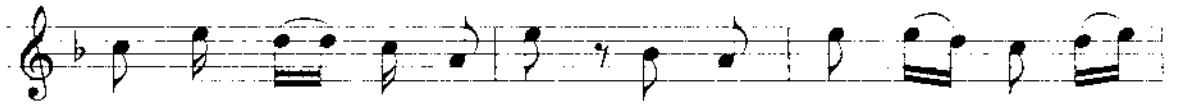
nhiều con đường là gánh gạo. Muối bay rừng

già cho dài mà tay áo. Hết rau rồi em có lấy măng không?

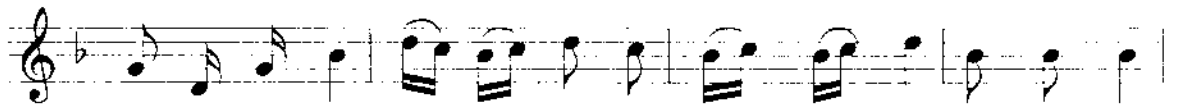
Còn em thương bên Tây anh mùa đông. Nước khe

cạn hươm bay i lên đá. Biết lòng anh say miền đất

lạ (là) chắc em lo đường chẵn bom thù. Anh lên xe

trời đổ cơn mưa. Cái gạt nước xưa đi nổi nhớ. Em xuống núi

nặng về rục rờ. Cái nhánh cây gạt mỗi riêng tư.

Từ bên em đưa sang bên nơi anh. Những bình

đoàn nối nhau ra tiến tuyến. Như tình yêu nổi bờ vô tận. Đông Trường

Sơn nổi Tây Trường Sơn. Cùng mắc...

Lá đỏ

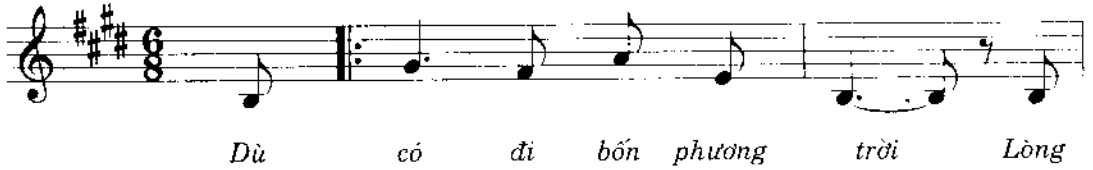
Thơ: NGUYỄN ĐÌNH THI

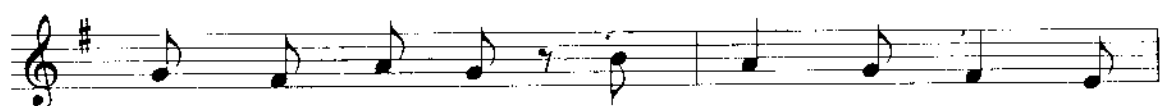
Vừa phải - Thẩm thiết

Gặp em trên cao lộng gió. Rừng Trường Sơn
ào ào lá đỏ Em đừng đừng ở bên (ơ)
đường như quê hương vai áo bạc quàng súng trường Đoàn
quân vẫn đi vội vã Bụi Trường Sơn nhòa trong trời
lửa Chào em em gái tiền phương ơi em
gái (ơ) tiền phương Hẹn gặp nhé giữa Sài Gòn! Chào
em em gái tiền phương ơi em gái (ơ) tiền
phương Hẹn gặp nhé giữa Sài Gòn! Gặp ...Gòn.

Nhớ về Hà Nội

Chậm - Tình cảm

viên vừa mới xây. Bước chân em chưa mòn
rơi thời chiến tranh Đất rung ngói tan gạch
keng tàu sớm khuya Hương ra Đong Đa, Cầu
khuôn mặt mền thân. Đã quen bước chân giọng

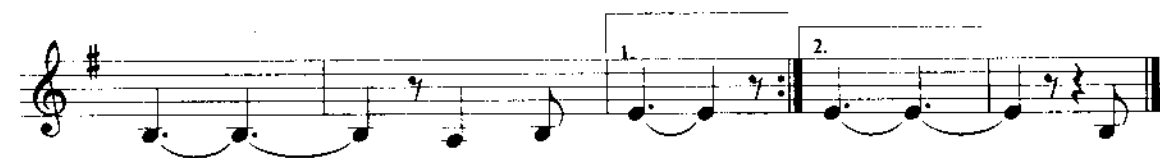
lôi. Ôi nhớ Hồ Gươm xanh thăm nơi
nát Em vẫn đáp xe ra phố Anh
Giấy. Ôi nhớ Thủ Đô năm ấy Ta
nói Ôi nhớ chiều bao mười tết chen

Tháp Rùa nghiêng soi bóng Thành cũ Thăng
vân tìm âm thanh mới. Bài hát đôi
đánh giấc trêm mầm pháo truyền thống
giữa đào hoa tươi thăm Đường phố đông

Long hôn nước non thiêng còn lắng đâu đây dấu xưa oai
ta là khúc quân ca là ước mơ xa hướng lên Ba
ông gìn giữ non sông từ thuở Thăng Long vẫn mang trong
vui chờ đón tất niên là phút thiêng liêng lắng nghe thơ

hùng Hà Nội ơi! tin Dù
Đình tràn niềm
lòng Hà Nội ơi!
Người Hà Nội ơi!

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
LỜI NÓI ĐẦU	5
NGUYỄN XUÂN KHOÁT - NGƯỜI ANH CẢ CỦA TÂN NHẠC	7
- Bình minh	9
- Tiếng chuông nhà thờ	11
- Con voi	14
- Thăng Bờm	15
- Lúa thu	18
NGUYỄN VĂN THƯƠNG - “ĐÊM ĐÔNG”	19
- Đêm Đông	21
- Bình Trị Thiên khói lửa	23
- Dâng Người tiếng hát mùa xuân	26
- Tổ quốc tôi chưa đẹp thế bao giờ	27
- Hà Nội, mùa thu tuyết rơi	30
LƯU HỮU PHƯỚC - MỘT ĐỜI HÀNH KHÚC VỀ BÁC HỒ	33
- Tiếng gọi thanh niên	35
- Lên đường	37
- Reo vang bình minh	38
- Tình Bác sáng đời ta	39
- Tiến về Sài Gòn	41
ĐỖ NHUẬN - CẢNH CHIM ĐẤU ĐÀN	43
- Du kích ca	45
- Áo mùa đông	46
- Việt Nam quê hương tôi	47
- Vui mở đường	49
- Hát mừng các cụ dân quân	51
VĂN CAO - 1&108	53
- Suối mơ	55
- Bến xuân	57
- Làng tôi	60
- Tiến về Hà Nội	61
- Mùa xuân đầu tiên	63
NGUYỄN VĂN TÝ - TỪ MỘT DƯ ÂM	65
- Dư âm	67
- Mẹ yêu con	69
- Bài ca năm tấn	71
- Tấm áo chiến sĩ mẹ vá năm xưa	75
- Dáng đứng Bến Tre	77
PHAN HUỲNH ĐIỀU - BÊN MỘT NHÓM TÂN NHẠC	79
- Tuyên truyền xung phong	81
- Những ánh sao đêm	83
- Bóng cây Kơ nia	85
- Cuộc đời vẫn đẹp sao	87
- Thuyền và biển	88

	<i>Trang</i>
HUY DU - ANH VÂN HÀNH QUÂN	89
- <i>Sẽ về thủ đô</i>	91
- <i>Tình em</i>	93
- <i>Cùng anh tiến quân trên đường dài</i>	95
- <i>Trên đỉnh Trường Sơn ta hát</i>	97
- <i>Đường chúng ta đi</i>	99
HOÀNG VIỆT - LÁ VÂN CÒN XANH	101
- <i>Tiếng còi trong sương đêm</i>	103
- <i>Lên ngàn</i>	105
- <i>Lá xanh</i>	107
- <i>Nhạc rừng</i>	109
- <i>Tình ca</i>	111
XUÂN HỒNG - MÃI MÃI CÒN XUÂN	113
- <i>Bài ca may áo</i>	115
- <i>Xuân chiến khu</i>	117
- <i>Tiếng chày trên Sóc Bom Bo</i>	119
- <i>Mùa xuân trên thành phố Hồ Chí Minh</i>	125
- <i>Mùa xuân bên cửa sổ</i>	127
TRẦN HOÀN - NĂM THÁNG ẤY VÀ MÙA THU NÀY	129
- <i>Sơn nữ ca</i>	131
- <i>Lời người ra đi</i>	133
- <i>Một mùa xuân nho nhỏ</i>	135
- <i>Lời ru trên nường</i>	137
- <i>Giữa Mạc Tư Khoa nghe câu hò ví dặm</i>	139
NGUYỄN ĐỨC TOÀN - VỚI TRÁI TIM CA HÁT	141
- <i>Quê em</i>	143
- <i>Mời anh đến thăm quê tôi</i>	145
- <i>Biết ơn Võ Thị Sáu</i>	147
- <i>Tình em biển cả</i>	149
- <i>Chiều trên bến cảng</i>	151
HOÀNG VÂN - “TRONG CÔI MÂY VÀNG”	153
- <i>Hồ kéo pháo</i>	155
- <i>Tôi là người thợ lò</i>	157
- <i>Quảng Bình quê ta ơi</i>	161
- <i>Người chiến sĩ ấy</i>	165
- <i>Tình ca Tây Nguyên</i>	167
HOÀNG HIỆP - “NGƯỜI XE DUYÊN NHẠC VÀ THƠ”	169
- <i>Câu hò bên bờ Hiền Lương</i>	171
- <i>Ngon đèn đường gác</i>	173
- <i>Trường Sơn Đông - Trường Sơn Tây</i>	175
- <i>Lá đỏ</i>	177
- <i>Nhớ về Hà Nội</i>	178

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

62 BÀ TRIỆU - HÀ NỘI - ĐT : (84.04) 9430219 - 8229413

CHI NHÁNH: 270 NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU - QUẬN III TP HỒ CHÍ MINH - ĐT: (08)8222262

BÀI CA TUỔI TRẺ

*(70 ca khúc dành cho tuổi trẻ của 14 tác giả
được giải thưởng Hồ Chí Minh)*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

MAI THỜI CHÍNH

Chịu trách nhiệm bản thảo:

PHẠM ĐỨC

Biên tập:

LÊ HÙNG

Bìa và Thiết kế mỹ thuật

MAI HƯƠNG

Chép nhạc và chế bản điện tử:

ĐỖ HUẤN

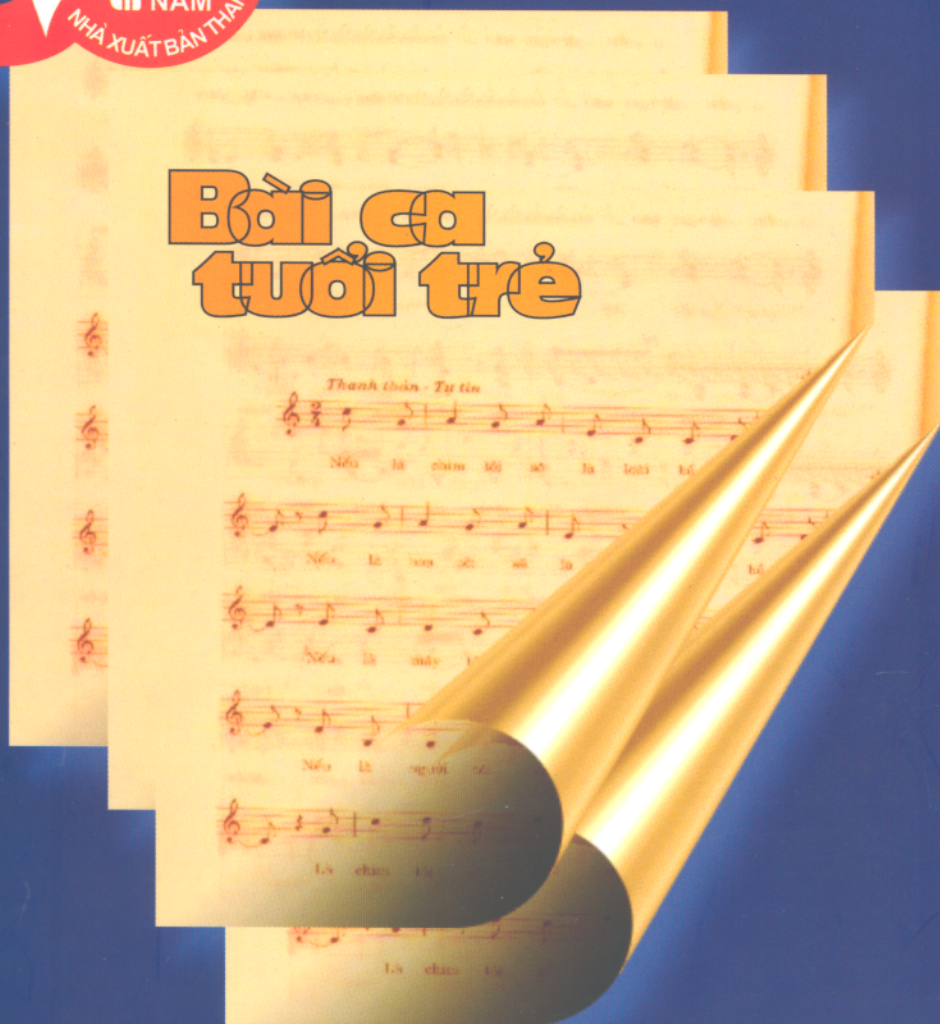
Sửa bản in:

LÊ HÙNG - THỤY KHA

1.000 cuốn, khổ 19 x 27 cm, tại Công ty in Thống Nhất, Hà Nội
Số in: 755/TN. KHXB năm 2003. Đăng ký tại CXB số 91/344 QLXB
ngày 14/3/2001 In xong và nộp lưu chiểu quý IV năm 2003

Bài ca tuổi trẻ

8 935068 000360

GIÁ: 30.000Đ